

Užimtumo
tarnyba

Lietuvos užimtumo tendencijos ir ateities prognozės

Turinys

Santrauka	2
Užimtumo tendencijos	5
Registruoto nedarbo tendencijos	11
Regioniniai skirtumai	14
Darbo jėgos pasiūla – kas ieškojo darbo?	17
Kokių darbuotojų ieškojo darbdaviai?	20
Darbo vietų kokybė	23
Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos suderinamumas	26
Užsieniečių įdarbinimas	29
Jaunimo situacija darbo rinkoje	32
Užimtieji, ieškantys kito darbo	39
Užimtumo didinimo priemonės	42
Profesinis mokymas	45
Pramonės sektoriaus apžvalga ir perspektyvos	49
Pranešimai apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus	55
Darbo rinkos prognozė 2019 m. ir ilgalaikės prognozės	58
Profesijos, kurių darbo rinkoje labiausiai trūko	71
Absolventai pagal mokymo įstaigas bei mokymo/studijų programas	77

Santrauka

Šioje apžvalgoje aptariamos Lietuvos darbo rinkos tendencijos ir prognozės.

Kokios tendencijos vyravo 2018 m.?

Ekonomikos augimas, naujų darbo vietų kūrimas didino užimtumą, kuris 2018 m. pasiekė 72,1 proc. Vis labiau ryškėjo kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo problema. Darbo neturintiems ne visada pavyko įsidarbinti, nes jų turimos kvalifikacijos ir kompetencijos ne visada atitiko darbdavių poreikius. Tipinis bedarbis – vyresnio amžiaus vyras, turintis vidurinį išsilavinimą. Šių metų sausio 1 d. šalies klientų aptarnavimo skyriuose buvo registruota 154,4 tūkst. darbo neturinčių asmenų, ir jie sudarė 8,9 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų. Didžiausia darbo neturinčių gyventojų dalis – Lazdijų, Kelmės ir Zarasų rajonų savivaldybėse, mažiausia – Neringoje, Kretingoje ir Klaipėdos rajone.

Darbo jėgos pasiūla – kas ieškojo darbo?

2018 m. klientų aptarnavimo skyriuose įsiregistravo 253,7 tūkst. darbo neturinčių asmenų. Tarp įregistruotų darbo neturinčių asmenų vyrai sudarė didžiąją dalį – 55,5 proc. Apie 31 proc. į klientų aptarnavimo skyrius besikreipiančių darbo ieškančių asmenų gyveno kaimo vietovėse. Bedarbių struktūroje pagal paskutinės darbovietės profesijų grupes per 46 proc. sudarė kvalifikuoti darbininkai ir paslaugų sektoriaus darbuotojai.

Kokių darbuotojų labiausiai trūko?

Užimtumo tarnyboje registruotų laisvų darbo vietų analizė rodo, kad 2018 m. labiausiai trūko elektros inžinerijos technikų, mėsinių ir žuvų darbininkų. Taip pat trūko gamybos mašinų ir įrenginių operatorių maisto bei metalo pramonėje. Darbo rinkoje jaučiamas statybos sektoriaus darbuotojų (darbininkų izoliuotojų, elektrikų, betonuotojų, statybininkų, mūrinių, tinkuotojų) stygius. Pastaruoju metu vis labiau trūksta ne tik darbininkiškų profesijų, bet ir specialistų: elektros inžinerijos technikų, elektromechanikų ir elektromonterių, ikimokyklinio ugdymo mokytojų.

Kokių darbuotojų ieškojo darbdaviai?

Užimtumo tarnybos duomenimis, 2018 m. darbdaviai įregistravo 228,4 tūkst. laisvų darbo vietų. Daugiau kaip pusė visų darbo pasiūlymų (beveik 55 proc.) – kvalifikuotiems specialistams, augo statybos darbininkų poreikis. Didžiausias darbdavys – paslaugų sektorius.

Kaip kito darbo vietų kokybė?

2017 m. darbdavių vidutinis siūlytas atlyginimas neatskaičius mokesčių siekė 703 Eur, kas penktai darbo vietai siūlytas minimalus atlyginimas. Tuo tarpu 2018 m. darbdavių siūlytas užmokestis augo beveik 6 proc. ir siekė 743 Eur prieš mokesčius, minimalus atlyginimas siūlytas kas 6 darbo pasiūlymui.

Kiek asmenų suteiktas užimtumas?

Klientų aptarnavimo skyriai padėjo sugrįžti į darbo rinką 305 tūkst. asmenų. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugos suteiktos 168,7 tūkst., iš jų – 150 tūkst. įsidarbino neterminuotai. Pradėjo veiklą pagal verslo liudijimus 90,6 tūkst. Remiamas užimtumas taikant aktyvios darbo rinkos politikos priemones suteiktas 41,0 tūkst. asmenų.

Ar Užimtumo tarnybos darbo rinkos mokymai padeda bedarbiams įsidarbinti?

Užimtumo tarnybos organizuojamame profesiniame mokyme dalyvavo per 16 tūkst. darbo neturinčių asmenų. Tipinis mokymų dalyvis yra vyras, turintis vidurinį išsilavinimą su profesine kvalifikacija. Daugiausia asmenų mokėsi pagal transporto paslaugų ir paslaugų asmenims švietimo posričiams priskiriamas programas. Dauguma mokymuose dalyvavusių nedirbančių asmenų įsidarbino ir, praėjus 6 mėn. po mokymų, dirba.

Ką rodo trumpalaikės ir ilgalaikės prognozės?

Gerėjanti įmonių ekonominė padėtis leidžia darbdaviams prognozuoti ir darbo užmokesčio augimą, jį savo įmonėse numato 42 proc. darbdavių, mažėjimą – tik 1 proc. Lietuvos ekonomika ir užimtumas pastaraisiais metais nuolat augo. Lietuvoje ir kitose ES šalyse 2016 – 2030 metais sparčiausiai paklausa augs žinioms imliuose paslaugų sektoriuose. Aukštųjų technologijų ekonomika Europos Sąjungoje vidutiniškai augs 7,4 proc., Lietuvoje numatomas 16,4 proc. didėjimas. Prognozuojama, kad ateityje darbo galimybės labiausiai augs meno ir poilsio, informacijų ir ryšio, finansinės ir draudimo paslaugų srityse.

Didžiausias darbdavys –
paslaugų sektorius

Darbo jėgos pasiūla
nežymiai augo

Darbo užmokestis toliau
augo, labiausiai Kauno
apskirtyje

Daugiausia bedarbių
rinkosi profesinį mokymą,
populiariausia buvo
transporto paslaugų sritis

2018 registruotas vidutinis nedarbas 8,5%

Bedarbių – 253697

Laisvų darbo vietų – 228404

Labiausiai trūko:

elektros inžinerijos technikų,
mėsinių ir žuvų darinėtojų,
elektromechanikų ir elektromonterų,
ikimokyklinio ugdymo mokytojų,
statybų sektoriaus darbuotojų

Ilgalaikio nedarbo
problema išliko aktuali

Ryškėjo teritoriniai
nedarbo skirtumai

Užimtumo lygis augo,
nedarbo lygis – mažėjo

11,9 %

11 334

8047

Utena

7,6 %

70 048

69 469

Vilnius

Beveik 55 % darbo
pasiūlymų kvalifikuotiems
specialistams

Didelis atotrūkis tarp
užimtumo mieste ir kaime

8,9 %

13 043

9248

Telšiai

8,9 %

23 567

22 495

Šiauliai

9,4 %

20 420

14 128

Panevėžys

8,6 %

50 400

47 839

Kaunas

8,9 %

11 731

8162

Marijampolė

10,4 %

12 930

8624

Alytus

Tipinis bedarbis – vyresnio
amžiaus vyras, turintis vidurinę
išsilavinimą

Klaipėda

10,0 %

9125

6058

Tauragė

Užimtumo tendencijos

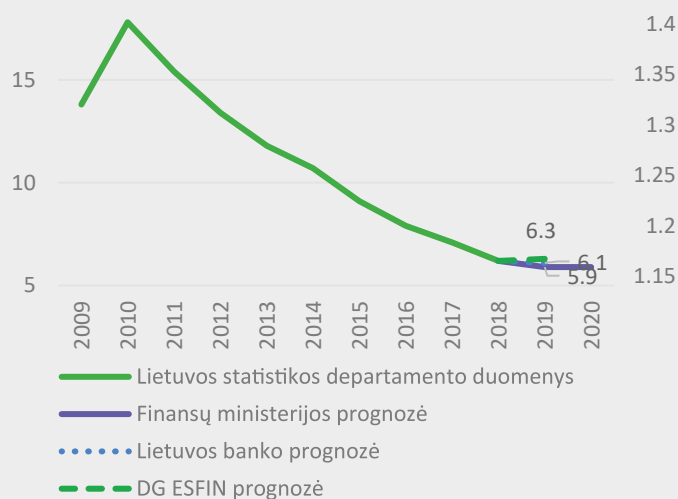
Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. realus bendrojo vidaus produkto (BVP) pokytis, palyginti su 2017 m., sudarė 3,6 proc. „BVP raidai didžiausią teigiamą įtaką 2014 – 2018 m. darė paslaugų ir pramonės sektorių pridėtinės vertės augimas. BVP augo visais 2018 m. ketvirčiais: I ketv. – 3,7 proc., II ketv. – 3,8 proc., III ketv. – 3,3 proc., IV ketv. – 3,6 proc. 2017 m. fiksuotas spartesnis ekonomikos augimas 2018 metais šiek tiek sulėtėjo.“

Užimtumo lygis augo, nedarbo lygis – mažėjo

Kylanti Lietuvos ekonomika lėmė pagrindinių darbo rinkos rodiklių gerėjimą 2018 m. Užimtumo lygis, palyginti su 2017 m., augo 1,7 procentinio punkto – 2018 m. užimti buvo 72,1 proc. 15-64 metų amžiaus šalies gyventojų. 2018 m. dirbo 1 mln. 368 tūkst. gyventojų arba 13,6 tūkst. daugiau negu 2017 m. Užimtųjų skaičius pastaruoju metu didėja labiau nei tikėtasi. Tai lemia pagerėjęs migracijos balansas, susijęs su didesniu į Lietuvą atvykstančių dirbti užsienio piliečių skaičiumi.

Nedarbo lygis 2018 m. mažėjo 0,9 procentinio punkto iki 6,2 proc. Ilgalaikio nedarbo rodiklis sudarė 2 proc. ir buvo 0,7 proc. punkto mažesnis nei 2017 m. Darbo rinkos rodiklių gerėjimą skatino auganti darbo jėgos paklausa, kylantis darbo užmokestis.

Nedarbo lygis (15 – 64 m. amžiaus grupės), %

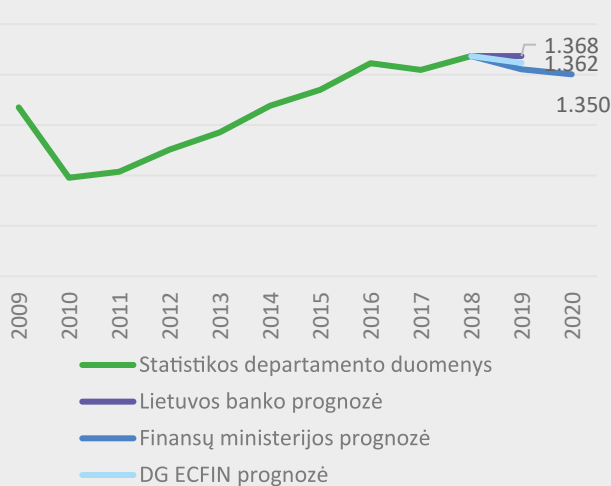

Prognozuojama, kad ekonomika augs ir 2019 m., nors augimo tempai šiek tiek lėtės. Mažės nedarbo lygis. Dėl demografinių tendencijų, senstančios visuomenės, žemo gimstamumo galimas užimtųjų skaičiaus mažėjimas. Geri 2018 m. I pusmečio migracijos rezultatai nuteikia optimistiškai, kad emigracija nemažins darbo jėgos šalyje.

Mažėja skirtumas tarp moterų ir vyrų nedarbo lygio

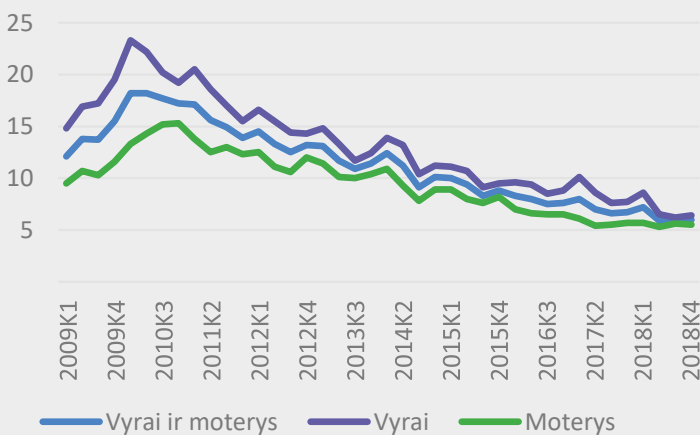
Vyrų nedarbo lygis aukštesnis nei moterų, nors skirtumas ir mažėja. Vyrų nedarbo lygis 2018 m. siekė 6,9 proc., tai yra 1,4 proc. punkto daugiau nei moterų nedarbo lygis. Palyginti su 2017 m., vyrų nedarbo lygis mažėjo 1,6 proc. punkto, kai moterų tik 0,2 proc. punkto.

Užimtųjų skaičius, mln.

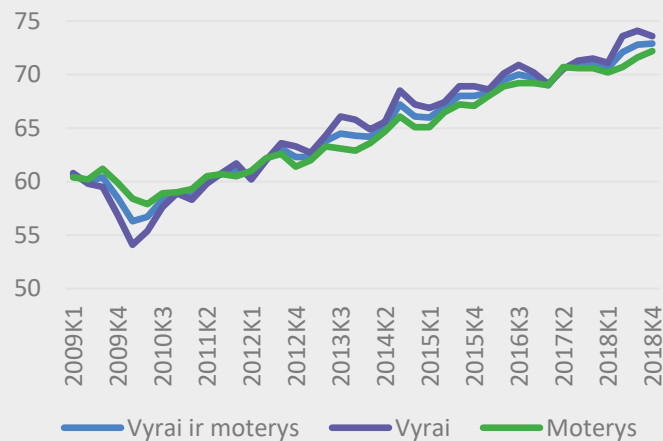

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Finansų ministerija, Lietuvos bankas, DG ECFIN 2018 Winter Forecast

Nedarbo lygis (15–64 m.)

Užimtumo lygis (15–64 m.)

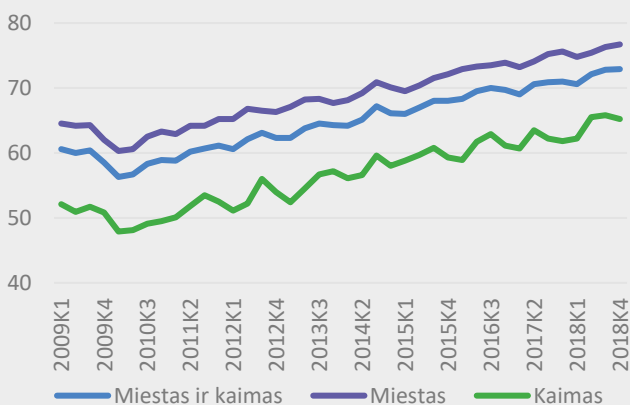
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Didelis atotrūkis tarp užimtumo mieste ir kaime

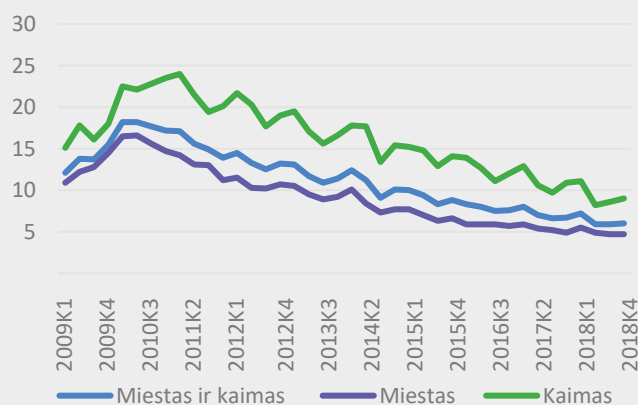
Nors 2018 m. užimtumo lygis kaime augo sparčiau (2,7 proc. punkto) negu mieste (1,3 proc. punkto), išlieka didelis atotrūkis tarp užimtumo mieste ir kaime. Užimtumas kaime buvo 11,1 proc. punkto žemesnis negu mieste. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. dirbo 75,8 proc. 15 – 64 metų amžiaus miesto ir 64,7 proc. kaimo gyventojų. Ypač didelis skirtumas tarp moterų užimtumo mieste ir kaime: metų eigoje

miesto moterų užimtumas buvo 12,5 – 14,9 proc. punkto didesnis negu kaimo moterų. Skirtumas tarp vyrų užimtumo rodiklių mieste ir kaime šiek tiek mažesnis: 6,9 – 10,5 proc. punkto. Žemas užimtumas kaimiškose teritorijose rodo netolygią ūkio plėtrą ir mažą darbo jėgos mobilumą, kurį lemia, ypač regionuose, mažas darbo užmokestis, susisiekimo viešuoju transportu problemos ir dideli nuvykimo į darbą kaštai. Tiek užimtumo, tiek nedarbo lygio rodikliai kaime priklauso nuo sezono.

Užimtumas mieste ir kaime

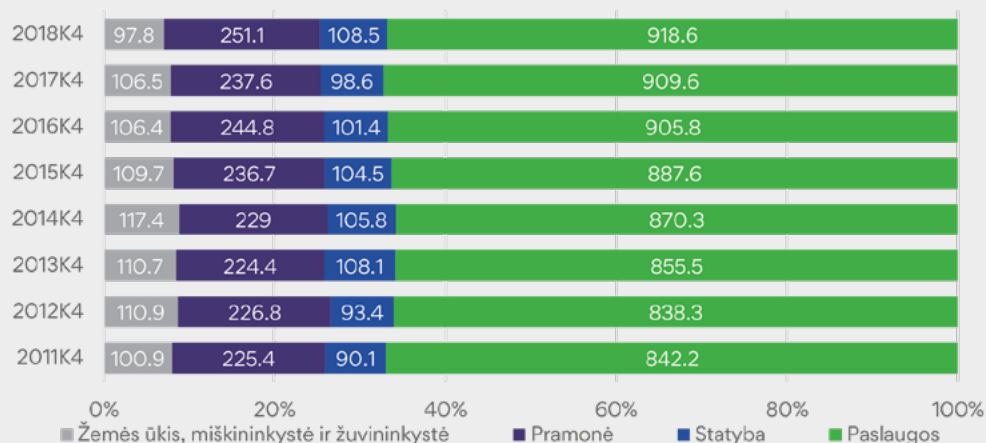
Nedarbo lygis mieste ir kaime

Užimtumas labiausiai augo statybose ir pramonėje

Užimtųjų skaičius 2018 m. IV ketv., palyginti su tuo pačiu 2017 m. laikotarpiu, labiausiai – 10 proc. augo statybų sektoriuje. Pramonėje dirbančiųjų skaičius didėjo 5,7 proc. Paslaugų sektoriuje 2018 m. IV ketv. pokyčiai buvo minimalūs – dirbo 1 proc. daugiau žmonių. Tuo tarpu užimtųjų žemės ūkyje mažėjo 8,2 proc.

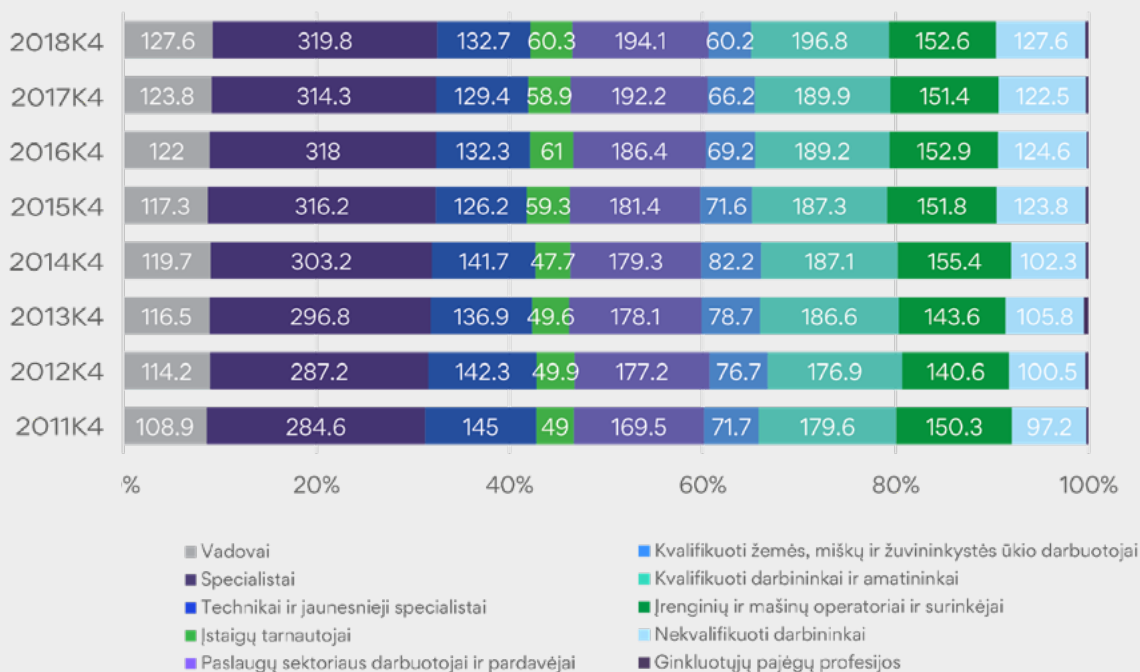
Užimtieji pagal ekonomines veiklas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Užimtumo struktūros pagal profesijas duomenys rodo, kad 2018 m. IV ketv. mažėjo kvalifikuotų žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbuotojų. Kitose profesijų grupėse dirbančiųjų skaičius augo, labiausiai kvalifikuotų darbininkų ir amatininkų bei specialistų grupėje. Nuo 2015 m. stabiliai auga vadovų dalis. Specialistų ir vadovų skaičiaus augimą skatina žinioms imlių paslaugų sektorių augimas.

Užimtieji pagal profesijų grupes

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Darbo užmokestis toliau augo

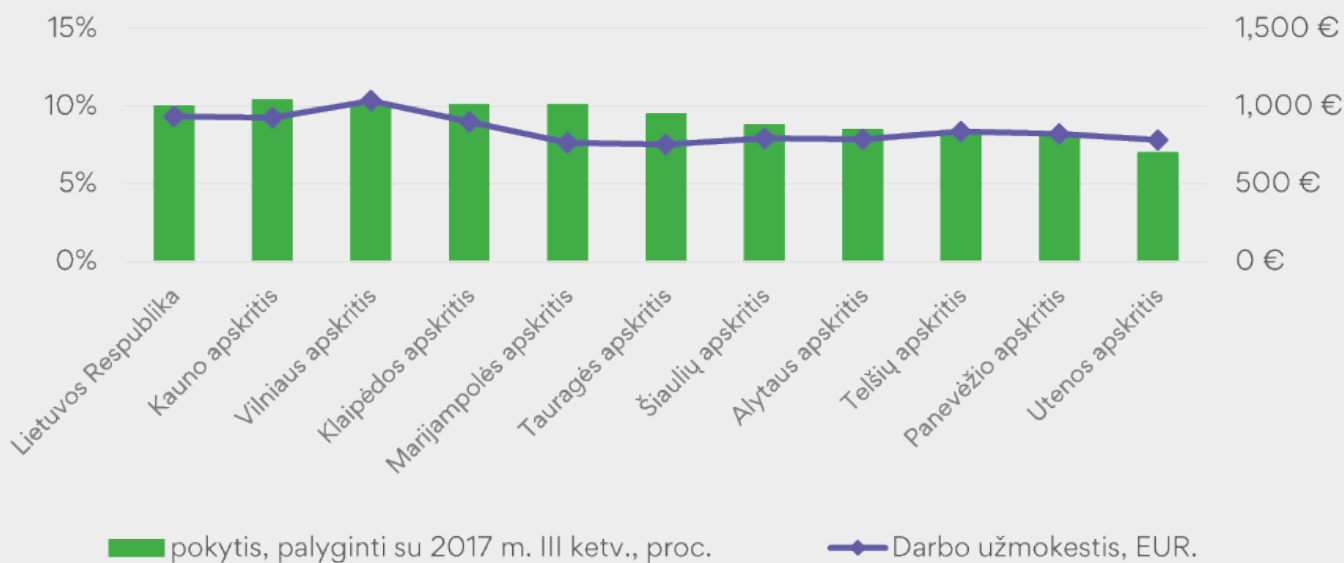
2018 m. vidutinis darbo užmokestis ir toliau nuosekliai augo. Statistikos departamento duomenimis vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2018 m. III ketv., palyginti su 2017 m. III ketv., šalies ūkyje padidėjo 10 proc. ir siekė 935,7 Eur. Sparčiausiai – 18 proc. jis augo sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuje. Tam įtakos turėjo nuo 2018 m. gegužės 1 d. padidintas darbo užmokestis sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams (gydytojams ir slaugytojams). Apgyvendinimo ir maitinimo sektoriuje vidutinis darbo užmokestis augo 15,3 proc. Darbo užmokesčio augimui šiame sektoriuje daugiausia įtakos turėjo 2018 m. sausio 1 d. padidinta minimalioji mėnesinė alga. Lietuvos statistikos departamento duomenimis,

apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje atlyginimų vidurkis mažiausias. Darbo užmokesčio padidėjimą 2018 m. III ketv. lėmė sezoniškumas ir didesnės darbų apimtys. Lėčiausiai vidutinis bruto darbo užmokestis augo finansinės ir draudimo veiklos įmonėse, kur spartus atlyginimų didėjimas buvo fiksuotas 2017 m. ir šiuo metu yra vieni didžiausių atlyginimų. Taip pat lėtai vidutinis darbo užmokestis didėjo transporto ir saugojimo sektoriuje.

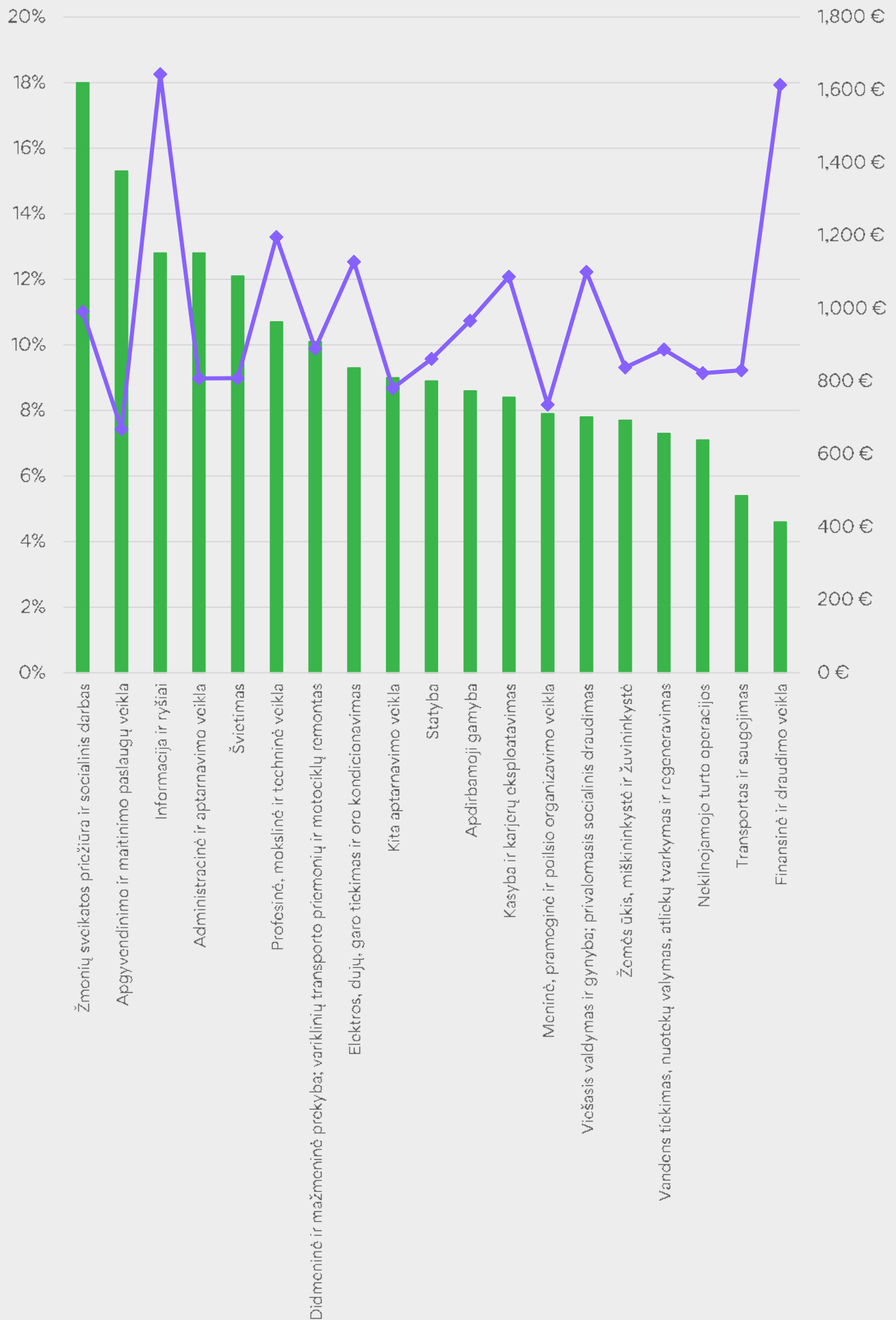
Labiausiai darbo užmokestis augo Kauno apskrityje

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2018 m. III ketvirtį, palyginti su 2017 m. III ketv., augo visose apskrityse, labiausiai – Kauno apskrityje.

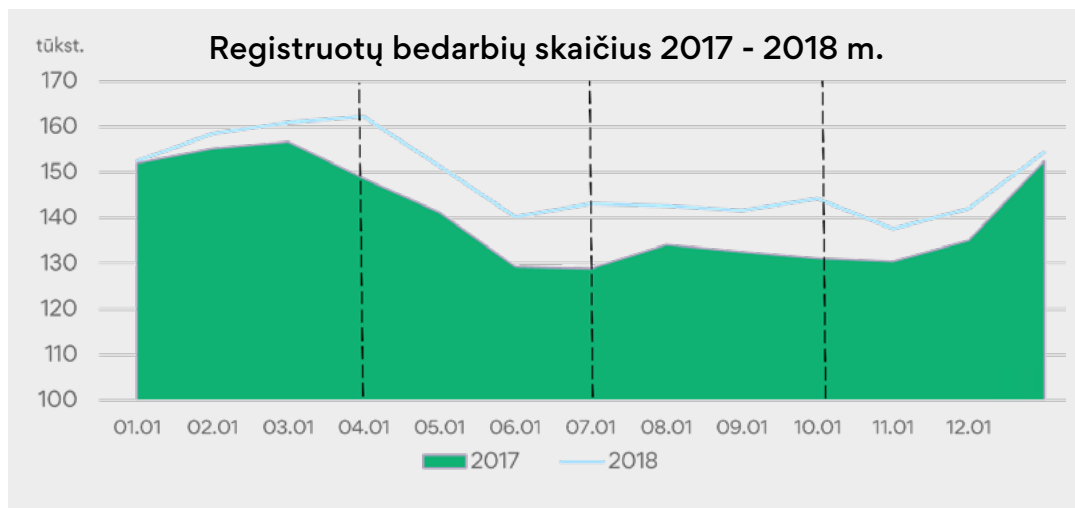
Vidutinis bruto darbo užmokestis ir jo pokytis
2018 m. III ketv. pagal apskritis

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis ir jo pokytis 2018 m. III ketvirtį pagal ekonomines veiklas

Registruoto nedarbo tendencijos

Nors darbo jėgos paklausa auga, Užimtumo tarnybos duomenis, vis labiau juntamas darbo jėgos paklausos nesuderinamumas. Trūksta tam tikrų kvalifikacijų / kompetencijų darbuotojų, jaučiamas teritorinis pasiūlos paklausos nesuderinamumas. Todėl bedarbiams sunku įsidarbinti laisvose darbo vietose. Įsidarbinimo galimybėms įtakos turi ir žemas darbo ieškančiųjų mobilumas. Dažnai įsidarbinimo neskatina darbdavių siūlomi atlyginimai: kas trečiame registruotame darbo pasiūlyme nurodomas minimalus darbo užmokestis.

Beveik visus 2018 m. Užimtumo tarnyboje registruotų darbo neturinčių asmenų skaičius buvo didesnis nei 2017 m.

Šių metų sausio 1 d. šalyje buvo registruota 154,4 tūkst., 2018 m. pradžioje – 152,5 tūkst. bedarbių. Mažiausias neturinčių darbo asmenų skaičius – 137,6 tūkst. buvo registruotas spalio pabaigoje. Tarp bedarbių, palyginti su 2018 m. sausio 1 d., ūgtelėjo moterų, jaunimo iki 29 metų amžiaus ir turinčių aukštąjį universitetinį išsilavinimą dalis. Nors kas trečias bedarbis neturi profesinio pasirengimo, jų dalis tarp visų bedarbių, palyginti su 2018 m. sausio 1 d., mažėjo. Taip pat nežymiai mažėjo ilgalaikių bedarbių.

Tipinis bedarbis – vyresnio amžiaus vyras, turintis vidurinį išsilavinimą.

Šių metų sausio 1 d. klientų aptarnavimo skyriuose registruoti bedarbiai sudarė 8,9

proc. darbingo amžiaus šalies gyventojų, tai yra 0,2 proc. punkto daugiau, palyginti su praėjusių metų pradžia.

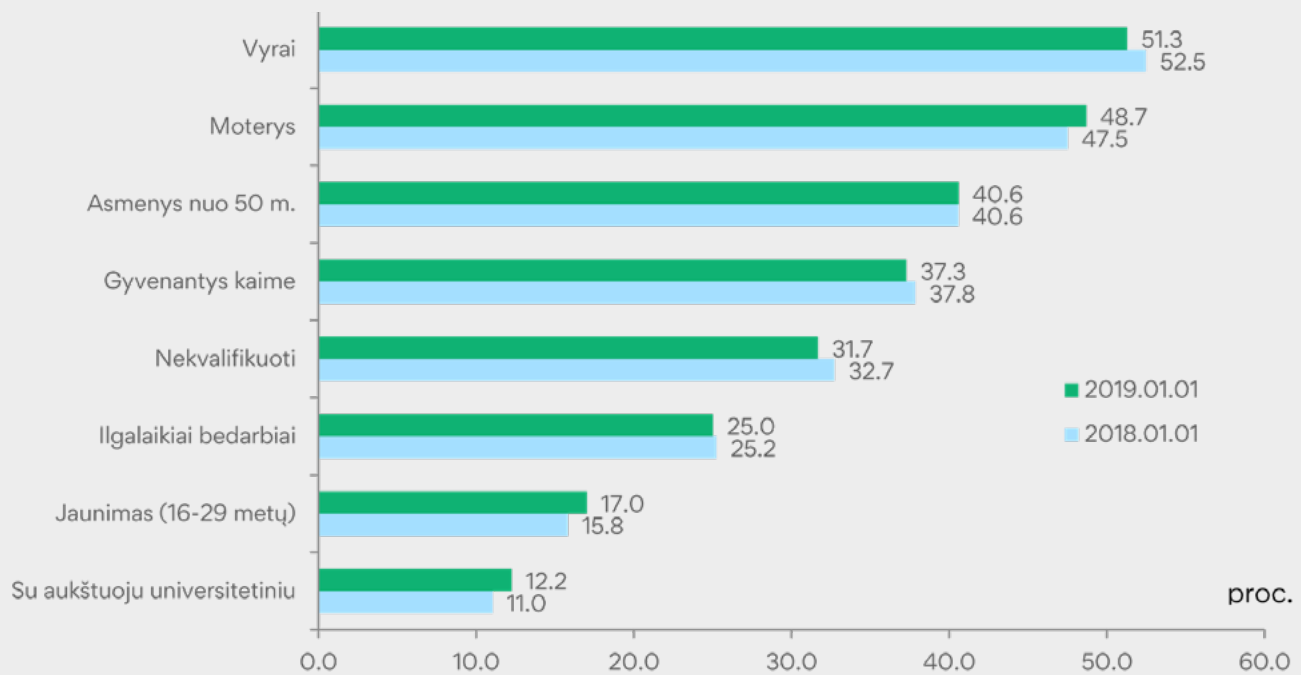
Vyrų nedarbo rodikliams būdingi ryškūs sezoniniai svyravimai

Šių metų sausio 1 d. neturintys darbo vyrai sudarė 9,2 proc. šalies darbingo amžiaus vyrų, tai yra tiek pat kaip ir 2018 m. sausio 1 d. Moterų registruotas nedarbas išlieka žemesnis nei vyrų – 8,6 proc. Tačiau, palyginti su 2018 m. sausio 1 d., jis augo 0,4 proc. punkto. Nors bedarbių moterų dalis tarp darbingo amžiaus gyventojų per metus augo sparčiau, vyrų nedarbo rodiklių svyravimai metų eigoje buvo didesni. Tai daugiausia susiję su didesniu „vyriškų darbų“, ypač statybos sektoriuje, sezoniškumu. Aukščiausias vyrų nedarbas fiksuotas praėjusių metų kovo pabaigoje siekė 9,9 proc., žemiausias, 7,8 proc. – spalį. Moterų nedarbo kitimo amplitudė metų eigoje dvigubai mažesnė: nuo 8,6 proc. iki 8,0 proc.

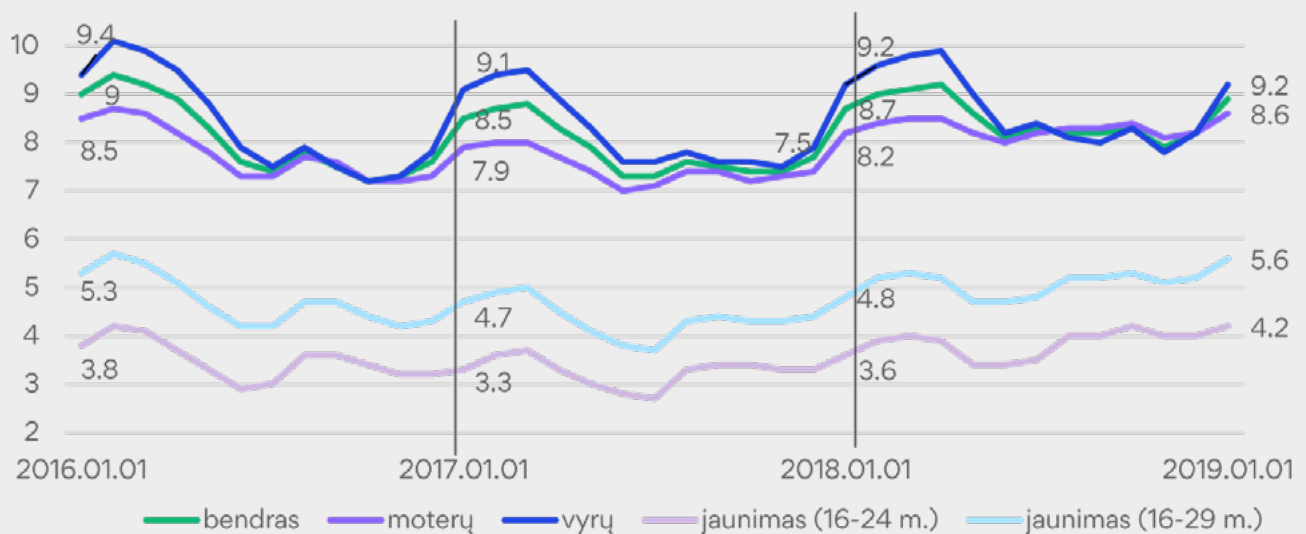
Ilgalaikio nedarbo problema išlieka aktuali

Esant aukštai darbo jėgos paklausai ir Užimtumo tarnybai įgyvendinant priemones, padedančias ilgai nedirbusiems asmenims integruotis į darbo rinką, ilgalaikių bedarbių dalis tarp visų darbo ieškančių asmenų mažėjo: tarp visų sausio 1 d. registruotų bedarbių 38,6 tūkst. arba 25,0 proc. buvo ilgalaikiai.

2019 m. sausio 1 d. registruota 154430 bedarbių (2018.01.01 - 152481)

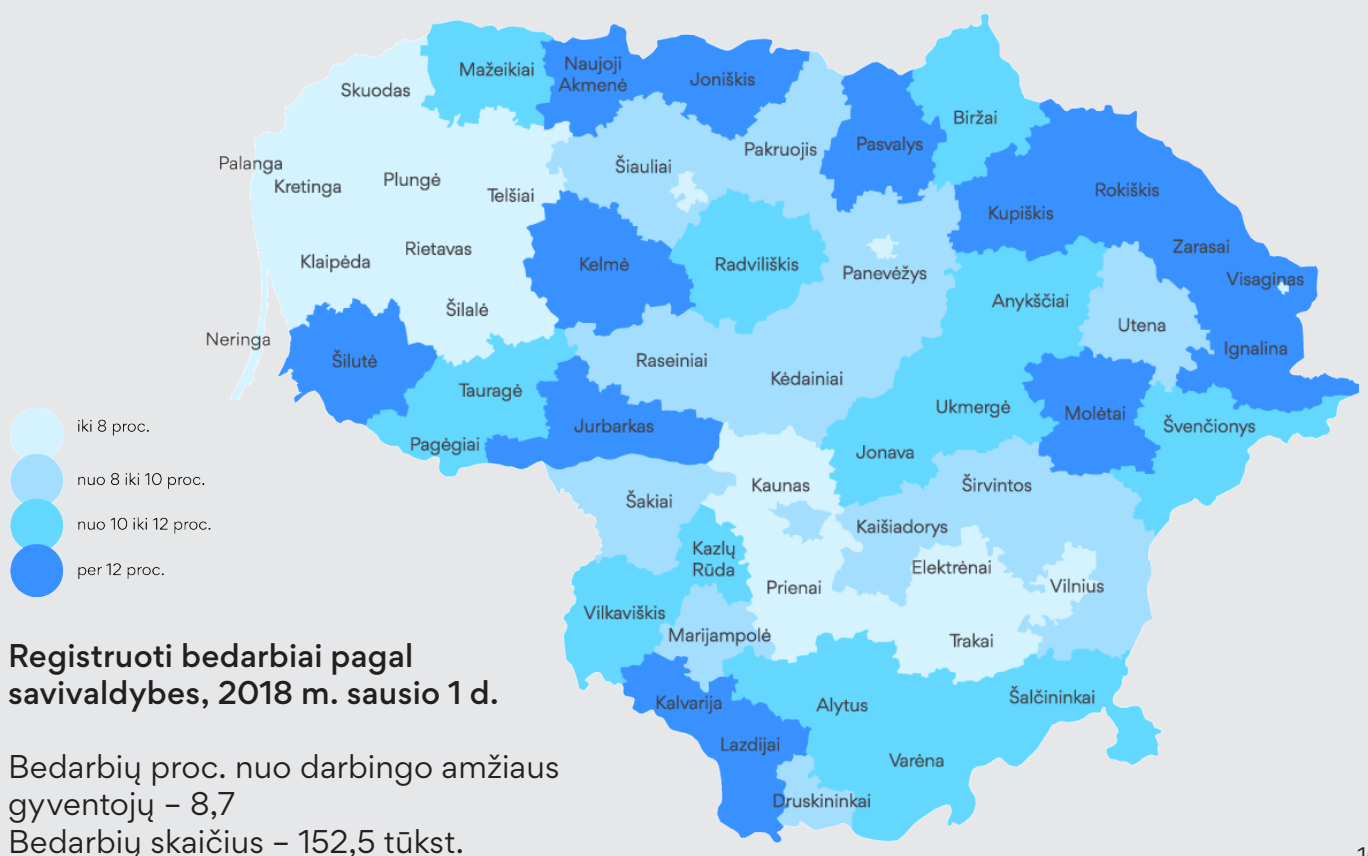
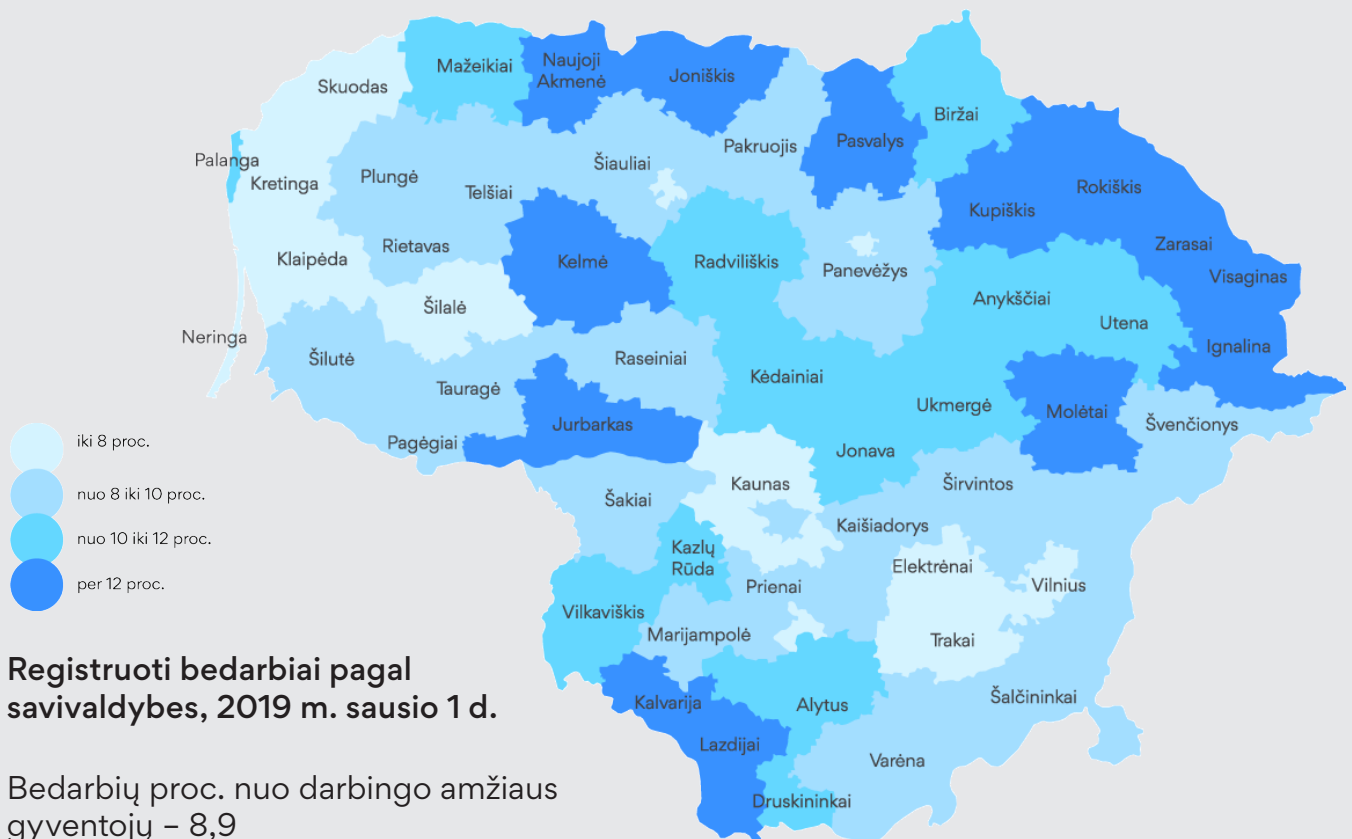
Registruotas nedarbas

Regioniniai skirtumai

Teritoriniai nedarbo skirtumai ryškėja

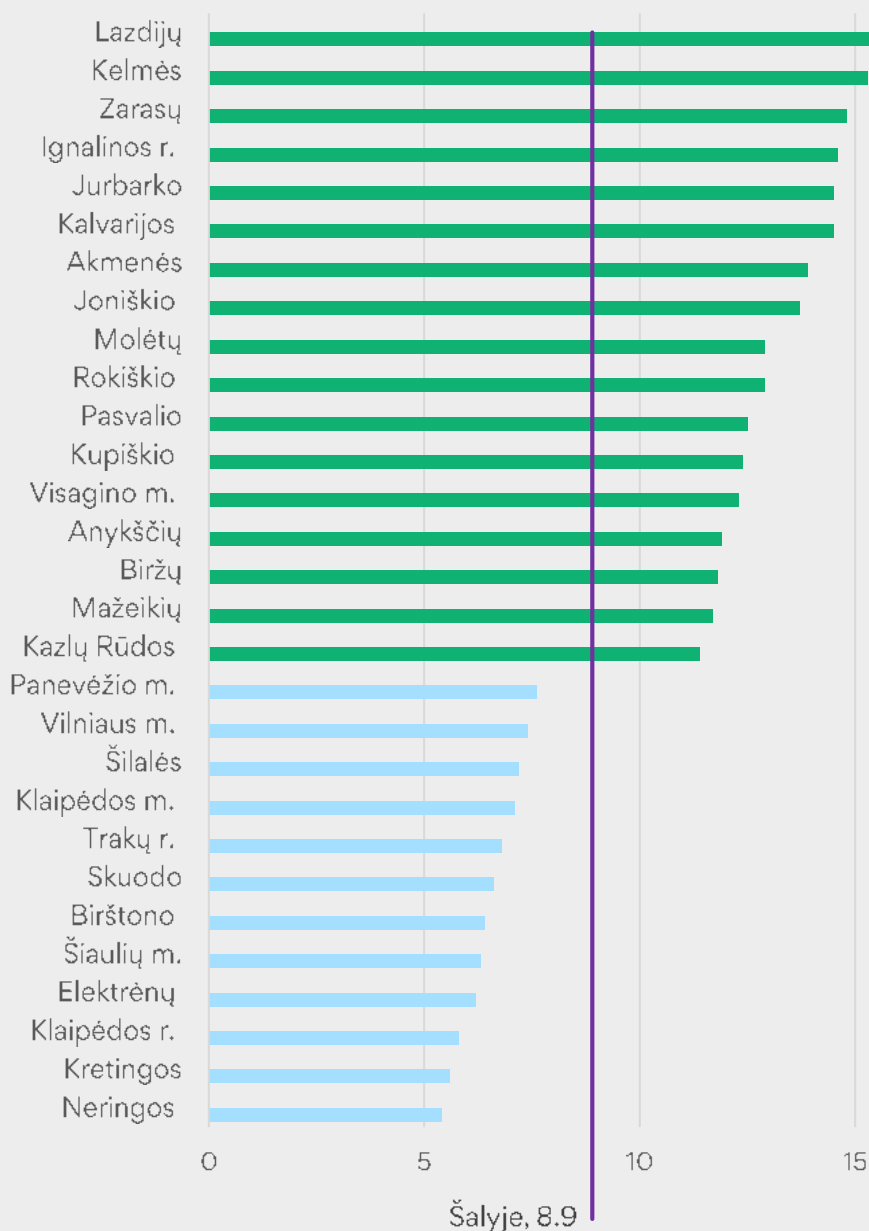
Bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, palyginti su 2018 metų sausio 1 d., mažėjo šešiolikoje iš šešiasdešimties šalies savivaldybių, trisdešimt septyniose – augo, septyniose – nepakito. Labiausiai registruotas nedarbas mažėjo Šilutės (3,4 proc. punkto) savivaldybėje. Didžiausias augimas – 1,3 proc. punkto – Šiaulių rajone.

Lėta vietos ūkio plėtra, mažas veikiančių ūkio subjektų skaičius lemia, kad daugiausia darbingo amžiaus gyventojų registruota bedarbiais Lazdijų (15,5 proc.), Kelmės (15,3 proc.) ir Zarasų (14,8 proc.) rajonų savivaldybėse. Aukščiausio nedarbo teritorijos, išsidėsčiusios šalies pasienyje ir nutolusios nuo miestų, kur ūkio plėtra spartesnė ir darbo jėgos poreikis bei

įsidarbinimo galimybės didesnės. Mažiausiai darbingo amžiaus gyventojų registruota bedarbiais Neringoje (5,4 proc.), Kretingoje (5,6 proc.) ir Klaipėdos rajone (5,8 proc.). 2018 metų pabaigoje skirtumas tarp aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijų buvo 10,1 proc. punkto, prieš metus jis siekė 11,2 proc. punkto.

Aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijos, 2019 m. sausio 1 d.

Darbo jēgos pasiūla – kas ieškojo darbo?

Darbo jėgos pasiūla nežymiai augo

2018 m. klientų aptarnavimo skyriuose įregistruota 253,7 tūkst. darbo neturinčių asmenų – 0,7 proc. daugiau nei per tą patį 2017 m. laikotarpį.

Daugiau įregistruojama bedarbių vyrų

Tarp įregistruotų darbo ieškančių asmenų vyrai sudaro didesniąją dalį – 55,5 proc. Nuo 2008 m. registruojama daugiau vyrų, tik 2005 – 2007 m. vyrų ir moterų santykis buvo priešingas.

Mažėja neturinčių profesinio pasirengimo

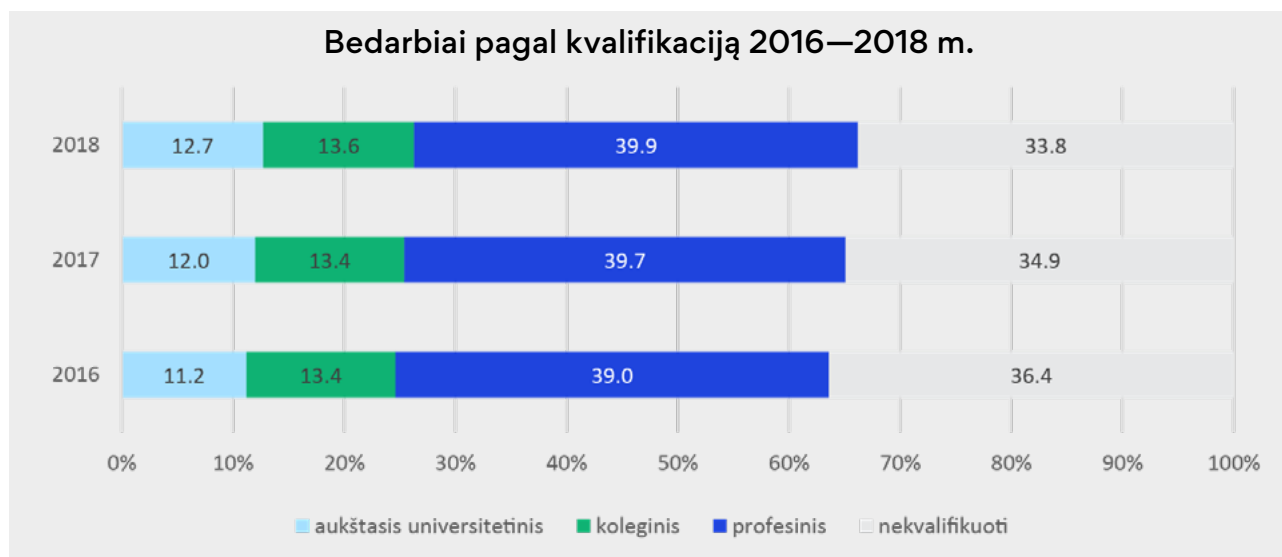
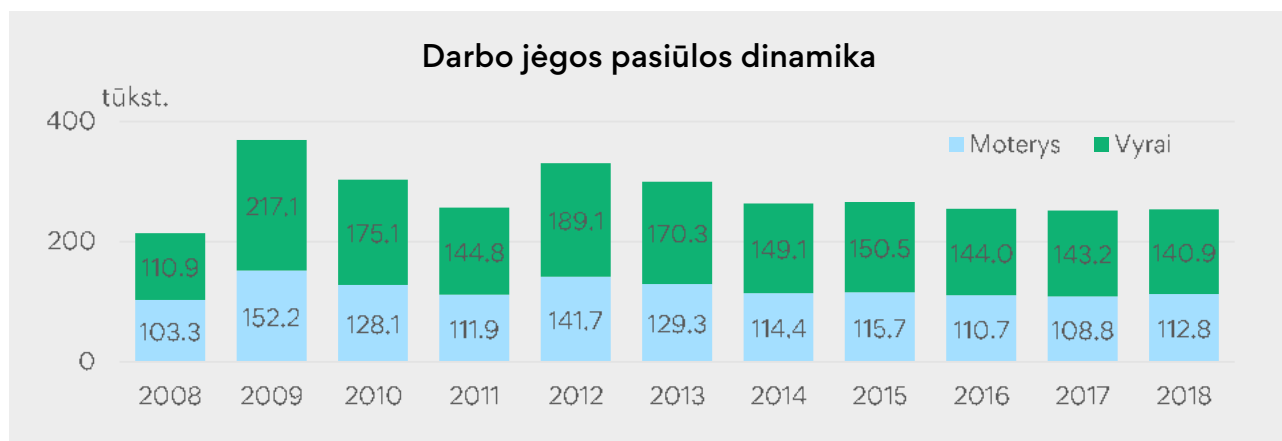
Nors beveik kas trečias bedarbis neturi profesinio pasirengimo, todėl jiems sunku

įsitvirtinti darbo rinkoje, stebima teigiama tendencija, kad neturinčių profesinės kvalifikacijos bedarbių dalis tarp visų bedarbių kelerius metus nuosekliai mažėjo.

Auga darbo ieškančių asmenų, įgijusių aukštąjį universitetinį ar profesinį išsilavinimą, skaičius.

Daugiau darbo ieškančių moterų turi aukštąjį išsilavinimą, vyrų – profesinį

Tarp ieškančių darbo moterų beveik dvigubai daugiau nei tarp vyrų, turinčių tiek aukštąjį universitetinį, tiek neuniversitetinį išsilavinimą. Tarp vyrų daugiau baigusių profesines mokyklas (beveik pusė visų įregistruotų vyrų) arba iš viso neturinčių profesinio pasirengimo.

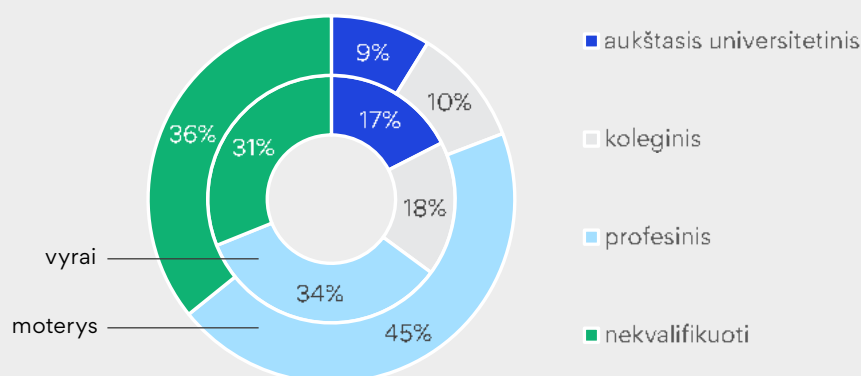
Pasiūlos struktūroje pagal amžių labiausiai augo vyresnių kaip 60 metų amžiaus asmenų dalis, taip pat padidėjo 16 – 19 metų, 30 – 34 metų, 35 – 39 metų ir 45 – 49 metų bedarbių dalis. Nors tarp besikreipiančių į klientų aptarnavimo skyrius darbo neturinčių asmenų 16 – 29 metų amžiaus jaunimo yra daugiausiai, jų nedarbo trukmė perpus trumpesnė nei kitų amžiaus grupių, todėl metų pabaigoje jaunimo dalis mažėjo, tuo tarpu vyresnių nei 55 metų bedarbių dalis didėjo.

31 proc. į klientų aptarnavimo skyrius besikreipusių darbo ieškančių asmenų gyveno kaimo vietovėse. Tarp kaime gyvenančių darbo neturinčių asmenų daugiau vyresnių kaip 50 metų amžiaus asmenų ir neturinčių profesinio pasirengimo. Kaime gerokai mažiau

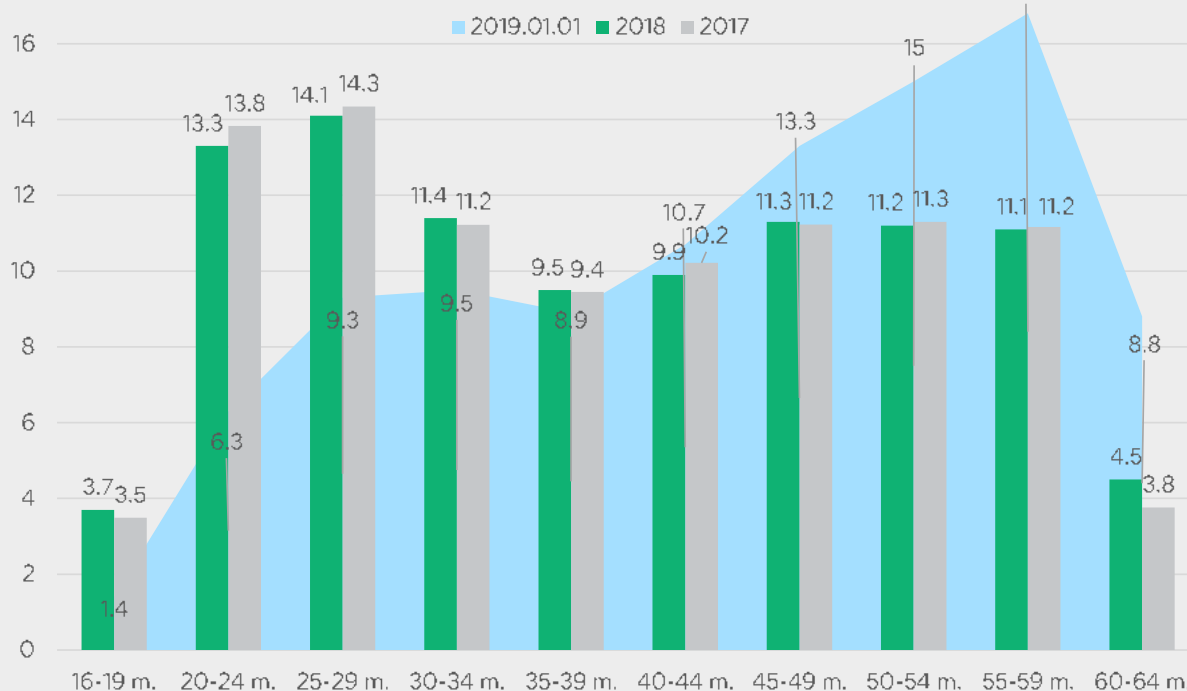
negu mieste turinčių aukštąjį (universitetinį, neuniversitetinį) išsilavinimą ir jaunesnių kaip 30 metų amžiaus asmenų. Dažnai kaimo gyventojų įsidarbinimo galimybes riboja susisiekimo problemos, ypač iš atokesnių vietovių.

2018 m. įregistruotų bedarbių struktūroje pagal paskutinės darbovietės profesijų grupes per 46 proc. sudarė kvalifikuoti darbininkai ir paslaugų darbuotojai, beveik kas penktas – specialistai, apie 35 proc. – nekvalifikuoti darbininkai. Kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla keletą pastarųjų metų nežymiai augo. Tikėtina, kad ši tendencija tęsis ir ateityje, kai darbo pasiūlą papildys reorganizuojamų ir atleidimus numatančių įmonių darbuotojai.

Vyrai ir moterys pagal profesinę kvalifikaciją

Bedarbiai pagal amžių

Kokių darbuotojų ieškojo darbdaviai?

Užimtumo tarnybos duomenimis, 2018 m. darbdaviai įregistravo 228,4 tūkst. laisvų darbo vietų. Palyginti su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu, darbo jėgos paklausa padidėjo 2,8 proc. Nors mažėjo darbo jėgos poreikis terminuotam darbui, tačiau 5,1 proc. didėjo darbo jėgos poreikis nuolatiniam darbui.

Beveik 55 proc. visų darbo pasiūlymų – kvalifikuotiems specialistams

Kas šešta siūloma darbo vieta – specialistams ir vadovaujančiam personalui, 27 proc. – nekvalifikuotiems darbininkams. Labiausiai augo darbininkų izoliuotojų, baldų apmušėjų, mėsinių, vandentiekinių ir vamzdinių montuotojų paklausa.

Didžiausias darbdavys – paslaugų sektorius

Iš visų darbo vietų, kurias klientų aptarnavimo skyriaus specialistai 2018 m. galėjo pasiūlyti darbo ieškantiems, daugiausia buvo paslaugų sektoriuje (68 proc.), 19 proc. – pramonėje, 10 proc. – statybose. Palyginti su praėjusiu metų tuo pačiu laikotarpiu, paklausos struktūroje augo paslaugų ir pramonės dalis, o žemės ūkio ir statybos mažėjo.

Daugiausia darbo pasiūlymų buvo registruota pardavėjams. Tarp paklausiausių išlieka sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojai, nors

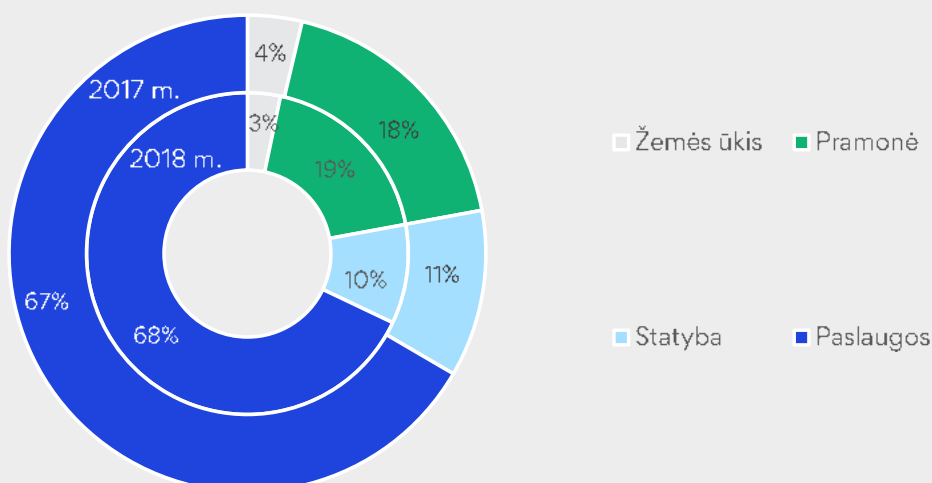
jėms registruotų laisvų darbo vietų skaičius mažėjo jau antrus metus. Darbo rinkoje didelis poreikis virėjų, lengvųjų automobilių vairuotojų, reklamos ir rinkodaros specialistų bei statybininkų.

Auga kvalifikuotų darbininkų poreikis

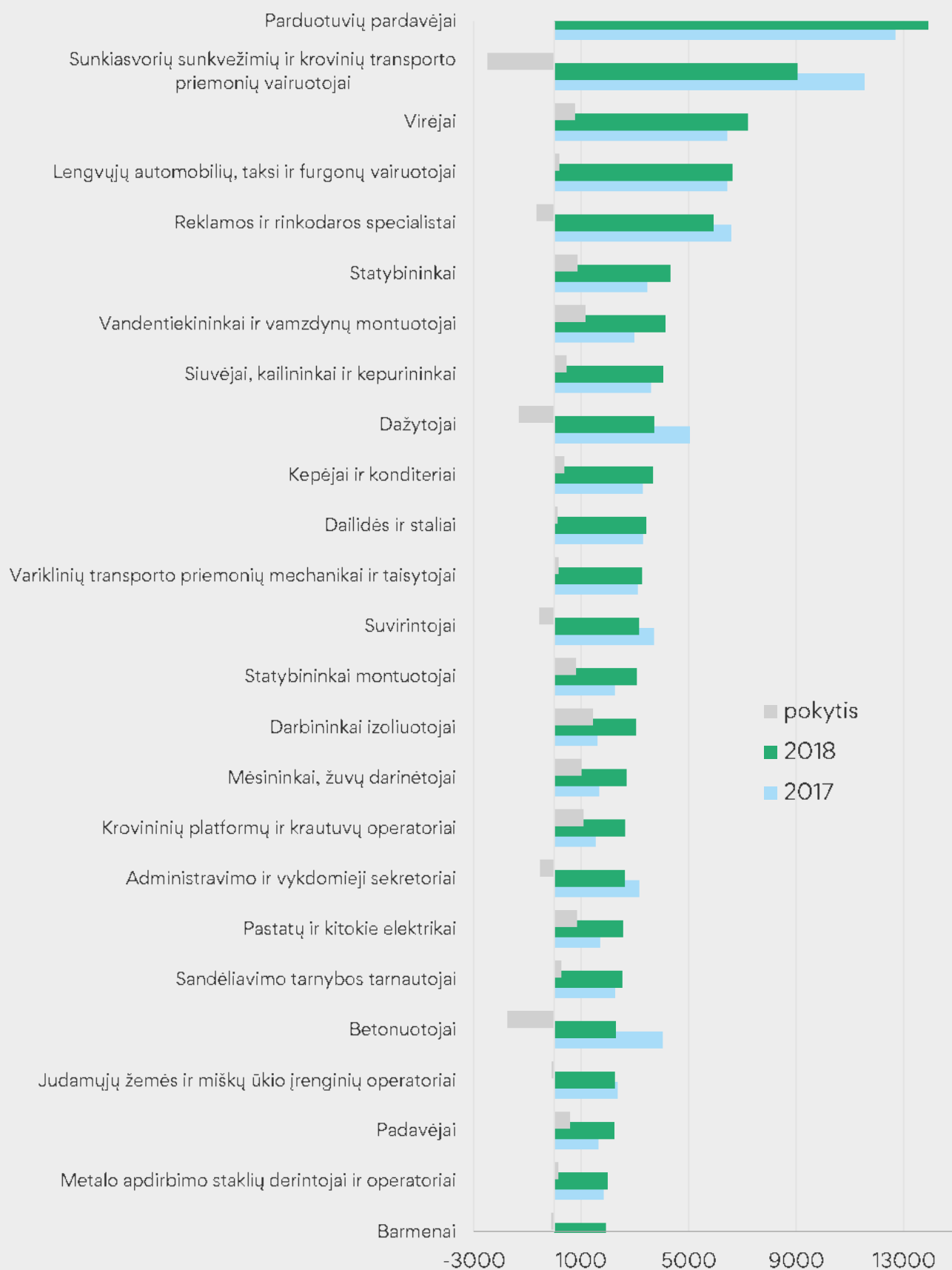
2018 m. laisvų darbo vietų darbininkams izoliuotojams, mėsiniams, žuvų darinėtojams, krovininių platformų ir krautuvų operatoriams buvo registruota du kartus daugiau nei 2017 m. Taip pat augo padavėjų, pastatų ir kitokių elektrikų, statybininkų montuotojų, vandentiekinių ir vamzdinių montuotojų poreikis. Didėjo metalo apdirbimo staklių derintojų ir operatorių, sandėliavimo tarnybos tarnautojų, variklinių transporto priemonių mechanikų ir taisytojų, dailidžių ir stalių, virėjų, siuvėjų, kailininkų ir kepurininkų, kepėjų ir konditerių paklausa.

Nors sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojų paklausa išliko aukšta, palyginti 2017 m., tokių darbuotojų poreikis sumažėjo perpus. Vairuotojų paklausos mažėjimui nemažą įtaką turėjo pasikeitusi tvarka dėl leidimų dirbti išdavimo užsieniečiams. Mažiau darbo pasiūlymų 2018 m. įregistruota betonuotojams, administravimo ir vykdomiesiems sektoriams, suvirintojams ir dažytojams.

Paklausos struktūra pagal ekonomines veiklas

Paklausos pokyčiai 2018–2017 metais

Pastaba: į analizę įtrauktos profesijos, kurių paklausa 2018 m. buvo didžiausia.

Darbo vietų kokybė

Darbo vietų kokybę galima matuoti pagal 3 suminius rodiklius: darbo užmokestį, darbo sąlygas ir reikalingą išsilavinimą. Užimtumo tarnyba pagal turimą informaciją gali vertinti duomenis apie darbdavių nurodomą vidutinį darbo užmokestį ir laisvoms darbo vietoms reikalingą išsilavinimą/kvalifikaciją. Darbo sąlygos nusako fizinės aplinkos kokybę, darbo intensyvumą, darbo laiką, socialinę aplinką, darbui atlikti reikalingus įgūdžius, veiksmų laisvę ir ateities perspektyvas. Šiam rodikliui nustatyti yra reikalinga atlikti papildomus tyrimus.

2017 m. darbdavių vidutinis siūlytas atlyginimas neatskaičius mokesčių siekė 703 Eur, kas penktai darbo vietai siūlytas minimalus atlyginimas. Tuo tarpu 2018 m. darbdavių siūlytas užmokestis augo beveik 6 proc. ir siekė 743 Eur prieš mokesčius, minimalus atlyginimas siūlytas kas 6 darbo pasiūlymui.

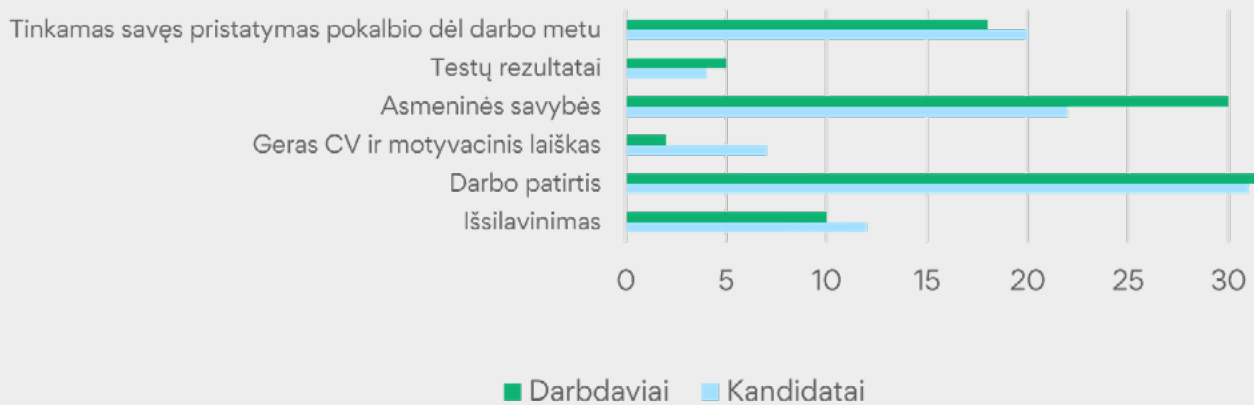
Remiantis CV-Online – profesinės evoliucijos kompanijos sausio mėnesio atliktu tyrimu, kurio metu buvo apklausti ieškanieji darbo ir darbdaviai, ieškančiųjų darbo nuomone, darbdaviams renkantis darbuotoją svarbiausia yra jo darbinė patirtis (31 proc.), asmeninės savybės (22 proc.), tinkamas kandidato prisistatymas darbo pokalbio metu (20 proc.), išsilavinimas (12 proc.).

Renkantis kandidatą, darbo patirtis ir asmeninės savybės, darbdavių nuomone, turi beveik tą patį svorį (atitinkamai 32 proc. ir 30 proc.), kandidato pasirodymas darbo interviu metu (18 proc.) ir išsilavinimas (10 proc.).

Profesijos, kurioms per 2018 m. buvo pasiūlyti didžiausi atlyginimai neatskaičius mokesčių:

Projektų vadovas	3948 EUR
Ekonomistas analitikas	3663 EUR
Bendrųjų statybos darbų vadovas	3556 EUR
Laivų statybos inžinierius	3442 EUR
Specialiųjų statybos darbų vadovas	3400 EUR
Gamybos vadovas	3350 EUR
Aviacijos inžinierius	3346 EUR
Gamybos padalinio vadovas	3335 EUR
Konstrukcijų inžinierius	3318 EUR
Programuotojas	3300 EUR

Kas svarbiausia renkantis darbuotoją, %

Įmonėms taip pat svarbu, kad būsimas darbuotojas pritaptų prie kolektyvo, todėl vertinamos ir kandidato vertybės bei požiūris.

Į pokalbį dėl darbo arba į kitą atrankos etapą įmonės vidutiniškai kviečiasi 3-5 labiausiai reikavimus atitinkančius kandidatus. Didžiąją daugumą įmonių tinkamo darbuotojo paieška ir atranka užtrunka nuo 1 iki 3 mėnesių.

Darbdaviai iš visų į siūlomą darbą poziciją gautų CV vidutiniškai atmeta apie 30-50 proc. kandidatų, dėl šių pagrindinių CV esančių klaidų:

Kandidato įgūdžiai ir patirtis neatitinka siūlomo darbo pobūdžio

Netikslinga/su darbu nesusijusi informacija

Nėra darbo patirties arba jos detalesnio aprašymo

Netvarkingai parašytas CV ar motyvacinis laiškas

**Darbo jēgos pasiūlos ir paklausos
suderinamumas**

Užimtumo tarnybos duomenimis, darbo rinkoje jaučiamas darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitikimas: nekvalifikuotos darbo jėgos perteklius ir kvalifikuotos – trūkumas.

Labiausiai trūko elektros inžinerijos technikų, mėsinių ir žuvų darinėtojų

Darbo rinkoje ryškėjant tam tikrų profesijų darbuotojų trūkumui, tų profesijų darbo ieškantiems įsidarbinimo galimybės didėja.

Užimtumo tarnybos duomenimis, taip pat trūko gamybos mašinų ir įrenginių operatorių maisto bei metalo pramonėje. Darbo rinkoje jaučiamas statybos sektoriaus darbuotojų (darbininkų izoliuotojų, elektrikų, betonuotojų, statybininkų, mūrinių, tinkuotojų) trūkumas. Pastaruoju metu vis labiau trūksta ne tik darbininkiškų profesijų, bet ir specialistų – elektros inžinerijos technikų, stokojama elektromechanikų ir elektromonterų, ikimokyklinio ugdymo mokytojų.

Nors sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojų paklausa pastaruoju metu mažėjo, šios profesijos darbuotojų trūkumas išlieka vis dar didelis.

Darbuotojų trūksta ne vien dėl to, kad buvo nepakankamai jų paruošta, bet ir dėl emigracijos. Kai kurias darbo vietas

sunku užpildyti, dėl siūlomo žemo darbo užmokesčio ar sudėtingų darbo sąlygų. Darbo rinkos vaizdą iškreipia ir nelegalus darbas.

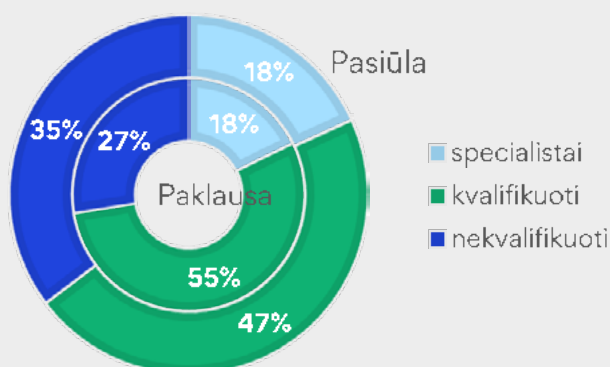
Darbo vietas sunku užpildyti, kai pretenduojantys asmenys neturi tinkamos kvalifikacijos, kompetencijų ar patirties

Dažniausiai darbdavių nurodomos kompetencijos: užsienio kalbų žinios (pagrindinės: anglų, rusų) – ypač transporto (logistikos) vadybininkams, vadovams, padavėjams. Darbo kompiuteriu įgūdžiai, gerai išmanyti ir naudoti MS Office programomis, darbų saugos instrukcijų žinojimas, vairuotojo pažymėjimas, įvairūs kiti pažymėjimai.

Pastaruoju metu ryškėjant tam tikrų profesijų darbuotojų trūkumui vis daugiau darbdavių į pirmą vietą kelia kandidato motyvaciją dirbti ir mokytis, atsakingumą, sąžiningumą, iniciatyvumą, kūrybingumą, gebėjimą dirbti komandoje, lanksčiai prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos poreikių.

Spręsdami kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo problemą, darbdaviai dažnai imasi apmokyti norinčius dirbti darbo vietoje arba labiau automatizuoti gamybos procesą, tokiu atveju darbuotojų poreikis gali mažėti, bet kvalifikaciniai reikalavimai jiems auga.

Pasiūla - paklausa 2018 m.

Toliau ryškėjo regioninis pasiūlos ir paklausos nesuderinamumas

Didžiausias įsidarbinimo galimybes šalyje turėjo reklamos ir rinkodaros specialistai, apskaitos ir buhalterijos tarnautojai, ikimokyklinio ugdymo mokytojai, slaugos specialistai, mechanikos inžinieriai, sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai, parduotuvių pardavėjai ir suvirintojai.

Išnagrinėjus klientų aptarnavimo skyrių pasiūlos ir paklausos santykio skirtumus, stebima, jog 2018 m. visose apskrityse labiausiai trūko sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių bei lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojų, šių profesijų nepatrauklumą lemia ilgai trunkančios komandiruotės, nutolimas nuo šeimos, nepatogus darbo grafikas, rizika kelyje, sveikatos problemos dėl nuolatinio sėdimo darbo. **Kauno, Utenos** apskrityse dėl siūlomo tik minimalaus darbo atlygio trūko mėsininkų, žuvų darinėtojų ir giminių

profesijų darbininkų. **Marijampolės, Telšių** apskritys susiduria su maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatorių darbo vietų užpildymo problema.

Darbo rinkoje jaučiamas statybų sektoriaus darbuotojų trūkumas: **Šiaulių** apskrityje – statybininkų montuotojų, **Klaipėdos** – darbininkų izoliuotojų trūkumas. Profesijoms reikalinga aukšta kvalifikacija, patyrimas ir fizinė ištvermė, dėl šių keliamų reikalavimų darbdaviai neranda tinkamų darbuotojų. **Panevėžio** apskrityje buvo didelis metalo apdirbimo staklių derintojų ir operatorių poreikis. **Tauragės** apskrityje stokoja pieno produktų gamintojų. Nors laisvų darbo vietų informacinių technologijų specialistams registruojama nedaug, tačiau iš darbdavių pusės, ypač **Vilniuje**, jaučiamas šios profesijos atstovų trūkumas. Dėl darbo vietose diegiamų technologijų ir darbo automatizavimo, tikėtina, šių specialistų paklausa ateityje dar labiau augs.¹

¹Profesijų, kurių darbo vietos užpildomos sunkiausiai, dešimtukai pateikiame priede.

Užsieniečių įdarbinimas

Trūkstant kai kurių profesijų darbuotojų (tarptautinio krovinių vežimo transporto priemonių vairuotojų, betonuotojų, plytų mūrininkų, apdailininkų, tinkuotojų, pastatų dažytojų, restorano virėjų, metalinių laivų korpusų surinkėjų, suvirintojų) darbdaviai neretai šią problemą yra priversti spręsti pasitelkiant kvalifikuotą darbo jėgą iš trečiųjų šalių. Užsieniečių įdarbinimui nelabai pritaria visuomenė, tačiau akivaizdu, kad atvežtinė darbo jėga tampa vis populiaresnė tarp Lietuvos įmonių.

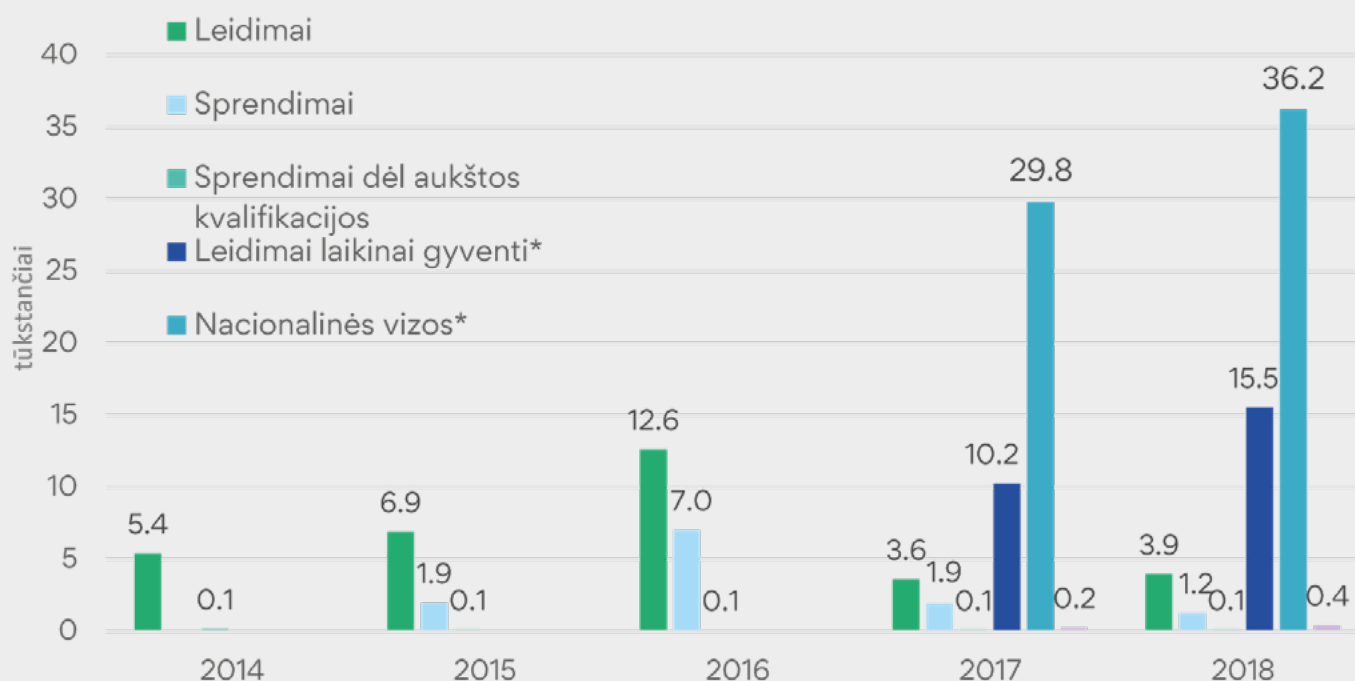
Migracijos departamento duomenimis, 2018 m. į Lietuvos darbo rinką įsiliejo 52,1 tūkst. užsieniečių, iš jų – 90 proc. atvyko pagal Užimtumo tarnybos direktoriaus tvirtinamą profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą.

Užimtumo tarnyba užsieniečiams išdavė 5,2 tūkst. leidimų dirbti Lietuvoje, iš jų – 3,9 tūkst. leidimų, 1,2 tūkst. sprendimų, 0,3 tūkst. sezoniniams darbams skirtų leidimų ir

0,1 tūkst. sprendimų dėl aukštos kvalifikacijos. 2019 m. pradžioje užsieniečiai turėjo 2940 galiojančius leidimus dirbti ir 3699 sprendimus dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams.

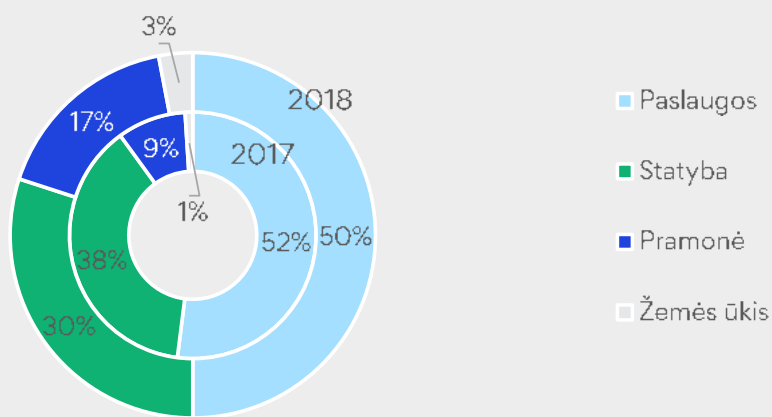
Daugiausiai užsieniečių atvyko dirbti į paslaugų ir statybų sektorius. Augo užsienio darbuotojų iš trečiųjų šalių skaičiaus dalis, kurie buvo pasirengę dirbti pramonės ir žemės ūkio sektoriuose. Tam įtakos turėjo sezoninių darbo pasiūlymų didėjimas – mechanizatoriams ir traktorininkams.

Daugiausiai užsieniečių atvyko dirbti iš Ukrainos ir Baltarusijos. Jie dažniausiai turėjo tarptautinio keleivių vežimo transporto priemonės vairuotojo, plieninių konstrukcijų montuotojo, staliaus, santechniko, statybininko, plytų mūrininko ar betonuotojo profesijas. Daugėja atvykstančiųjų iš Kinijos, iš šios šalies dažniausiai atvyksta virėjų kvalifikaciją turintys darbuotojai.

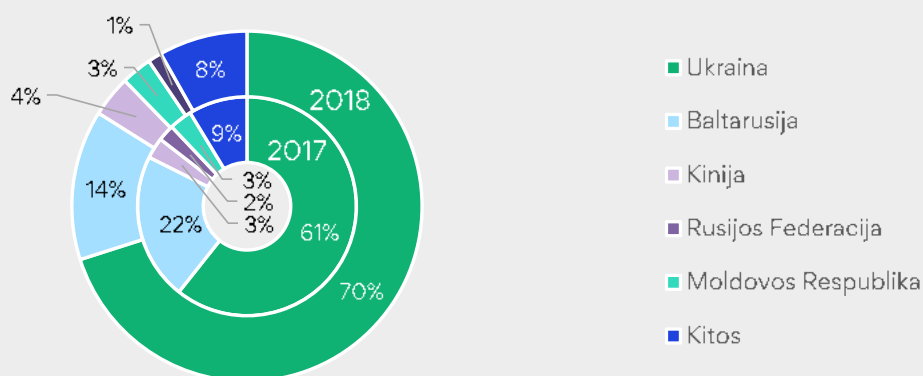

Šaltinis: Migracijos departamentas

Pagal sektorių

Pagal pilietybę

Atvykę užsieniečiai pagal profesijas (TOP 10)

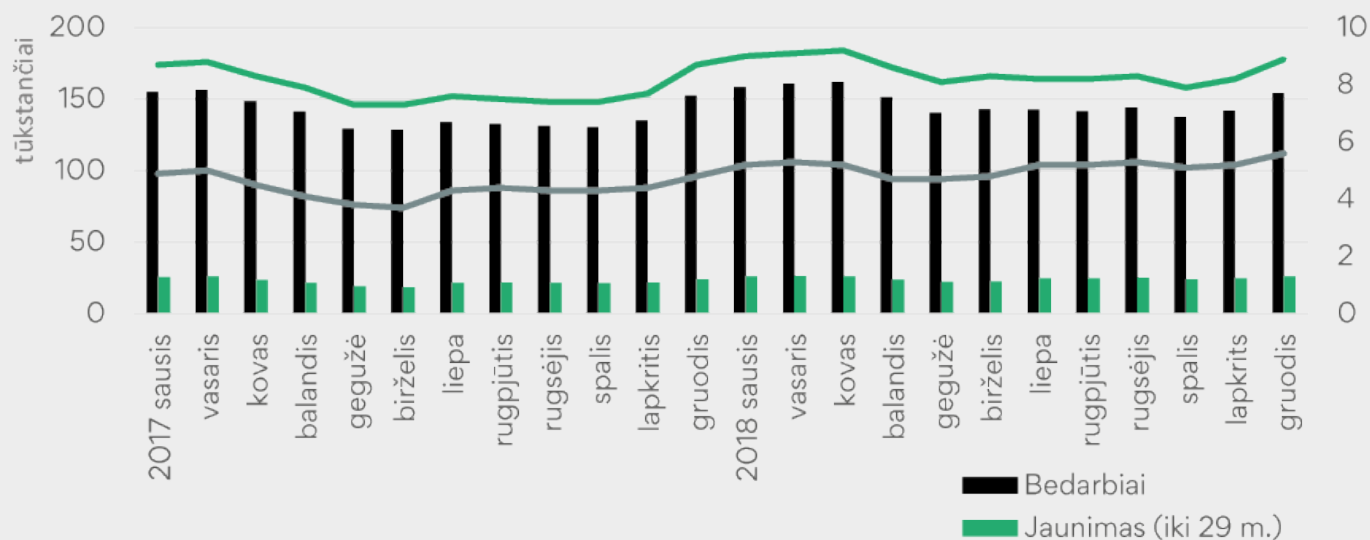
Virėjas	628
Plataus profilio statybininkas	242
Stalius	238
Restorano virėjas	214
Plytų mūrininkas	158
Tarptautinio keleivių vežimo transporto priemonės vairuotojas	115
Santechnikas	110
Elektromonteris	103
Pastolių statytojas	101
Maisto pusgaminių ruošėjas	91

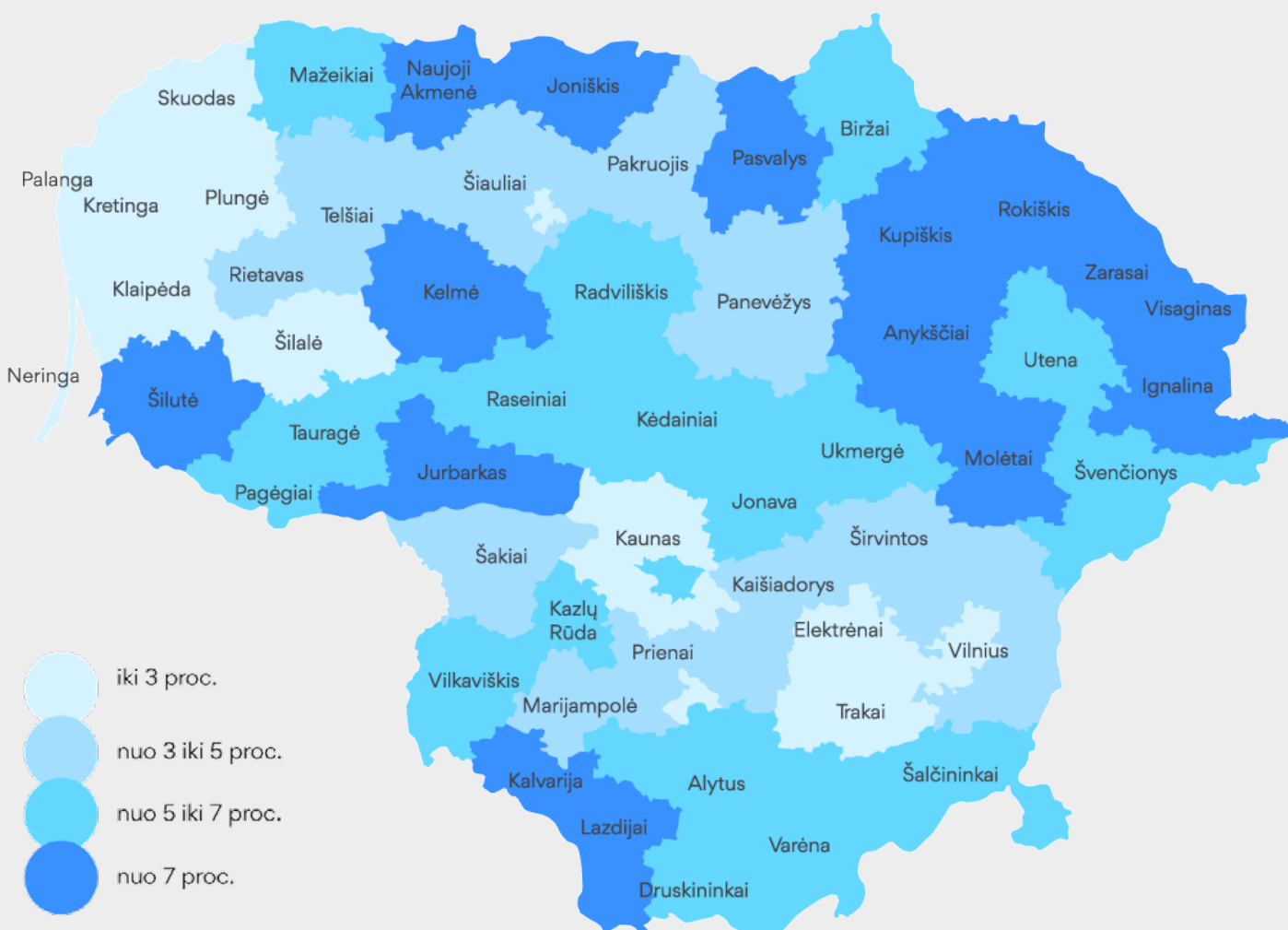
Jaunimo situacija darbo rinkoje

Užimtumo tarnybos duomenų registre 2019 m. sausio 1 d. registruota 2,2 tūkst. daugiau jaunų bedarbių nei atitinkamai datai praėjusiais metais. Šių metų sausio 1 d. buvo registruota

26,3 tūkst. 16 - 29 m. jaunuolių (2018 m. sausio 1 d. jų buvo 24,1 tūkst.), – tai sudarė 17 proc. visų bedarbių (2018 m. sausio 1 d. – 15,8 proc.).

Registruoti bedarbiai iki 29 metų pagal savivaldybes, 2019 m. sausio 1 d.

Aukščiausias jaunimo (16-29 m.) nedarbas 2019 m. sausio 1 d. buvo registruotas Lazdijuose (8,8 proc.), Kelmėje (7,5 proc.), Alytuje (7,4 proc.) ir Biržuose (7,3 proc.). Žemiausias nedarbas 16-29 m. jaunimo fiksuotas Skuodo (2,3 proc.), Pagėgių (2,8 proc.), Šakių (3,2 proc.) ir Birštono (3,2 proc.) savivaldybėse.

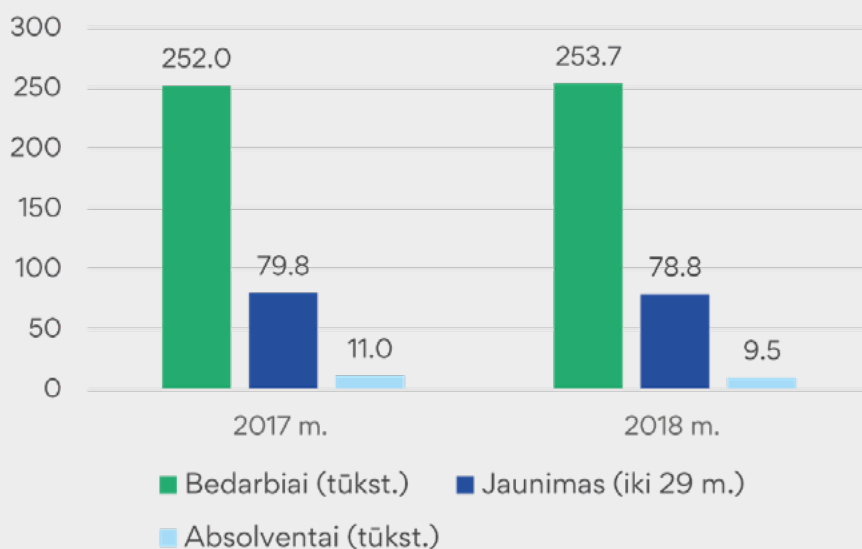
Per metus jaunų 16-29 m. ilgalaikių bedarbių skaičius augo nuo 2,1 tūkst. iki 2,9 tūkst. 2019 m. sausio 1 d. buvo 2,9 tūkst. registruotų jaunų iki 29 m. ilgalaikių bedarbių. Jie sudarė 8 proc. visų ilgalaikių bedarbių. 2018 m. sausio 1 d. buvo 2,1 tūkst. registruotų jaunų iki 29 m. ilgalaikių bedarbių. Jie sudarė 6 proc. visų ilgalaikių bedarbių.

Jaunimo (16-29 m.) nedarbas didžiuosiuose šalies miestuose	Proc.
Kaunas	6,1
Vilnius	5,9
Panevėžys	5,5
Klaipėda	4,9
Šiauliai	4,3

2018 m. sumažėjo Užimtumo tarnyboje registruoto jaunimo. Dėl darbo paieškos kreipėsi 78,8 tūkst. jaunų 16 - 29 m. asmenų – jie sudarė mažesnę dalį nei prieš metus – 31,1 proc. visų darbo ieškančių asmenų.

2017 m. buvo 79,8 tūkst. (31,2 proc.). Jaunuolių iki 25 m. taip pat registravosi mažiau. Jų buvo 43,0 tūkst. arba 17 proc. visų darbo ieškančių asmenų, 2017 m. – 43,6 tūkst. (17,3 proc.).

2018 01 01	Jauno 16-29 m. bedarbio portretas	2019 01 01
15,8	Jaunų bedarbių proc. nuo visų bedarbių	17,0
4,8	Jaunų bedarbių proc. nuo darbingo 16-29 m. amžiaus šalies gyventojų	5,6
45,9	Merginos	48,0
9,3	Ilgalaikės bedarbės	12,0
54,1	Vaikinai	52,0
8,5	Ilgalaikiai bedarbiai	10,4
39,2	Nekvalifikuoti	39,1

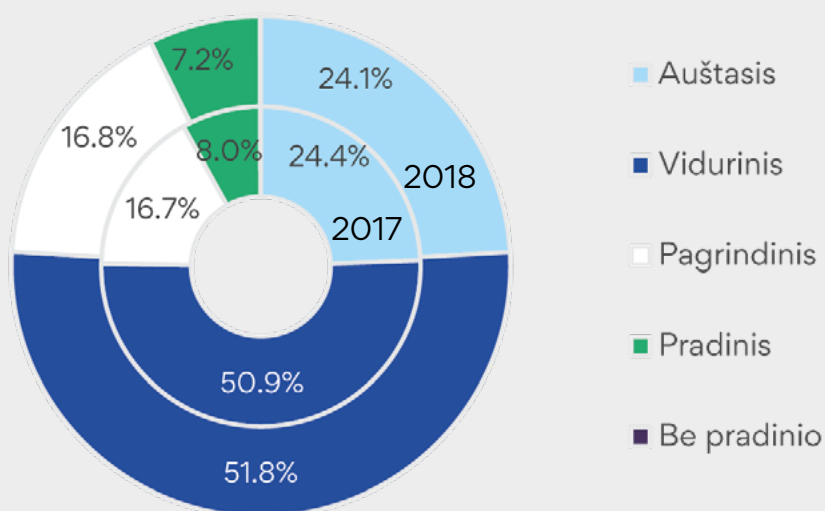

2018 m. 44,5 proc. 16-29 m. registruoto jaunimo neturėjo profesinio pasirengimo, 55,5 proc. – įgiję profesiją ar specialybę. Per metus 0,9 proc. punkto augo vidurinį išsilavinimą turinčių asmenų, registruotų Užimtumo tarnyboje, skaičius.

Užimtumo tarnyboje registravosi 9,5 tūkst. absolventų, 2017 m. – 11 tūkst. Absolventų

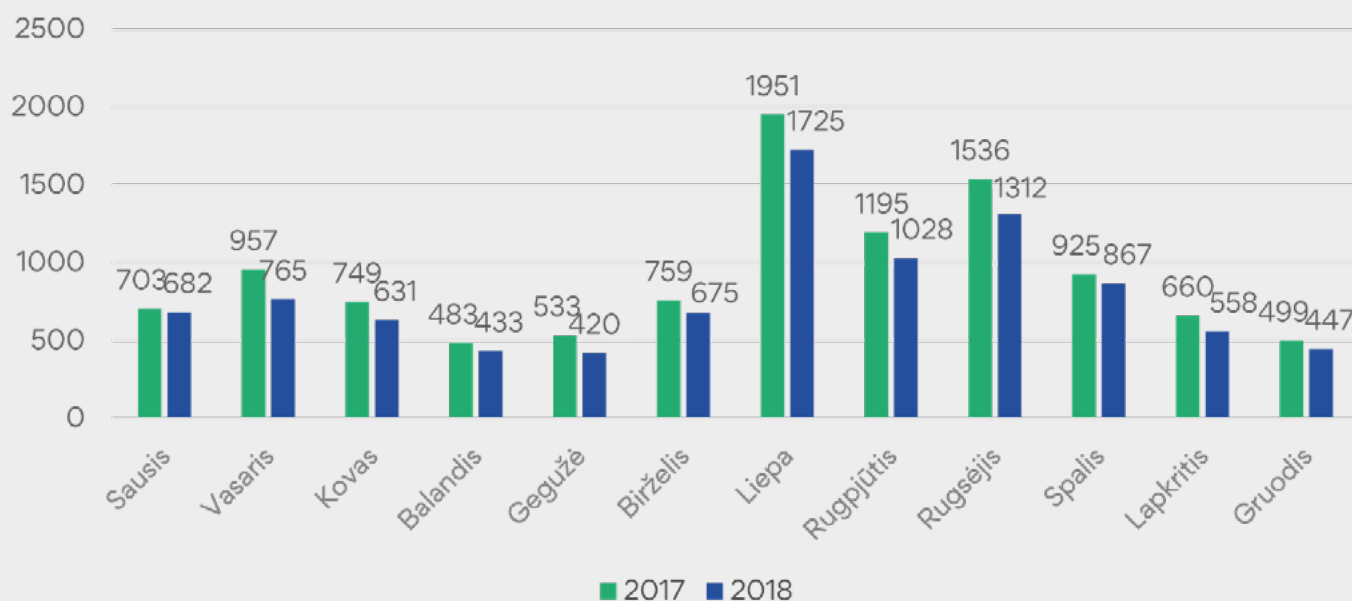
dalis tarp registruotų jaunų bedarbių sudarė 12,1 proc., 2017 m. – 13,8 proc. Kasmet daugiausia absolventų kreipiasi į Užimtumo tarnybą dėl darbo paieškos iš karto baigę mokslus – liepos mėnesį. Aktyviausi Vilniaus ir Kauno apskričių absolventai. Iš visų per šiuos metus įregistruotų absolventų 58,5 proc. – baigę universitetus ir kolegijas, 41,5 proc. – profesines mokyklas.²

Jaunimas iki 29 m. pagal kvalifikaciją

² Absolventai pagal mokymo įstaigas bei mokymo/studijų programas 2018 m.

Įregistruota absolventų

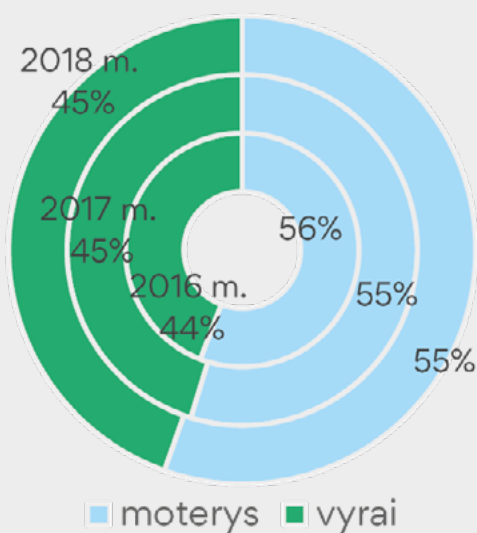

2018 m. moterys sudarė 55,4 proc., vyrai – 44,6 proc. visų įregistruotų absolventų. Palyginti su 2017 m., moterų ir vyrų dalis tarp registruotų absolventų nesikeitė. Apie 45 proc. registruotų absolventų baigė profesinio mokymo įstaigas, 32 proc. – universitetus, 23 proc. – kolegijas, 1 proc. – aukštesnias mokyklas.

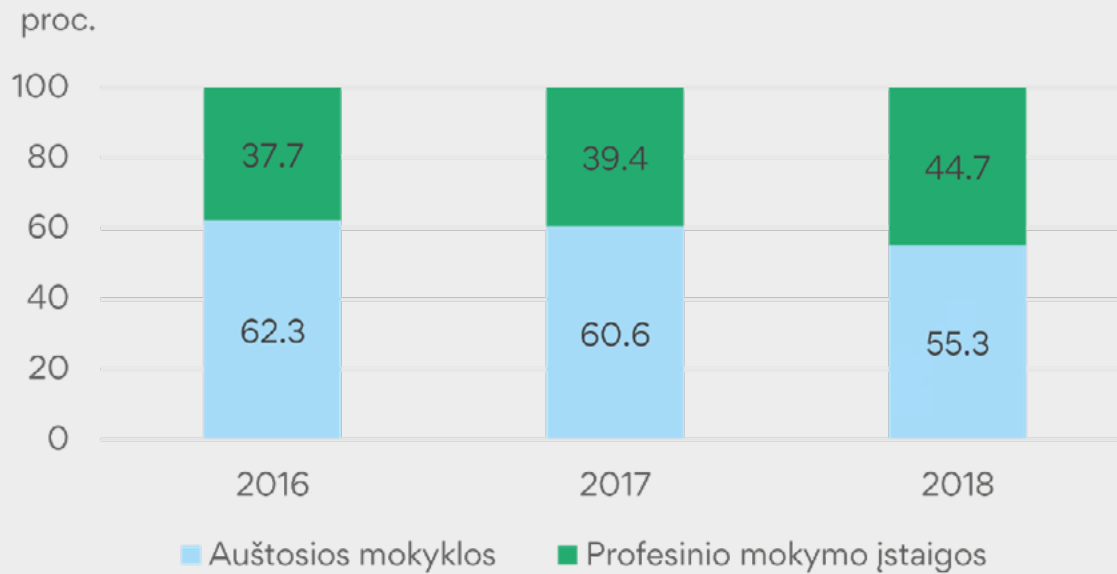
2018 m. įdarbinta apie 20,2 tūkst. absolventų – tai 63,6 proc. daugiau nei 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu (12,4 tūkst.).

Susirasti darbą yra lengviau asmenims, turintiems aukštąjį (universitetinį, koleginį) išsilavinimą. Didžioji dalis įdarbintų absolventų yra baigę aukštąsias mokyklas (universitetą, kolegiją). 2018 m. apie 11 tūkst. (55,3 proc.) įdarbinta absolventų, kurie turėjo aukštojo mokslo diplomą, t. y. 5,3 proc. punktais mažiau nei 2017 m. Tačiau didėjo įdarbintų asmenų, įgijusių profesinio mokymo kvalifikacijas. Jų įdarbinta 5,3 proc. punktais daugiau nei 2017 m.

Absolventai pagal lytį

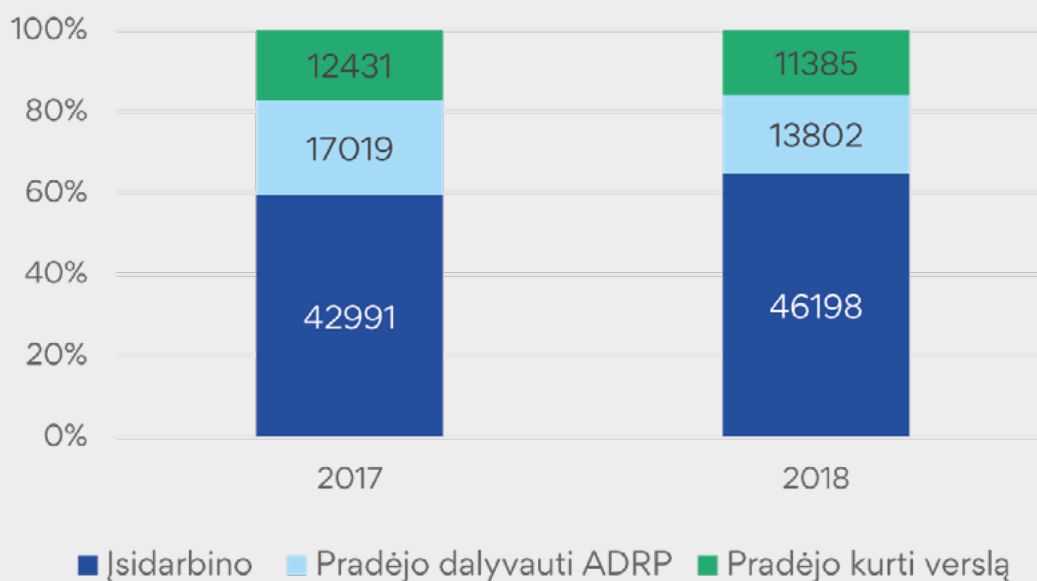
Įdarbintų absolventų skaičiaus dinamika 2016-2018 m.

Užimtumas suteiktas 71,4 tūkst. jaunesnių nei 30 m. amžiaus asmenų. Palyginti su 2017 m., 3,2 tūkst. daugiau asmenų įsidarbino. Parama įsitvirtinti darbo rinkoje pasinaudojo 13,8 tūkst. jaunuolių iki 29 metų. Didžioji dalis rinkosi paramą mokymuisi, pradėjo mokytis darbo rinkoje paklausių profesijų –

6,2 tūkst., įsidarbino pagal pameistrystės darbo sutartį – 0,2 tūkst., atliko praktiką – 0,2 tūkst., patikrino per gyvenimą sukauptas kompetencijas ir įgijo jas patvirtinantį diplomą ar pažymėjimą 0,1 tūkst. jaunų darbo neturinčių asmenų.

Jaunimo iki 29 m. užimtumas

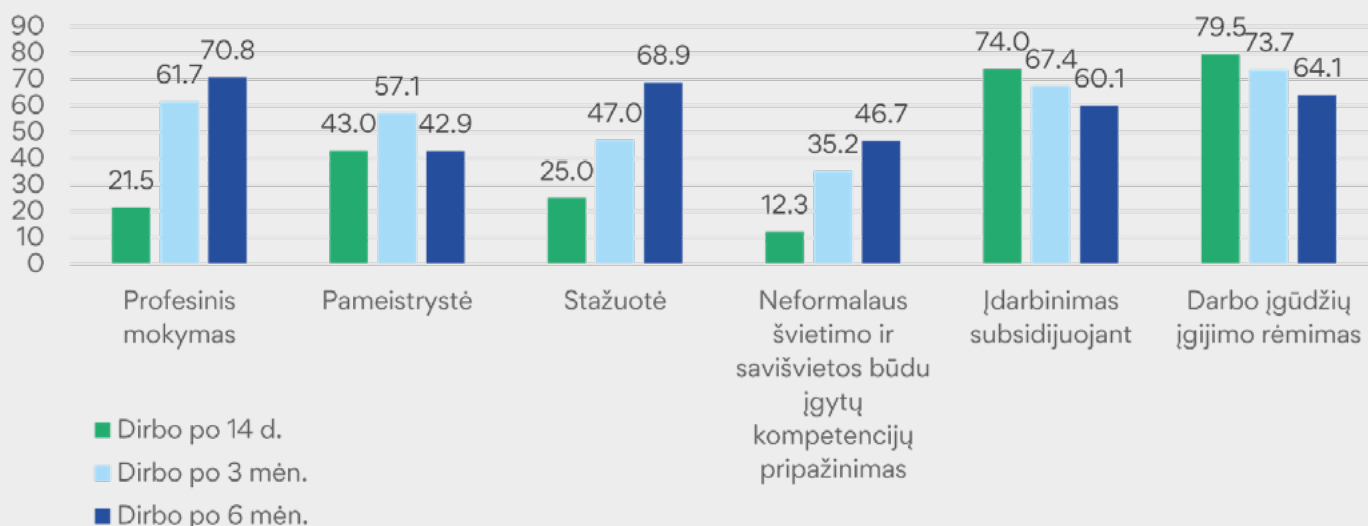
Jaunimas 16-29 m. pagal ADRP priemonės (tūkst.)	2017 m.	2018 m.	Pokytis +/-
Parama mokymuisi	9543	6743	-2800
Remiamasis įdarbinimas	6076	4577	-1499
Parama darbo vietoms steigti	942	747	-195
Parama judumui	458	1735	1277

Per metus 1,3 tūkst. augo paramos judumui priemone pasinaudojusių dalyvių skaičius, tačiau tai lėmė nuo 2017 m. liepos 1 d. pasikeitęs Užimtumo įstatymas, kai teritorinis judumas pasikeitė į paramą judumui ir buvo

išplėstas priemonėje dalyvauti galinčių asmenų sąrašas. Veiklą, įsigiję verslo liudijimus, per šiuos metus pradėjo 11,4 tūkst. asmenų, jaunesnių kaip 30 metų amžiaus – beveik 9 proc. punktais mažiau nei 2017 m.

Jaunimo (16-29 m.) aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo efektyvumas

Trumpalaikis integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas

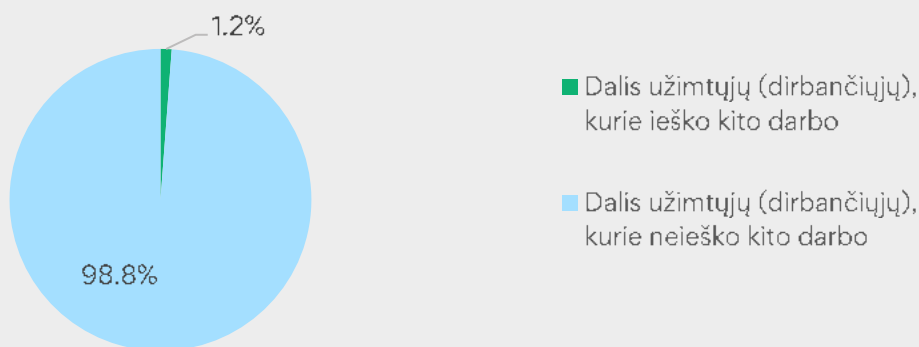

Užimtieji, ieškantys kito darbo

Gyventojų užimtumo statistinio tyrimo duomenys rodo, kad 2017 m. pabaigoje tik labai maža dirbančiųjų dalis ieškojo kito darbo. Tarp kito darbo ieškančiųjų vyrai ir moterys sudarė vienodą dalį, dažniausiai dirbantys paslaugų sektoriuje. Pagal kvalifikaciją galima išskirti dvi darbą norinčių keisti asmenų grupes. Pirmąją sudaro aukštos kvalifikacijos asmenys, dirbantys pagal

neteterminuotą darbo sutartį (didmeninės ir mažmeninės prekybos; transporto; apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklos; informacijos ir ryšių sektoriuose). Kitą dalį sudaro vidurinį išsilavinimą įgiję asmenys, dirbantys pramonės, prekybos, transporto, apgyvendinimo, maitinimo ir paslaugų sektoriuose.

Dalis užimtųjų, kurie ieškojo kito darbo

Šaltinis: Gyventojų užimtumo statistinis tyrimas, 2017 m. IV ketv. duomenys.

Dirbančių ir kito darbo ieškančių asmenų profilis

Vidutinio amžiaus (30—49 metų asmenys sudarė 46,7 %)

Dirbantys B_E ir G_J sektoriuose (24 % darbuotojų buvo iš B_E* sektoriaus, 28% iš G_J**)**

Tipinis dirbantysis, ieškantis kito darbo

Turintys aukštąjį arba vidurinį išsilavinimą (asmenys su viduriniu išsilavinimu sudarė 61 % ieškančių darbo, o su aukštuoju – 36 %)

Paslaugų sektoriuje dirbantis specialistas arba kvalifikuotas darbininkas ir amatininkas (26 % kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai, 18 % dirbo specialistais, 14 % dirbantys paslaugų sektoriuje)

Šaltinis: Gyventojų užimtumo statistinis tyrimas, 2017 m. IV ketv. duomenys.

N = 90 respondentų.

* O – viešasis valdymas ir gynyba, privalomasis socialinis draudimas;

P – švietimas;

Q – žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas;

R – meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla;

S – kita aptarnavimo veikla;

T – namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla, namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminių gamyba ir paslaugų teikimu;

U – ekstrateritorinių organizacijų ir įstaigų veikla.

** G – didmeninė ir mažmeninė prekyba, variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas; H – transportas ir saugojimas; I – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla; J – informacija ir ryšiai.

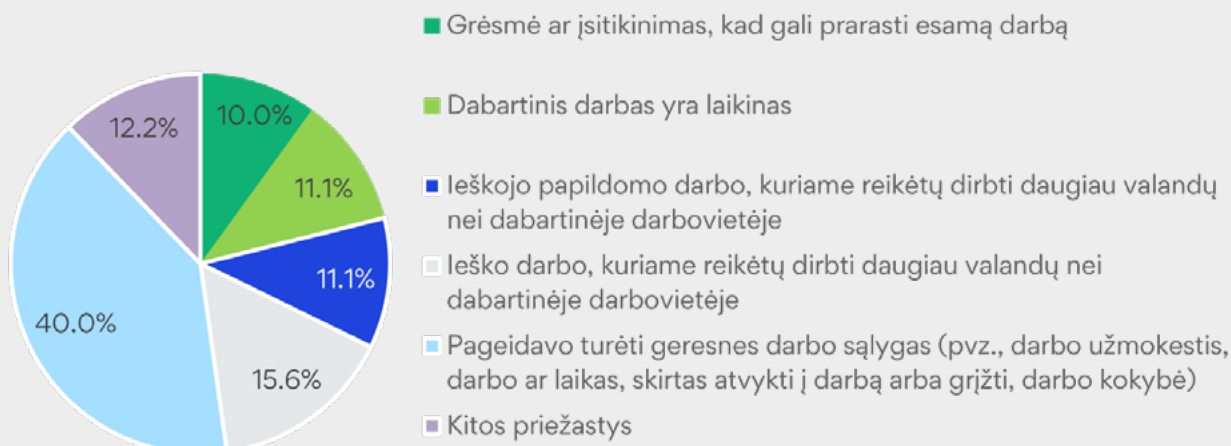
Ieškantieji kito darbo siekė geresnių darbo sąlygų

Dauguma užimtųjų ieškojo kito darbo, nes pageidavo turėti geresnes darbo sąlygas (taip pat ir aukštesnio darbo užmokesčio). Kas šeštas asmuo, ieškantis kito darbo, siekė dirbti daugiau valandų nei dabartinėje darbovietėje. Grėsmė prarasti turimą darbą buvo svarbi priežastis tik 10 proc. apklaustųjų.

Didžioji asmenų dalis nurodo, kad ieškodami kito darbo nagrinėjo skelbimus žiniasklaidoje, kreipėsi pagalbos į draugus, gimines.

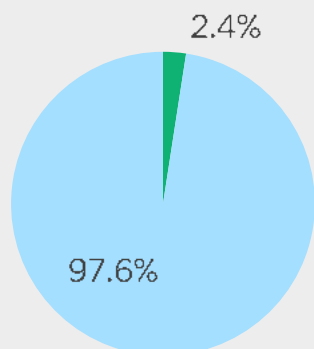
Lietuvoje mokymosi visą gyvenimą lygis išlieka vis dar žemas. Kaip rodo gyventojų užimtumo statistinio tyrimo, atlikto 2017 m. IV ketv. duomenys, mokėsi mažiau nei 3 proc. visų šalies užimtųjų. Nors naujo darbo paieška yra svarbi paskata mokytis – tačiau tik apie 2,0 proc. visų užimtųjų, kurie tyrimo metu ieškojo kito darbo, mokėsi.

Kito darbo paieškos priežastys

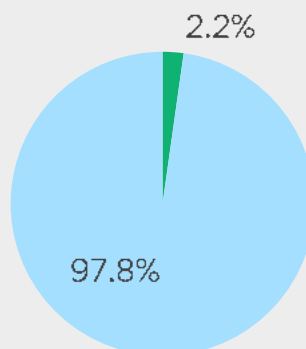
Šaltinis: Gyventojų užimtumo statistinis tyrimas, 2017 m. IV ketv. duomenys.

Dalis visų užimtųjų, kurie mokėsi per pastarąsias 4 savaites

- Mokėsi per pastarąsias 4 savaites
- Nesimokė per pastarąsias 4 savaites

Dalis dirbančiųjų ir ieškančiųjų kito darbo, kurie mokėsi per pastarąsias 4 savaites

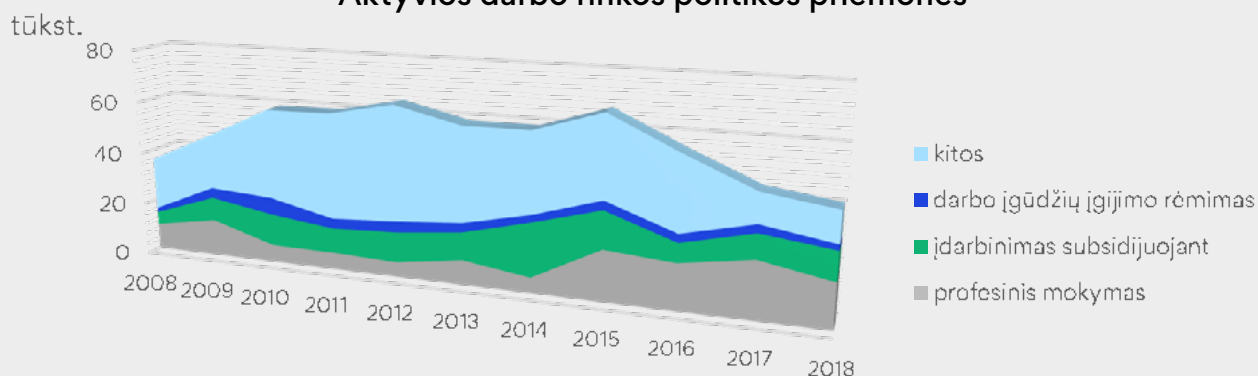

- Mokėsi per pastarąsias 4 savaites
- Nesimokė per pastarąsias 4 savaites

Šaltinis: Gyventojų užimtumo statistinis tyrimas, 2017 m. IV ketv. duomenys.

Užimtumo didinimo priemonės

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės

2018 m. Užimtumo tarnyba padėjo sugrįžti į darbo rinką 305 tūkst. asmenų. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugos suteiktos 168,7 tūkst., iš jų – 150 tūkst. įsidarbino neterminuotai. Pradėjo veiklą pagal verslo liudijimus 90,6 tūkst. Remiamas užimtumas taikant aktyvios darbo rinkos politikos priemones suteiktas 41,0 tūkst.

Nuo 2014 metų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių struktūroje auga profesinio mokymo dalis:

Vis labiau ryškėjant tam tikrų profesijų kvalifikuotos darbo jėgos trūkumui, didžiausia dalis aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių mokosi pagal darbo rinkoje paklausių profesijų mokymo programas.

Bendras aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių skaičius mažėjo, kadangi nuo 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojus Užimtumo įstatymui, Užimtumo tarnyba nebevykdo viešųjų darbų, juos organizuoja savivaldybės.

Daugiausia asmenų dalyvavo paramos mokymuisi priemonėse

2018 m. paramos mokymuisi priemonėse pradėjo dalyvauti 18,4 tūkst. asmenų. Nors daugiausiai – 16,6 tūkst. pradėjo mokytis darbo rinkoje paklausių profesijų, vis svarbesnės tampa kitos paramos mokymuisi priemonės: neformalaus švietimo ir savišvietos būdu įgytos kompetencijos pripažintos 0,6 tūkst. darbo ieškančių asmenų.

Savišvieta ir neformaliojo būdu įgyta patirtis dažnu atveju neturi formalios išraiškos, todėl pripažįstama ne visų darbdavių. Kai asmens įgytos žinios, įgūdžiai ir gebėjimai formalizuojami, jie gali virsti tam tikromis kvalifikacijomis.

Kompetencijų pripažinimas taupo ne tik laiką – sudaro sąlygas greičiau ir lengviau asmeniui įgyti kvalifikaciją bei įsidarbinti, darbdavius greičiau aprūpinti reikiama darbo jėga, bet taupo ir lėšas, kurias reikėtų skirti siekiant kvalifikacijos formaliojo mokymosi būdu.

Mokytis realioje praktinėje darbo vietoje, įsidarbinus pagal pameistrystės darbo sutartį, per metus pradėjo 0,4 tūkst. asmenų. Dar 0,8 tūkst. asmenų dalyvavo stažuotės priemonėje. Remiamo įdarbinimo priemonėse pradėjo dalyvauti 12,8 tūkst. darbo ieškančiųjų. Įdarbinta subsidijuojant 10,7 tūkst. darbo rinkoje papildomai remiamų asmenų. Darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonėje dalyvavo 2,1 tūkst., ką tik mokslus baigusiu bedarbių. Šiose priemonėse jie ne tik įgyja trūkstamų darbinių gebėjimų ir patirties, bet didžioji dauguma asmenų užsitikrina užimtumą

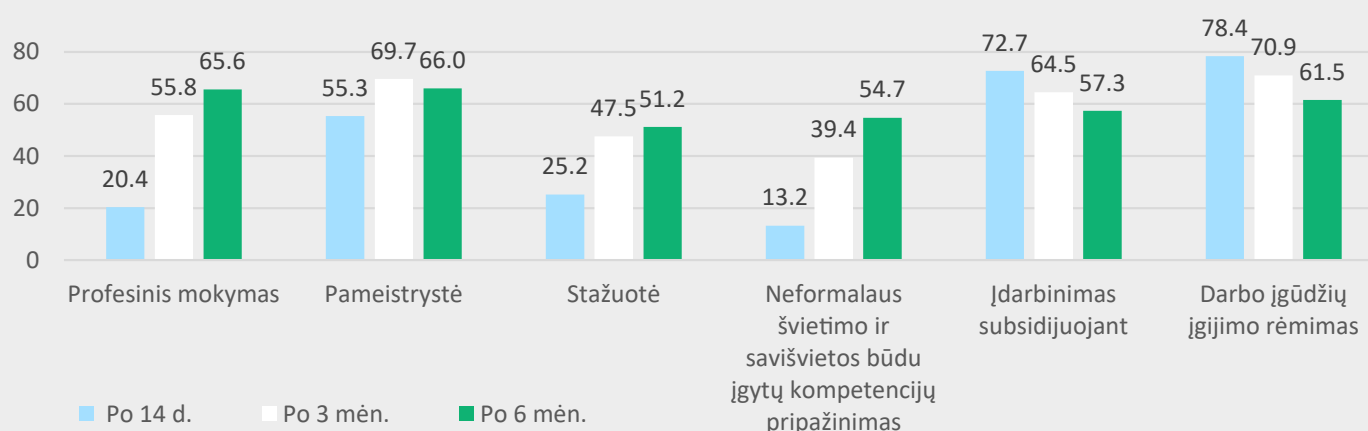
priemonei pasibaigus, didžioji dalis baigusių dalyvavimą įdarbinimo subsidijuojant ir įgūdžių įgijimo rėmimo priemonėse pasilieka dirbti.

Siekiant padėti darbo ieškantiems įsidarbinti darbo vietose nutolusiose nuo gyvenamosios teritorijos, ar darbdaviui kompensuoti išlaidas atsivežant darbuotojus iš atokesnių teritorijų parama judumui suteikta 7,8 tūkst. asmenų. Ši priemonė skatina darbo ieškančiųjų mobilumą ir leidžia spręsti nedarbo problemas regionuose.

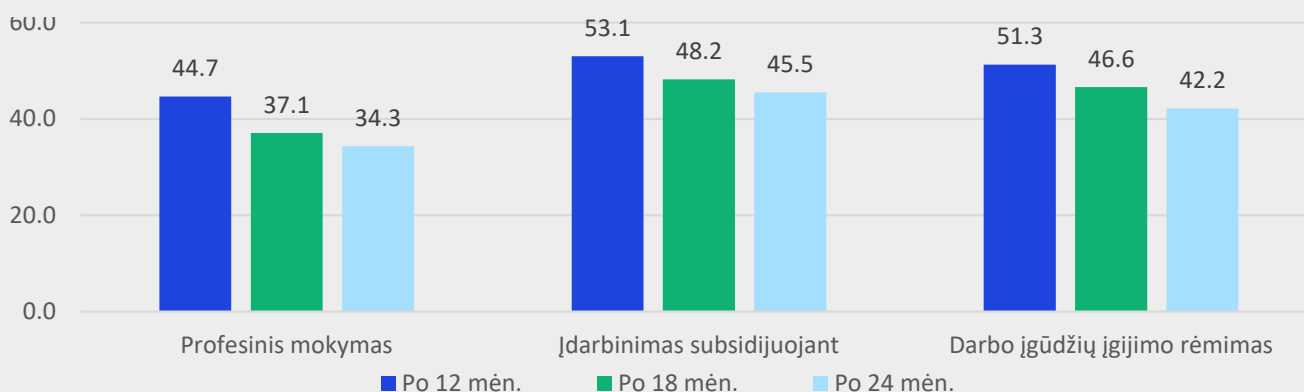
Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumas

Aktyvios darbo rinkos politikos ir kitų laikino užimtumo priemonių taikymas registruotą nedarbą 2018 m. vidutiniškai mažino 1,1 proc. punkto.

Trumpalaikis integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas, proc.

Ilgalaikis integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas, proc.

Profesinis mokymas

Užimtumo tarnybos organizuojamame profesiniame mokyme 2018 m. dalyvavo daugiau nei 16 tūkst. darbo ieškančių asmenų.

Darbo ieškantys asmenys, kurie negali įsidarbinti, nes neturi paklausios kvalifikacijos ar tinkamų kompetencijų, dalyvauja Užimtumo tarnybos organizuojamame formaliam (įgyjama nauja kvalifikacija) arba neformaliame (įgyjamos kompetencijos) profesiniame mokyme. Šios priemonė ypač svarbi siekiant aprūpinti darbdavius trūkstamų profesijų kvalifikuota darbo jėga.

2018 m. profesinio mokymo priemonėje pradėjo dalyvauti 16,6 tūkst. darbo ieškančių asmenų. Iš jų – 99,5 proc. darbo neturintys asmenys, iš kurių – 7 tūkst. (42,4 proc.) moterys, 6,2 tūkst. (37,3 proc.) – darbingi asmenys iki 29 m., 4,2 tūkst. (25,4 proc.) – vyresni nei 50 m., 4,1 tūkst. (24,5 %) – ilgalaikiai bedarbiai, 0,7 tūkst. (4,0 proc.) – neįgalūs asmenys. Tipinis profesinio mokymo dalyvis yra vyras, turintis vidurinį išsilavinimą su profesine kvalifikacija. Didelę visų dalyvių dalį sudaro bedarbiai, kurie anksčiau dirbo

nekvalifikuotais gavybos, statybos, pramonės ir transporto srities darbininkais.

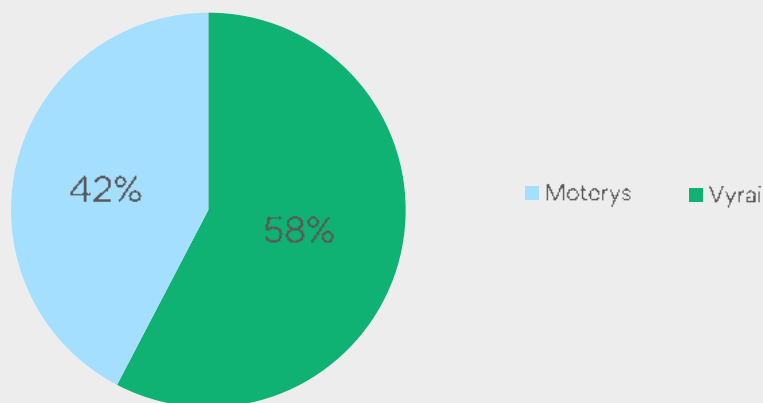
Daugiausia bedarbių mokėsi transporto paslaugų srityje

Vertinant pagal plačiąsias švietimo sritis, daugiausia dalyvių baigė programas transporto paslaugų ir paslaugų asmenims (slaugytojo padėjėjo mokymo programa) srityse.

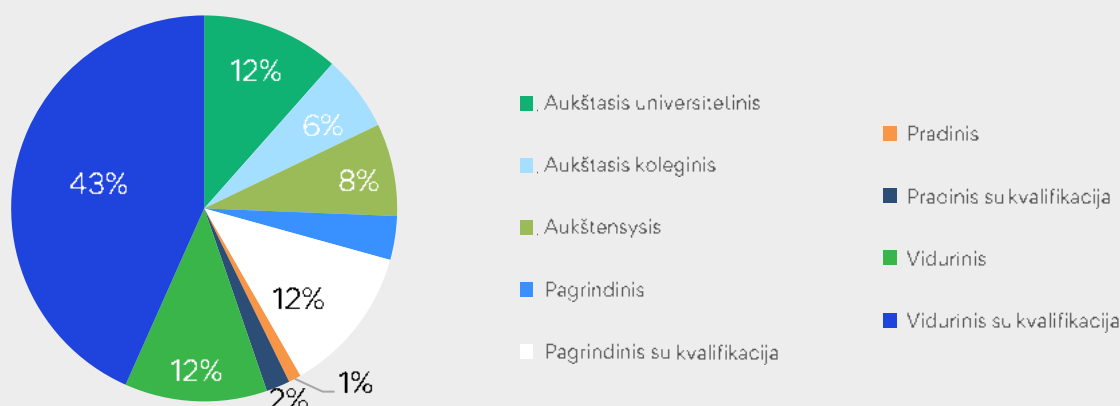
Daugiausiai darbo neturinčių asmenų pradėjo mokytis pagal formaliojo profesinio mokymo programas – motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojų mokymo programos pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti skubos tvarka, slaugytojo padėjėjo, apskaitininko, krautuvų vairuotojo ir kt.

Pagal neformaliojo profesinio mokymo programas daugiausiai rinkosi įvairių kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų vairuotojo pažymėjimui ar teisei vairuoti transporto priemones įgyti, tinklapių kūrimo pradmenų, sisteminių ir vamzdinių sistemų montuotojo, buhalterinės apskaitos ir kt.

Profesinio mokymo dalyviai pagal lytį

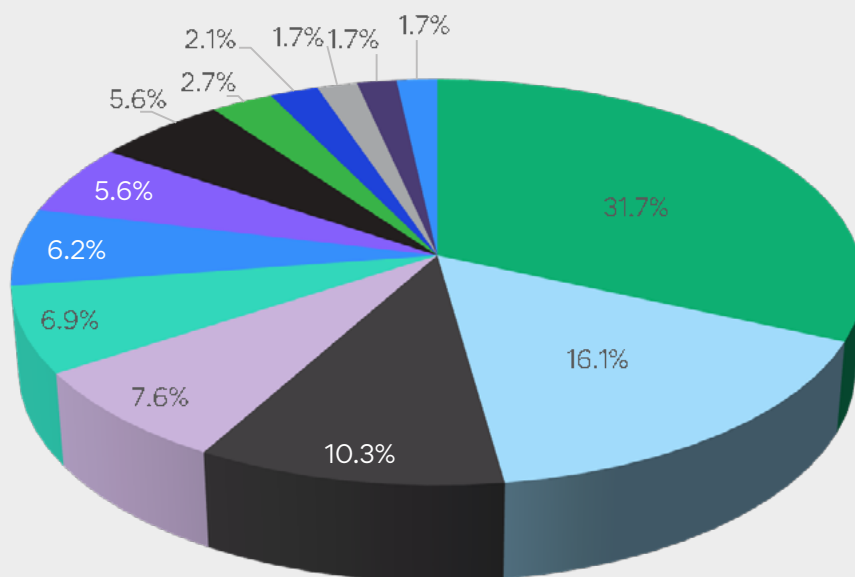

Profesinio mokymo dalyviai pagal išsilavinimą

Profesinio mokymo dalyvių pasiskirstymas pagal švietimo sritis 2018 m., (proc.)

- Transporto paslaugos
- Paslaugos asmenims
- Verslas ir administravimas
- Inžinerija ir inžinerinės profesijos
- Gamyba ir perdirbimas
- Architektūra ir statyba
- Sveikatos priežiūra
- Socialinės paslaugos
- Menas
- Informacijos ir ryšio technologijos
- Kompiuterija
- Saugos paslaugos
- Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė

Profesinio mokymo programų TOP 1

Įvairių kategorijų transporto priemonių vairuotojų

Apskaitinininko

Slaugytojo padėjėjo

Virėjo

Socialinio darbuotojo padėjėjo

Manikiūrininko

Plataus profilio kirpėjo

Metalų suvirintojo bei pjaustytojo elektra ir dujomis

Dekoratyvinės kosmetikos

Elektros įrenginių įrengimo ir eksploatavimo elektromonterio

Populiariausios mokymo programos atitinka darbo rinkos paklausą

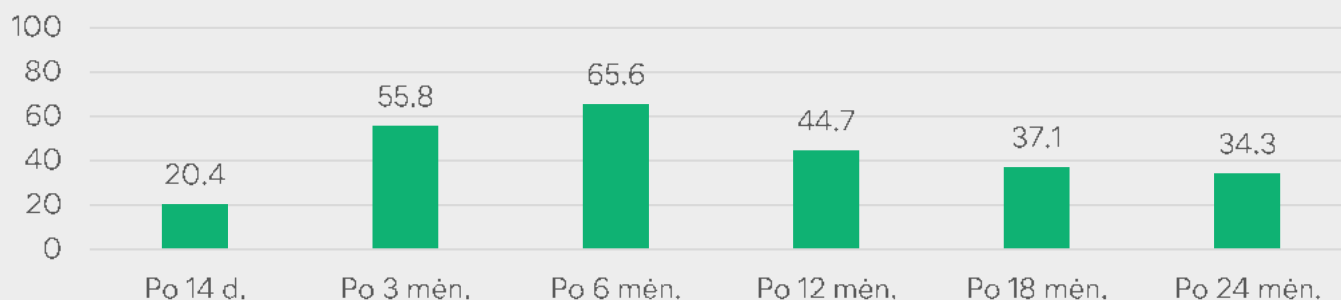
Darbo neturintys asmenys siekė įgyti tas kompetencijas ir kvalifikacijas, kurių daugiausia ieškojo darbdaviai (vertinant pagal Užimtumo tarnyboje registruotų laisvų darbo vietų skaičių). Pavyzdžiui, daugiausia darbo ieškančiųjų dalyvavo transporto paslaugų posričio mokymuose.

Taip pat didelė dalis mokėsi pagal paslaugų asmenims, verslo ir administravimo ar inžinerines profesijas, kurioms laisvų darbo vietų buvo registruota daugiausiai. Nemažai darbo neturinčių asmenų įgijo kompetencijas ir (arba) kvalifikaciją plaukų ir grožio priežiūros srityje. Šiuos mokymus dažniausiai renkasi asmenys, siejantys savo ateitį su individualia veikla.

Dauguma mokymų dalyvių įsidarbina

Dauguma Užimtumo tarnybos organizuojamų mokymų dalyvių įsidarbina ir dirba praėjus 6 mėn. po mokymų. Visgi pastaraisiais metais įsidarbinančių mokymų dalyvių skaičius nuosekliai mažėjo. Viena vertus, ši tendencija kelia nerimą, nes kaistant darbo rinkai (smunkant nedarbo lygiui ir augant neužpildytų darbo vietų skaičiui) mokymų dalyviams turėtų būti vis lengviau, o ne sunkiau įsidarbinti. Kita vertus, tikėtina, kad prastėjančius rodiklius lemia „savaiminės atrankos“ efektas. Tai reiškia, kad augant darbo jėgos paklausai vis didesnę mokymų dalyvių dalį sudaro asmenys, turintys prastas galimybes susirasti darbą. Tokių asmenų mokymas kuria aukštesnę pridėtinę vertę, tačiau jų įsidarbinimo lygis yra žemesnis. Norint šią hipotezę sistemingai patikrinti, reikalingi papildomi duomenys.

Profesinio mokymo integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas. proc. 2018 m.

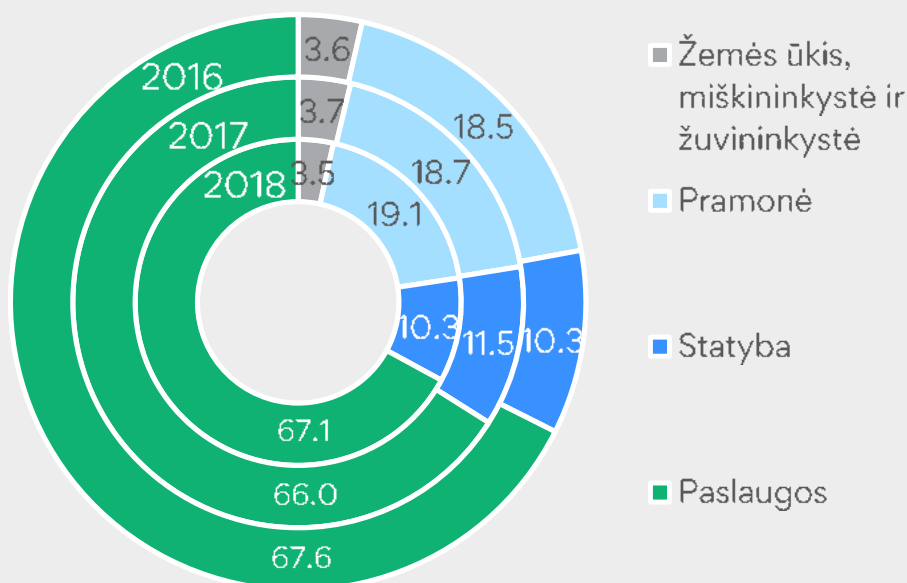

**Pramonės sektoriaus apžvalga
ir perspektyvos**

Kas penkta Užimtumo tarnybos duomenų bazėje registruota laisva darbo vieta buvo pramonės sektoriuje. Darbo jėgos paklausos struktūroje augo pramonės ir paslaugų dalis, o žemės ūkio ir statybos mažėjo. Pramonė yra vienintelis sektorius, kuriame laisvų darbo vietų nuosekliai didėjo.

Laisvos darbo vietos 2016-2018 m.

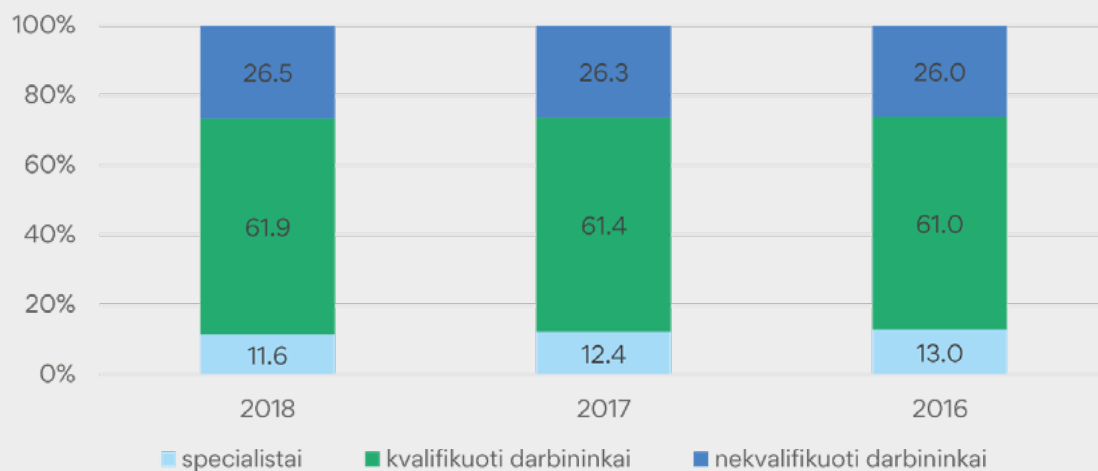
Sparčiausias darbo jėgos paklausos augimas pramonės sektoriuje fiksuotas 2010 – 2013 m., 2014 – 2017 m. stebimi pokyčiai buvo nežymūs. Pramonės sektoriaus darbdaviai 2018 m. registravo 43,7 tūkst. darbo pasiūlymų, tai yra 5,1 proc. daugiau nei 2017 m.

Darbo jėgos paklausa pramonėje 2018 m. augo sparčiau negu bendras darbo jėgos poreikis. Vadovaujantis įmonių strateginiais veiklos planais, 2019 m. prognozuojamas darbuotojų poreikio pramonėje augimas.

Daugiau kaip pusė pramonėje registruotų laisvų darbo vietų – kvalifikuotiems, kas ketvirta – nekvalifikuotiems darbininkams, 12 proc. – specialistams ir vadovams.

Darbo vietų pramonėje struktūra pagal profesijų grupes

2018 m. augo kvalifikuotų darbininkų poreikis, nekvalifikuotų darbininkų – beveik nesikeitė, vadovų ir specialistų mažėjo. Atsižvelgiant į darbdavių apklausos duomenis, numatoma, kad 2019 m. specialistų ir kvalifikuotų darbininkų dalis turėtų didėti, o nekvalifikuotų toliau mažėti. Ši tendencija koreliuoja su įmonių pateikta informacija, kad siekiant didinti našumą 2018 m. didėjo pramonės įmonių investicijos į technologijas ir įrenginius, todėl nuosekliai mažėjo nekvalifikuotos darbo jėgos paklausa pramonės įmonėse.

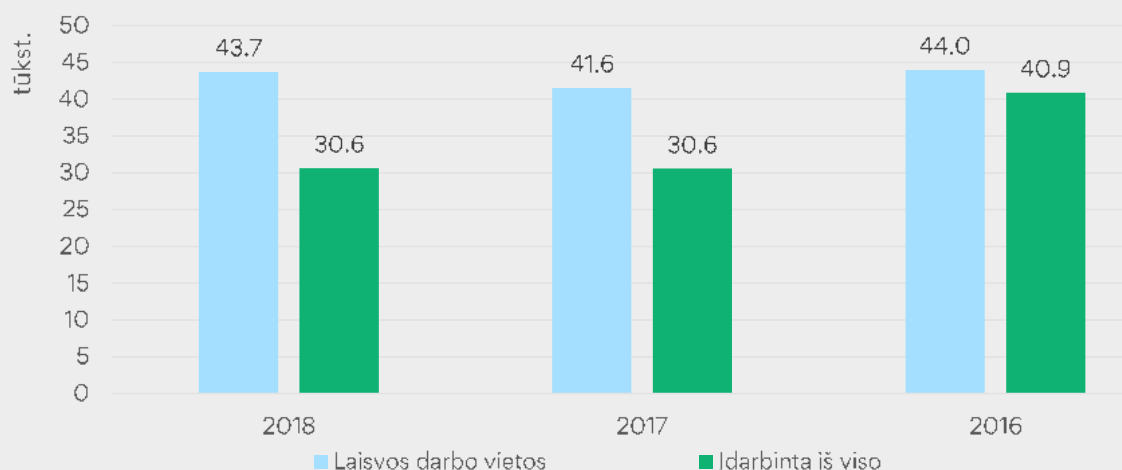
Nors kas penkta šalyje registruota darbo vieta buvo pramonės sektoriuje, savivaldybėse pramonės dalis darbo jėgos paklausos struktūroje labai skiriasi. Teritoriniai skirtumai išliks ir 2019 m.. Darbdavių apklausos duomenimis, didžiausias augimas numatomas

Kauno, Panevėžio, Plungės, Marijampolės, Alytaus, Jonavos ir Ukmergės savivaldybėse.

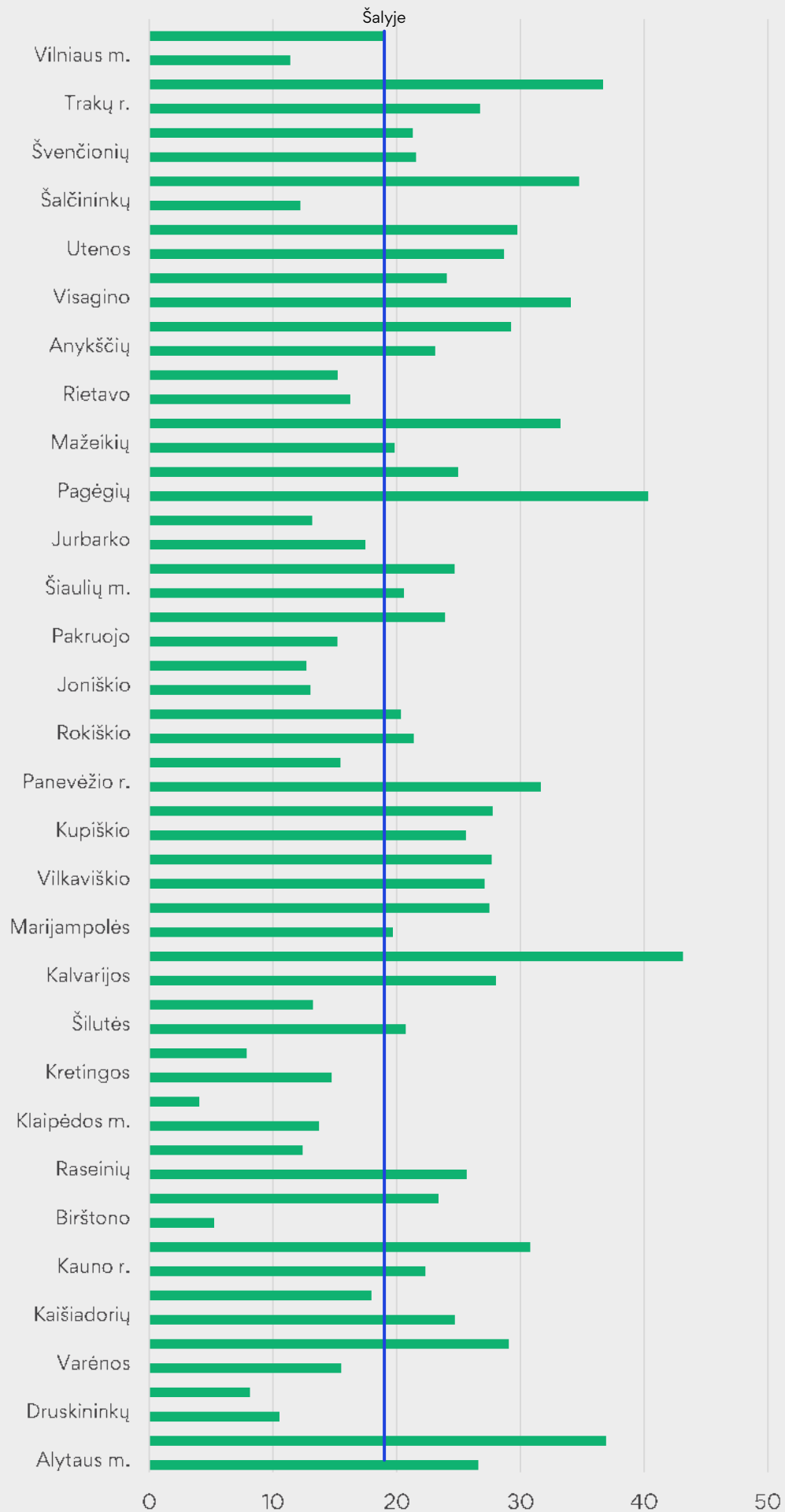
Ūkio struktūroje didelė pramonės dalimi išsiskiria teritorijos, kuriose veikia didieji darbdaviai, ir esančios šalia laisvųjų ekonominių zonų. Dominuoja apdirbamoji gamyba: maisto, medžio apdirbimo ir baldų, drabužių siuvimo pramonė.

Įdarbinimas pramonės sektoriuje

2018 m. Užimtumo tarnyba padėjo įsidarbinti beveik 170 tūkst. darbo ieškančių asmenų, iš kurių daugiau nei 30 tūkst. įsidarbino pramonės įmonėse. Kas trečiam apklaustam darbdaviui numatant 2019 m. veiklos plėtrą ir darbuotojų skaičiaus augimą, prognozuojama, kad įdarbinimas pramonės įmonėse taip pat turėtų augti.

Pramonės dalis paklausos struktūroje 2018 metais

Pramonės įmonės, kuriose 2018 m. įsidarbino daugiausiai darbuotojų:

UAB „Yazaki Wiring Technologies Lietuva“

UAB „Intersurgical“

UAB „Mantinga“

UAB „Vičiunai ir partneriai“

UAB „PKC Group Lithuania“

UAB „Ecoservice“

UAB „Baltik vairas“

AB „Vilniaus Baldai“

UAB „Narbutas Furniture Company“

AB „Krekenavos Agrofirma“

2018 m. Užimtumo tarnyba susidūrė su iššūkiais rekomenduodama darbdaviams potencialius darbuotojus, kadangi trūko reikiamą kvalifikaciją turinčių darbo ieškančių asmenų. Didžiausias trūkumas pramonės

sektoriuje buvo suvirintojų, metalinių laivų korpusų surinkėjų, siuvėjų, mėsinių, taip pat buvo stokojama gamybos mašinų ir įrenginių operatorių popieriaus gamybos, chemijos, maisto, metalo pramonėje.

2019 m. darbdavių nuomone, labiausiai trūks šių profesijų atstovų:

Elektromechanikai ir elektromonteriai

Technologijų ir gamybos inžinieriai

Metalinių konstrukcijų ruošėjai ir montuotojai

Elektros inžinieriai

Siuvėjai, kailininkai ir kepurininkai

Medienos apdirbimo įrenginių operatoriai

Suvirintojai

Baldžiai

Medienos apdirbimo staklių derintojai ir operatoriai

Kepėjai ir konditeriai

Siuvimo ir siuvinėjimo mašinų operatoriai

Mėsinių ir žuvų darinėtojai

Metalo apdirbimo staklių derintojai ir operatoriai

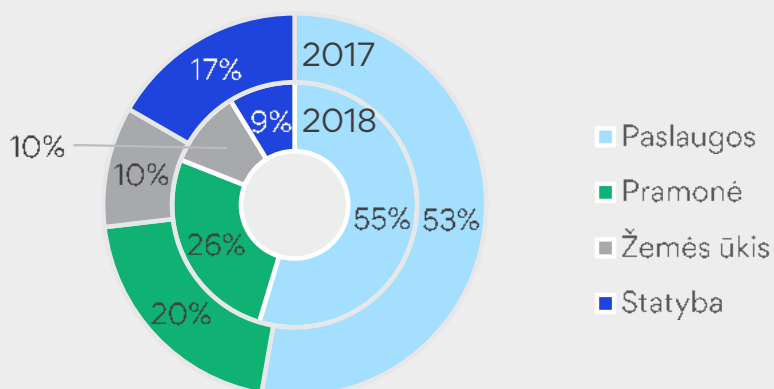
Maisto gamybos mašinų operatoriai

Virėjai

Užimtumo tarnyba, derindama darbo rinkoje pasiūlą ir paklausą, organizuoja perkvalifikavimą pagal darbo rinkoje trūkstamas profesijas. 2018 m. kvalifikaciją įgijo arba persikvalifikavo 16,6 tūkst. asmenų, iš jų beveik kas septintas pradėjo mokytis gamybos ir perdirbimo bei inžinerijos profesijų. Asmenys, baigę šias mokymo programas, įgijo reikiamų įgūdžių ir gali įsidarbinti pramonės sektoriuje.

Pramonės sektoriaus stabilumą rodo ir gauti pranešimai apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus. Pranešimai apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus pramonės sektoriuje 2018 m. sudarė 20 proc. visų gautų pranešimų, tai yra 6 proc. punktais mažiau nei 2017 m.. Pramonės sektorius stabiliai kuria darbo vietas ir darbdavių apklausos duomenys rodo, kad 2019 m. ši tendencija turėtų išlikti.

Pramonės dalis paklausos struktūroje 2018 m.

Pranešimai apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus

2018 m. gauti 109 pranešimai apie numatomą 5791 darbuotojo atleidimą. 57 proc. įspėtų apie atleidimą darbuotojų priklausė privačiam sektoriui. 2017 m. buvo gauti 68 pranešimai apie numatomą 2866 darbuotojų atleidimą.

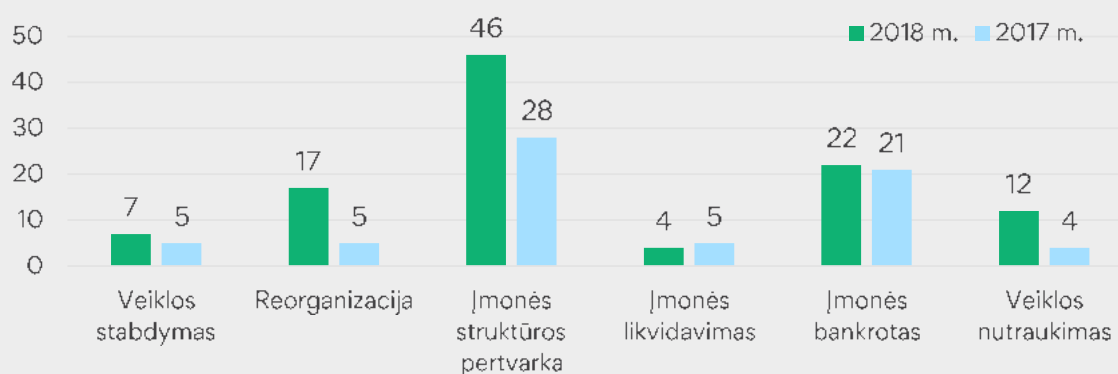
2018 m. dažniausiai darbuotojai buvo įspėti apie numatomą atleidimą dėl įmonės viduje vykstančių pertvarkų bei reorganizacijų. Beveik 60 proc. gautų pranešimų numatomų atleidimų priežastimi tapo įmonės struktūros

pertvarka arba reorganizacija. Palyginti su 2017 m., tokių pranešimų gauta dvigubai daugiau. 2018 m. reorganizacijos ir struktūrų pertvarkos vyko Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyboje, Muitinės departamente, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijoje, Hidrometeorologijos tarnyboje, Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijoje ir rajonų Miškų urėdijose.

Pranešimų apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus dinamika

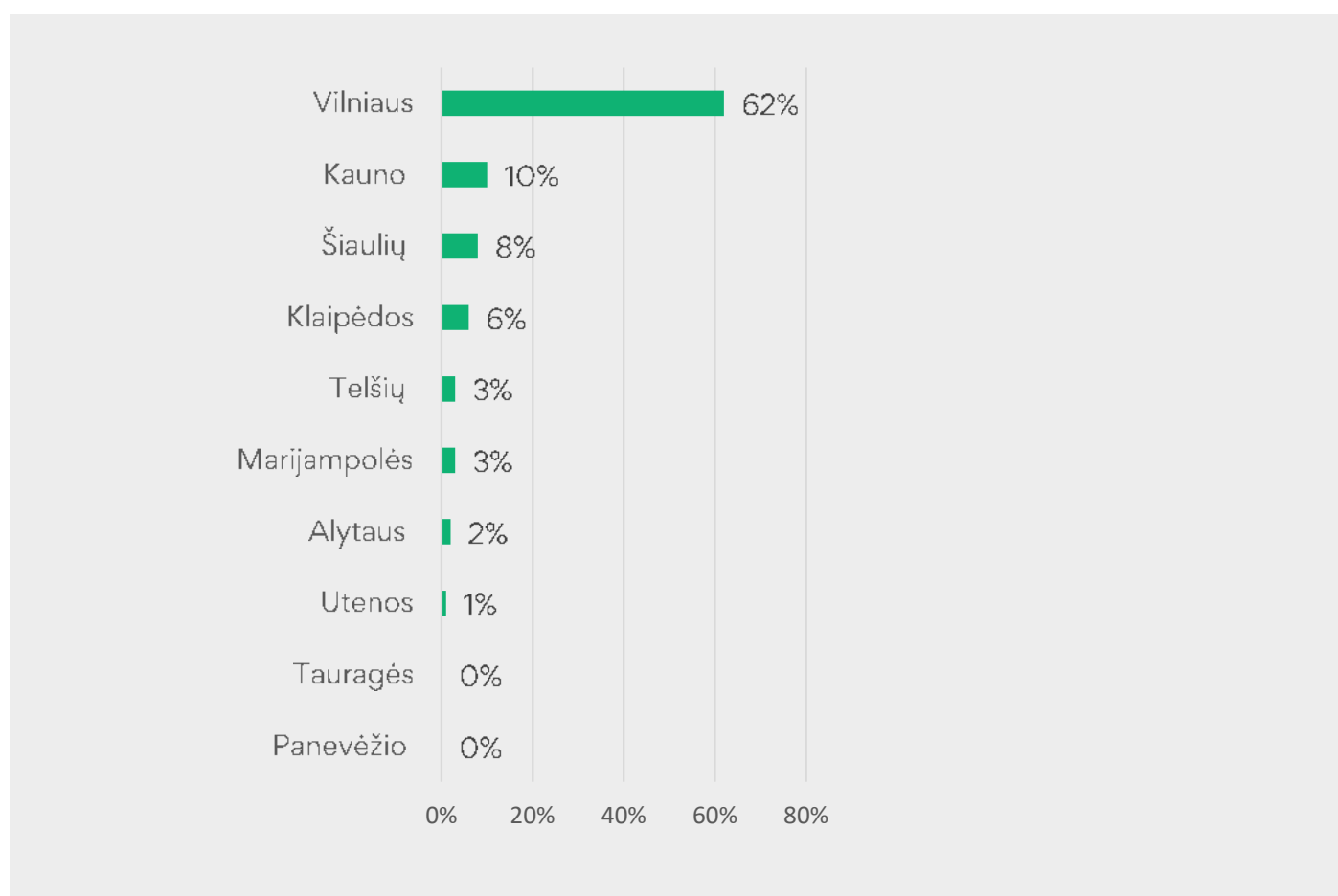
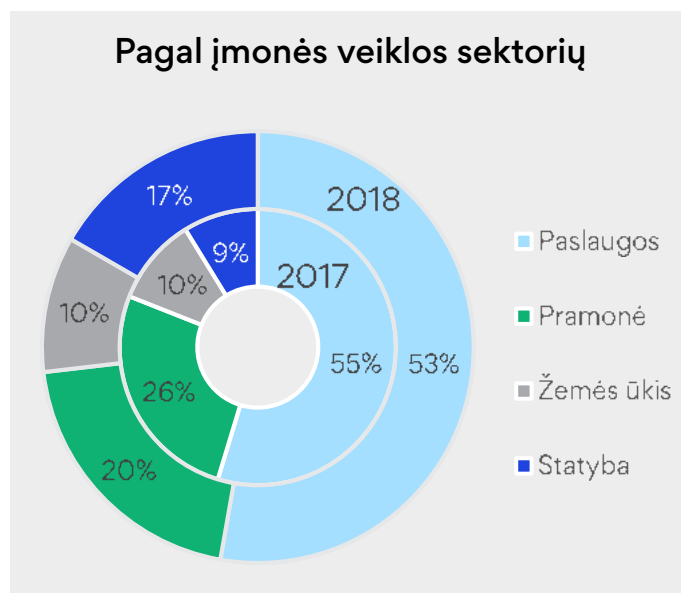

Gauti pranešimai pagal numatomo atleidimo priežastį

Daugiausiai pranešimų apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus buvo gauta iš paslaugų sektoriaus įmonių, t. y. 53 proc. visų pranešimų. Paslaugų sektorius 2018 m. įspėjo 3,6 tūkst. darbuotojų.

Daugiausiai įspėtų darbuotojų buvo Vilniaus (62 proc. visų įspėtų darbuotojų), Kauno (10 proc.) ir Šiaulių (8 proc.) apskrityse.

**Darbo rinkos prognozė 2019 m.
ir ilgalaikės prognozės**

Užimtumo tarnyba, siekdama numatyti darbo jėgos pasiūlos ir paklausos srautus ir įvertinti užimtumo rėmimo priemonių bei darbo rinkos paslaugų poreikį, jau daugiau nei 20 metų rengia darbo rinkos prognozes. Didžiausias dėmesys prognozuojant darbo rinkos pokyčius tenka darbdavių nuomonei apie verslo veiklos perspektyvas.

2018 m. spalio – lapkričio mėn. Užimtumo tarnybos specialistai atsitiktinės stratifikuotos

atrankos metodu apklausė 4,5 tūkst. darbdavių, kurių įmonėse dirba 238 tūkst. šalies dirbančiųjų. Norint pasiekti rezultatų reprezentatyvumą, respondentai atrinkti laikantis užimtų gyventojų pasiskirstymo pagal ekonomines veiklas proporcijų: 59 proc. iš paslaugų, 22 proc. – iš pramonės, 10 proc. – iš statybos, 9 proc. – iš žemės ūkio sektoriaus. Daugiausiai – 92 proc. apklausos dalyvių smulkaus ir vidutinio verslo atstovai.

Bendros darbo rinkos tendencijos 2019 metais

↑ Didės

Įtampa darbo rinkoje

Regioniniai nedarbo skirtumai

Laisvų darbo vietų skaičius

Reorganizuojamų ar bankrutuojančių įmonių ir iš jų grupėmis atleidžiamų darbuotojų skaičius

Darbo užmokestis

Perkamoji galia

↓ Mažės

Darbo jėgos paklausa, žemos kvalifikacijos darbui

Vidutinė bedarbystės trukmė

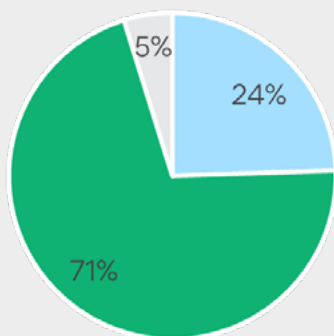
Darbuotojų kaita įmonėse

Nekvalifikuotų ir ilgalaikių bedarbių skaičius

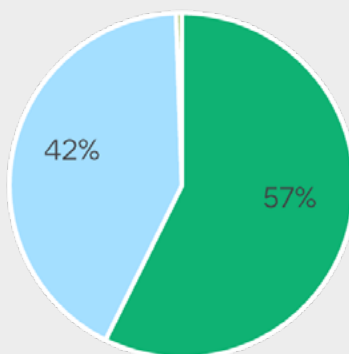
Darbdavių nuomone, 2019 m. bus ekonomiškai stabilūs, tačiau pareikalaus vis daugiau investicijų, ne tik susijusių su geopolitika, bet ir su technologijomis. Didžiųjų miestų darbdaviai vis labiau ruošiasi dirbtinio intelekto, robotizacijos ir skaitmenizacijos atėjimui, jie nekeisdami darbuotojų skaičiaus įmonėse, didins darbo užmokestį ir investicijas į įmonės technologijas bei įrengimus. Darbdaviai pabrėžia darbuotojų kompetencijų svarbą ir profesinį tobulėjimą, trunkantį visą

gyvenimą, tai pat bene pats svarbiausias veiksnys išliks spartus technologijų žengimas į darbo rinką. Svarbu paminėti, kad besikeičiančioje ir lanksčioje darbinėje aplinkoje kompetencijos yra riboto galiojimo ir nuolat turi būti sutvirtintos papildomomis žiniomis ir įgūdžiais. Darbuotojui šalia jau turimų specifinių profesinių žinių labai svarbu ir efektyvus darbo gebėjimai bei komandinio darbo įgūdžiai.

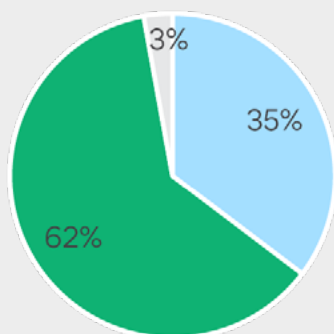
Darbuotojų skaičius

Darbo užmokestis

Investicijos į technologijas ir įrengimus

■ Didės

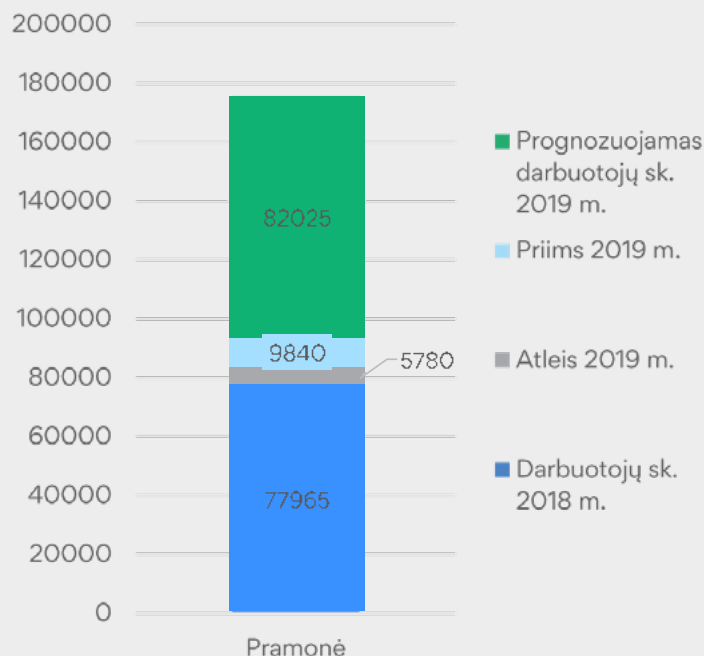
■ Iš esmės nekis

■ Mažės

Pramonės sektorius, steigdamas naujas darbo vietas, 2019 m. 5,2 proc. didins darbuotojų skaičių

Apklausoje dalyvavę pramonės sektoriaus darbdaviai 2019 m. planuoja steigti 9,8 tūkst. naujų darbo vietų. Prognozuojama, kad pramonės sektoriuje dirbs 5,2 proc. daugiau darbuotojų nei 2018 m.

Daugiausiai naujų darbo vietų sukurs apdirbamoji gamyba: medienos apdirbimo įrenginių operatoriams, baldžiams ir giminiškų profesijų darbininkams, siuvėjams, kailininkams ir kepurininkams, suvirintojams, medienos apdirbimo staklių derintojams ir operatoriams.

Pramonės sektoriaus įmonės pagal ekonominę veiklą

Darbo vietos bus steigiamas ir aukštos kvalifikacijos specialistams elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo veikla užsiimančios įmonės steigs naujas darbo vietas: elektros inžinieriams ir statybos inžinerijos technikams bei technologijų ir gamybos inžinieriams.

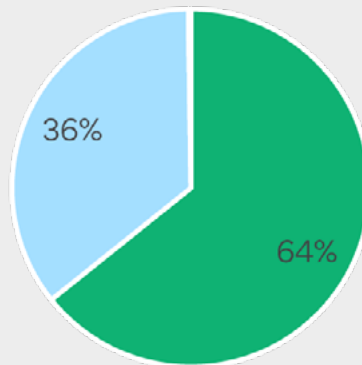
2018 m. augo kvalifikuotų darbininkų poreikis, nekvalifikuotų – beveik nesikeitė, vadovų ir specialistų – mažėjo. Darbdavių apklausos rodo, kad 2019 m. specialistų ir kvalifikuotų darbininkų dalis turėtų didėti, o nekvalifikuotų – mažėti.

Didžioji dauguma pramonės sektoriaus darbdavių 2018 m. didino darbuotojų skaičių ir investicijas į technologijas bei įrengimus, tačiau mažiau įmonių kėlė darbuotojų atlyginimus. Optimizavus įmonių procesus, šiais metais 65 proc. apklaustų pramonės sektoriaus darbdavių neketina keisti darbuotojų skaičiaus įmonėse ir investicijų į technologijas bei įrengimus, tačiau planuoja didinti darbo užmokestį.

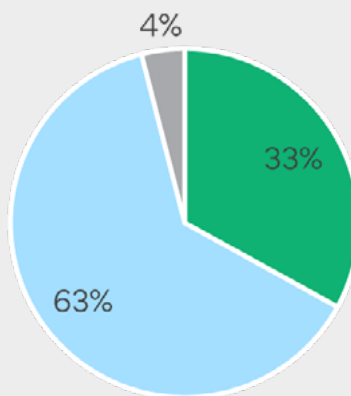
Gerėjanti įmonių ekonominė padėtis leidžia darbdaviams prognozuoti ir darbo užmokesčio augimą – jį savo įmonėse numato 63 proc. darbdavių, mažėjimo nenumato nė viena apklausoje dalyvavusi įmonė.

Didės Iš esmės nekis Mažės

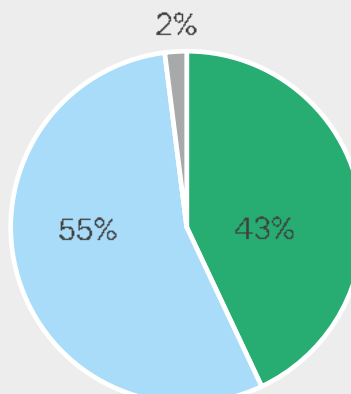
Darbo užmokestis

Darbuotojų skaičius

Investicijos į technologijas ir įrengimus

Paslaugų sektorius – kas antras apklaustas darbdavys didins darbo užmokestį

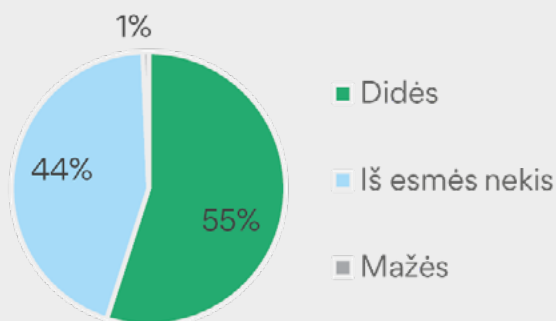
Pagal apklausų duomenis, galima tikėtis, kad mažės mechaninių, jėgos reikalaujančių profesijų poreikis, ypač paslaugų sektoriuje. Numatoma, kad naujausios technologijos mažins darbuotojų poreikį slaugos, paslaugų centrų, logistikos ir transporto srityse bei pardavimo sektoriuose, t. y. mažės vairuotojų, pardavėjų, slaugytojų, skambučių centrų operatorių paklausa, tačiau dauguma pabrėžė, kad didins darbo užmokestį.

Apklaustieji paslaugų sektoriaus darbdaviai 2019 m. planuoja steigti 16,8 tūkst. naujų darbo vietų. Prognozuojama, kad paslaugų sektoriuje dirbs 4,6 proc. daugiau darbuotojų nei 2018 m. Daugiausia naujų darbo vietų sukurs didmeninė ir mažmeninė prekyba;

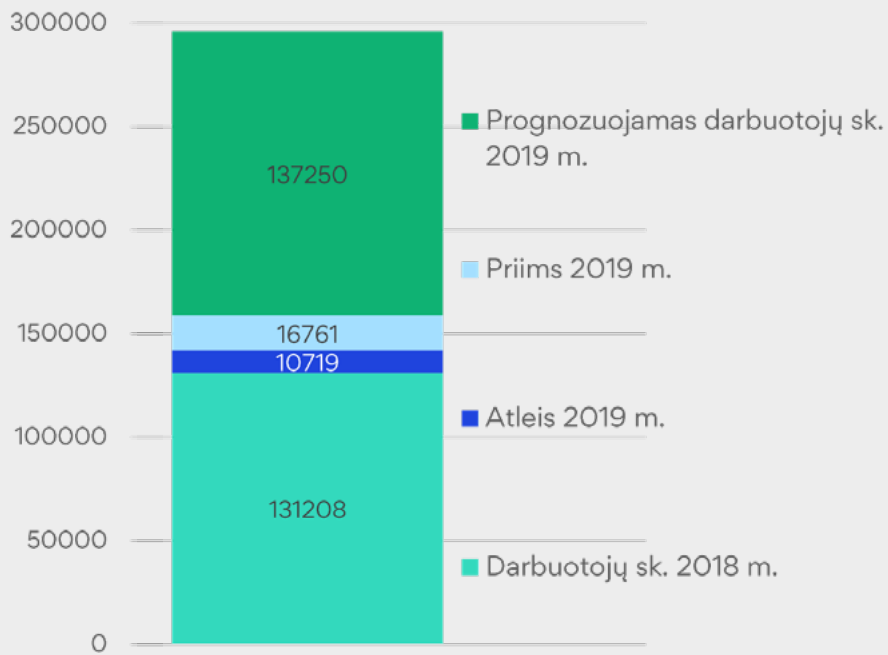
variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas, transportas ir saugojimas, administracinė ir aptarnavimo veikla, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimas bei žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas.

Šioms naujoms darbo vietoms reikės: sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojų, parduotuvių pardavėjų, variklinių transporto priemonių mechanikų ir taisytojų, gydytojų specialistų, psichologų, ikimokyklinio ugdymo mokytojų, slaugos specialistų, socialinių darbuotojų ir konsultantų. Daugiausia naujų darbo vietų paslaugų sektorius sukurs Kauno, Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse.

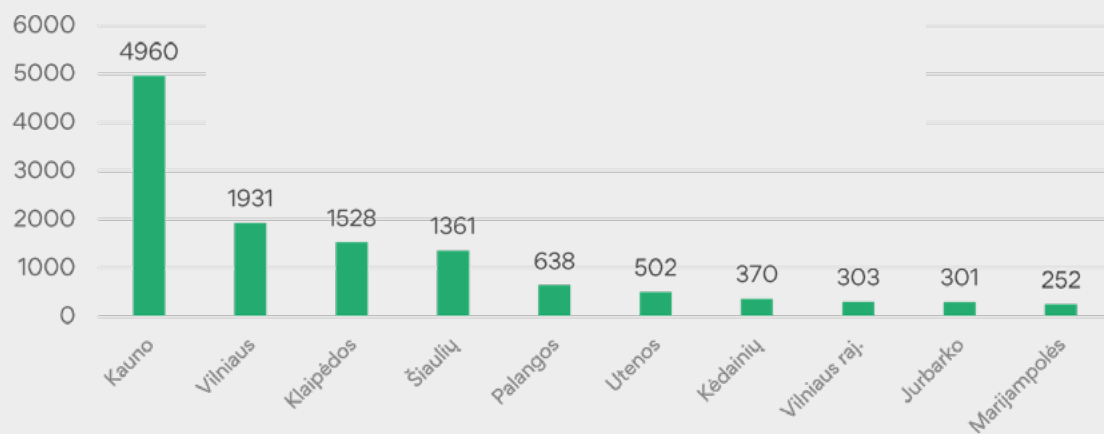
Darbuotojų skaičius 2019 m.

Paslaugos

Paslaugų sektoriaus naujų darbo vietų kūrimas 2019 metais pagal teritorijas

Transporto sektoriaus darbdavių teigimu, šiuo metu yra didinamos investicijos į naujausius sunkvežimius ir puspriekabes, kurios ateityje padidins transporto parko efektyvumą, padės vežti dar daugiau krovinių ir mažinti aplinkos taršą. Taip pat siekiama didinti sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojų profesijos patrauklumą, siūlant didesnę darbo užmokestį. Tikimasi, kad šios naujoviškos transporto priemonės padidins saugumą keliuose ir užtikrins vairuotojų komfortą.

Užimtumo tarnyba, reaguodama į susidariusią situaciją, kai darbo rinkoje ypač trūksta tolimųjų reisų vairuotojų, organizuoja profesinį mokymą arba siūlo asmenims pakeisti jau turimą kvalifikaciją.

Profesinio mokymo priemonėje 2018 m. dalyvavę asmenys dažniausiai rinkosi transporto paslaugų profesinio mokymo programas – 31, 7 proc. šias programas baigę asmenys galės integruotis į transporto

sektorių ir užpildyti laisvas darbo vietas. Prekybos sektoriuje numatoma, kad šiais metais mažės pardavėjų ir kasininkų poreikis, būtent didžiuosiuose šalies miestuose. Prekybos centrai vis dažniau įrengia savitarnos kasas, taip pat kuriamos internetinės parduotuvės, kurios mažina darbuotojų poreikį, tačiau regionuose išliks paklausūs tiek pardavėjai ir kasininkai, tiek salės darbuotojai.

Darbdavių apklausa rodo, kad būtent regionuose reikės vis daugiau didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriaus darbuotojų.

Šalyje prekybos sektoriaus darbuotojams bus steigiama 3 proc. daugiau darbo vietų nei 2018 m., tačiau vertinant teritoriniu požiūriu, tendencijos išsiskiria, nes Elektrėnuose bus steigiama 21 proc. daugiau laisvų darbo vietų, Trakuose – 14 proc., Druskininkuose, Vilniaus rajonuose – 12 proc. Tuo tarpu didžiuosiuose šalies miestuose Šiauliuose – 6 proc., Kaune ir Vilniuje – 2 proc.

Darbdavių nuomone, 2019 m. paslaugų sektoriuje greičiausiai ras darbą šias profesijas turintys darbuotojai:

Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai

Parduotuvių pardavėjai

Variklinių transporto priemonių mechanikai ir taisytojai

Gydytojai specialistai

Virėjai

Psichologai

Ikimokyklinio ugdymo mokytojai

Slaugos specialistai

Socialiniai darbuotojai ir konsultantai

Autobusų ir troleibusų vairuotojai

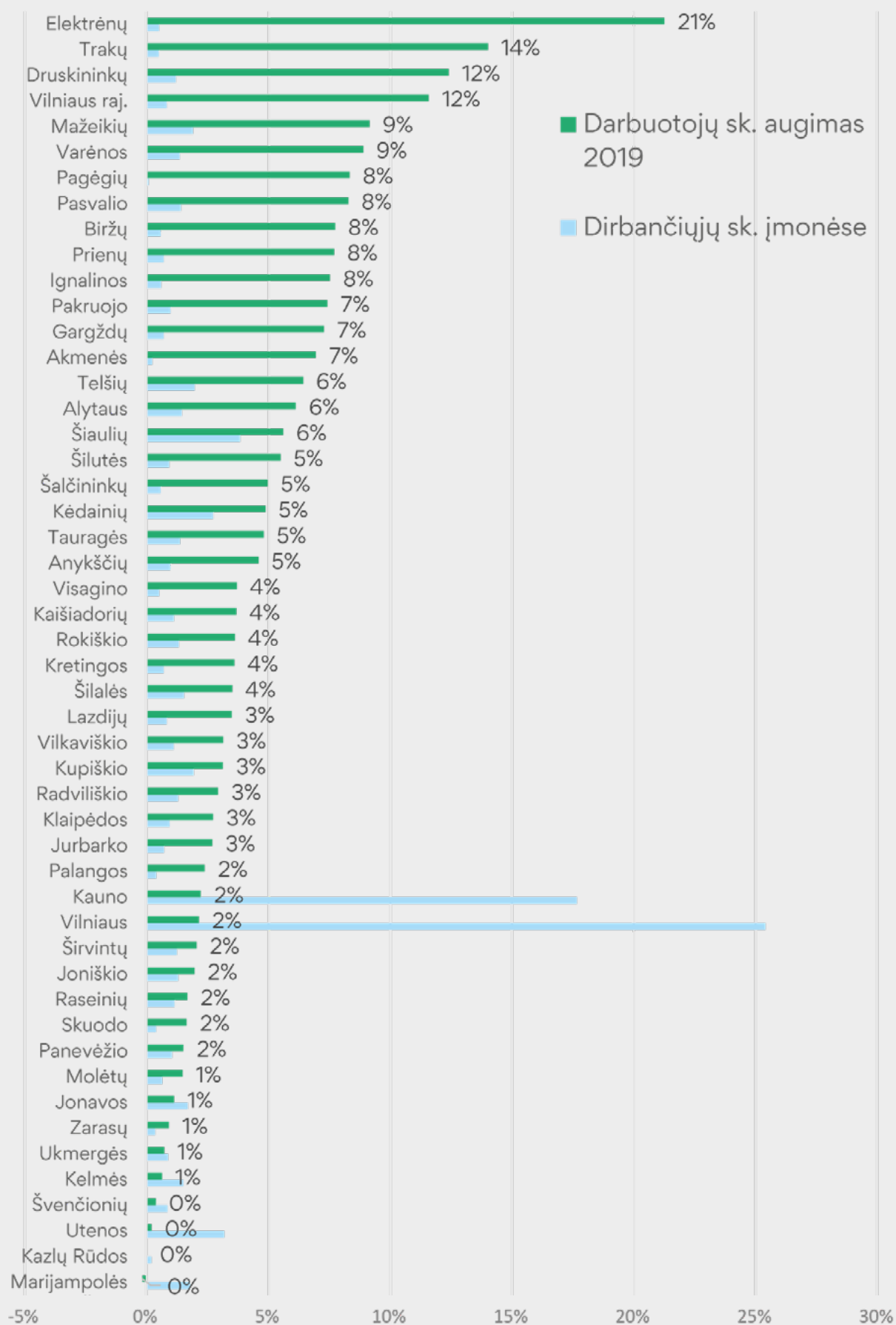
Transporto tarnautojai

Buhalteriai

Kepėjai ir konditeriai

Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai

Didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriaus plėtra 2019 metais pagal teritorijas

Paklausiausios profesijos pagal apskritis 2019 m.:

Alytuje

Gydytojai specialistai
Elektros inžinerijos technikai
Metalų apdirbimo staklių derintojai ir operatoriai

Kaune

Automatikos inžinieriai
Mechanikos inžinieriai
Sunkiasvorių transporto priemonių vairuotojai

Klaipėdoje

Mechanikos inžinerijos technikai
Statybos inžinieriai
Metalinių konstrukcijų ruošėjai ir montuotojai

Marijampolėje

Gydytojai specialistai
Elektronikos inžinieriai
Metalų apdirbimo staklių derintojai ir operatoriai

Panevėžyje

Automatikos inžinieriai
Statybos inžinieriai
Elektromechanikai ir elektromonteriai

Šiauliuose

Gydytojai specialistai
Mechanikos inžinerijos technikai
Sunkiasvorių transporto priemonių vairuotojai

Tauragėje

Mechanikos inžinieriai
Gydytojai specialistai
Sunkiasvorių transporto priemonių vairuotojai

Telšiuose

Informacinių technologijų ir ryšių paslaugų pardavimo specialistai
Transporto tarnautojai
Sunkiasvorių transporto priemonių vairuotojai

Utenoje

Gydytojai specialistai
Automatikos inžinieriai
Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai

Vilniuje

Aviacijos inžinieriai
Lazerinės technologijos specialistai
Taikomųjų programų kūrėjai

Darbo rinkos ypatumai apskrityse

Išanalizavus visų profesijų grupių padėtį šalyje, stebima, kad 2019 m. paklausiausi bus inžinerijos: mechanikos, elektronikos, elektros, statybos inžinieriai ir IT sektoriaus taikomųjų programų kūrėjai, programuotojai ir sistemų analitikai.

Darbo jėgos paklausa yra labai nevienoda kvalifikacijos ir teritorijų atžvilgiu. Palankiausioje padėtyje atsידūrė kvalifikuoti paklausių profesijų atstovai didmiesčiuose, kurie turi pakankamai derybinių svertų priversti darbdavius didinti atlyginimus kur kas didesne sparta nei auga prekių kainos.

Jau kurį laiką dėl darbuotojų trūkumo Lietuvoje darbo užmokestis auga gerokai sparčiau nei darbo našumas. Tokia padėtis nėra tvari, nes verslas privalo išlaikyti konkurencingumą.

Alytuje, Marijampolėje, Šiauliuose, Tauragėje, Utenoje didelės įsidarbinimo galimybės turės gydytojai specialistai. Gydytojai dažnai migruoja iš atokesnių šalies vietovių į didžiuosius miestus, dėl geriau apmokamų laisvų darbo vietų, todėl regionai susiduria su medicinos darbuotojų trūkumu.

Didžiuosiuose šalies miestuose **Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje** lengvai ras darbą aukštą profesinę kvalifikaciją turintys inžinieriai bei informacinių technologijų specialistai.

Šalyje kuriamos naujos įmonės pasitelkiant užsienio kapitalo investuotojus, kurie į rinką ateina su naujausiomis technologijomis bei įranga, todėl aukštą pridėtinę vertę kuriančių darbuotojų poreikis augs.

Ilgalaikės prognozės

Užimtųjų skaičius mažės

Europos profesinio mokymo plėtros centras (angl. *European Centre for the Development of Vocational Training, CEDEFOP*) prognozuoja, kad iki 2030 m. užimtųjų ir darbingo amžiaus gyventojų (15–64 m.) mažės. Tai daugiau nei dešimtmetį besitęsiančių demografinių tendencijų, gyventojų senėjimo pasekmė.

Prognozuojamas darbo vietų augimas žinioms imliuose paslaugų sektoriuose

Lietuvos ekonomika ir užimtumas pastaraisiais metais nuolat augo. Lietuvoje ir kitose ES šalyse, anot CEDEFOP prognozių, 2016 – 2030 m. paklausa sparčiausiai augs žinioms imliuose paslaugų sektoriuose. Aukštųjų technologijų

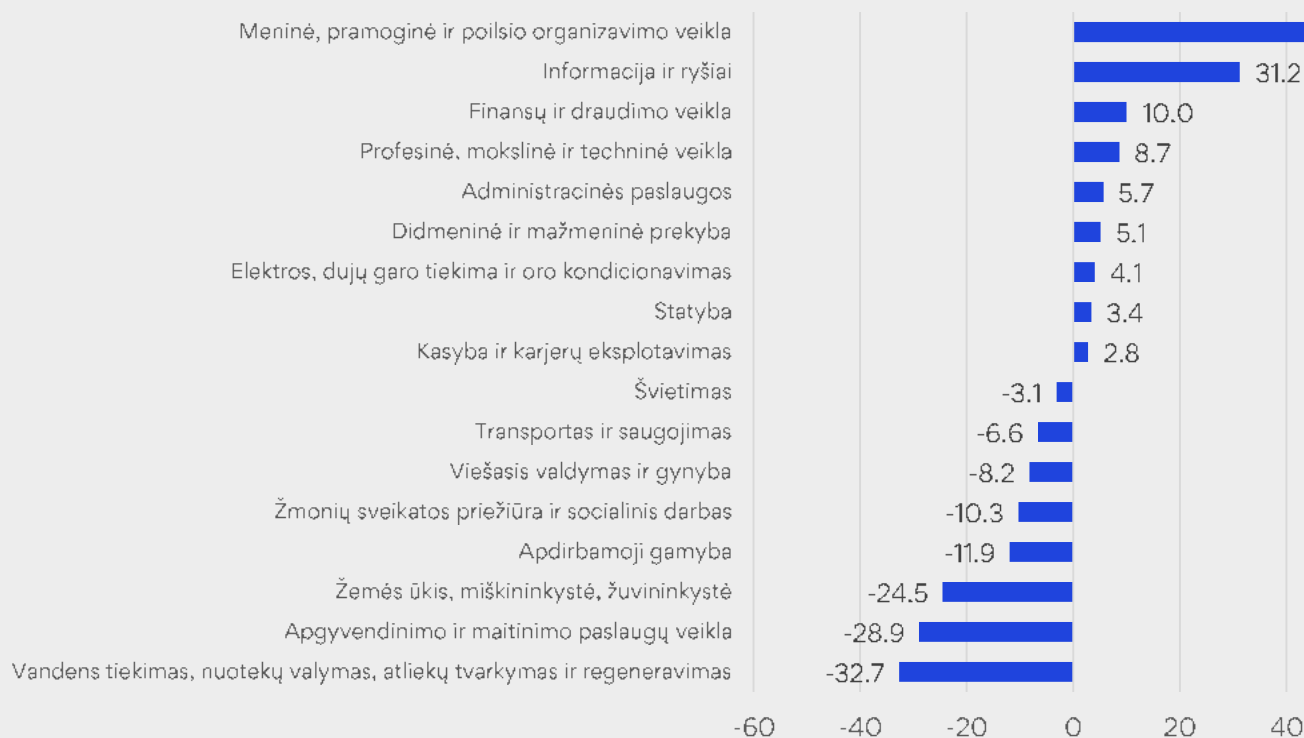
ekonomika ES vidutiniškai augs 7,4 proc., Lietuvoje – 16,4 proc.

Prognozuojama, kad didžiausias naujų darbo galimybių augimas ateityje bus meno ir poilsio (EVRK R sekcija), informacijų ir ryšio (EVRK J sekcija), finansinės ir draudimo (EVRK K sekcija) paslaugų srityse.

Daugiau nei 9 iš 10 visų darbo vietų (įskaitant darbo vietas atsiradusias dėl darbuotojų kaitos) iki 2030 m. bus aukštos arba vidutinės kvalifikacijos. Didžiausias užimtumo mažėjimas prognozuojamas vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veikloje.

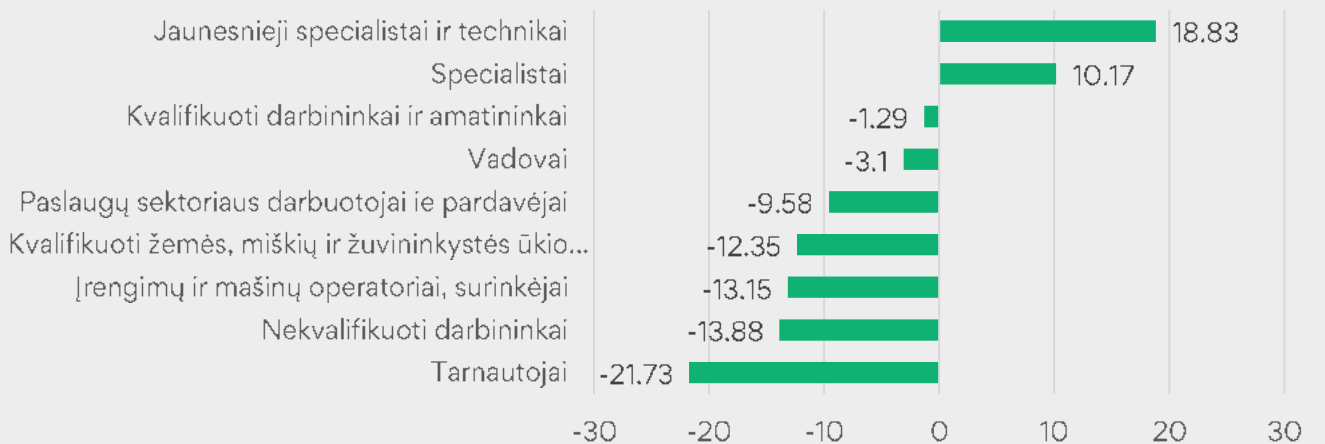
Šalyje reikės daugiau aukštos kvalifikacijos ir mažiau nekvalifikuotų darbuotojų

**Prognozuojama užimtumo kaita (proc.) 2016 - 2030 m.
pagal ekonominės veiklos sektorius**

Šaltinis: Europos Komisijos agentūros CEDEFOP prognozės.

Prognozuojama užimtumo kaita (proc.) 2016-2030 m. pagal profesijų grupes

Šaltinis: Europos Komisijos agentūros CEDEFOP prognozės.

Vertinant pagal profesijų grupes, augs specialistų, technikų ir jaunesniųjų specialistų paklausa. Panašios tendencijos prognozuojamos ir kitoms ES narėms. Daugiausia darbo vietų Lietuvoje ir kitose ES šalyse iki 2030 m. bus panaikinta tarnautojų, nekvalifikuotų darbininkų profesijų grupėse.

Vis daugiau įmonių teigė, kad įmonių plėtra yra svarbus veiksnys, ją riboja darbuotojų trūkumas. Laisvų darbo vietų daugėja, o vienai laisvai darbo vietai tenkančių nedarbingų asmenų skaičius vis mažėja.

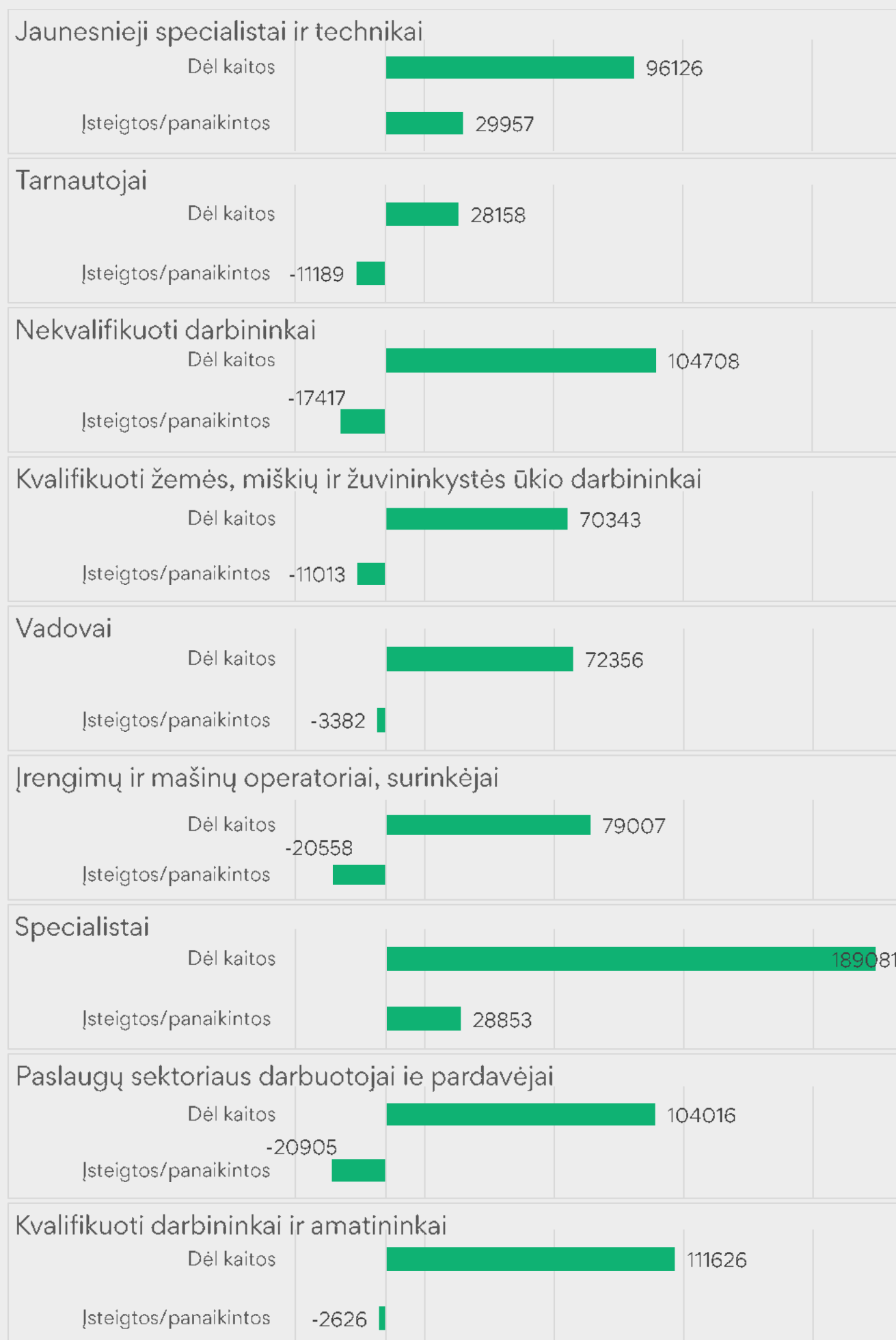
Kylantis gyventojų aktyvumo lygis iki šiol švelnino demografinių veiksnių poveikį darbingo amžiaus gyventojų skaičiui. Be to, 2018 m. pagerėjo migracijos balansas, susijęs su didesniu į Lietuvą atvykstančių dirbti užsienio piliečių skaičiumi, todėl darbo jėga šalyje pastaraisiais metais šiek tiek padidėjo. Tačiau jau artimiausiu metu aktyvumo lygio pokyčiai nebepajėgs atsverti nepalankių demografinių tendencijų, net jeigu gyventojų

aktyvumo lygis ateityje labiau didės, darbo jėgos pasiūla turėtų mažėti. Tai ribos galimybes gausinti bendrą užimtųjų skaičių ir didins jau šiuo metu darbo rinkoje stebimą įtampą.

Labiausiai darbo jėgos paklausos didėjimą lems poreikis pakeisti į pensiją išeinančius darbuotojus. O naujų darbo vietų kūrimą (ir esamų naikinimą) nulems technologinė kaita. Analizuojant ateities darbo vietas Lietuvoje 2016–2030 m. prasčiausias įsteigtų / likviduotų darbo vietų balansas (-20 905) – paslaugų sektoriaus darbuotojams ir pardavėjams. Tam turi įtakos kai kurių paslaugų perkėlimas į internetinę erdvę, populiarėjanti internetinė prekyba, savitarnos vietų steigimas.

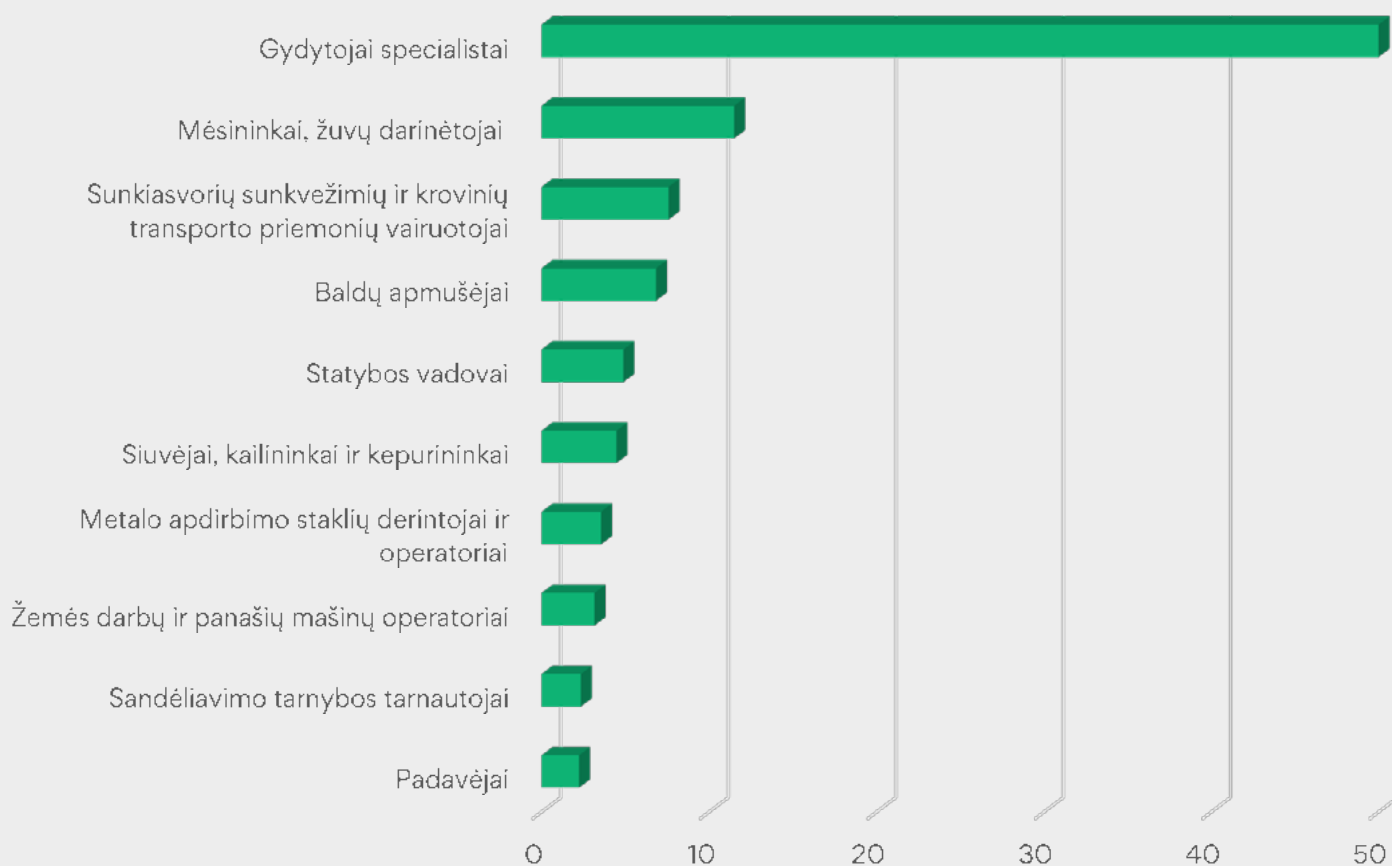
Gamybos procesų robotizavimas, kompiuterizavimas mažins įrengimų ir mašinų operatorių poreikį. Didžiausias darbo jėgos poreikis dėl kaitos (189 tūkst.) numatomas specialistų profesijos grupėje.

Darbo jėgos poreikis pagal profesijų grupes 2016 – 2030 m.

**Profesijos, kurių darbo rinkoje
labiausiai trūko 2018 m.**

Alytaus

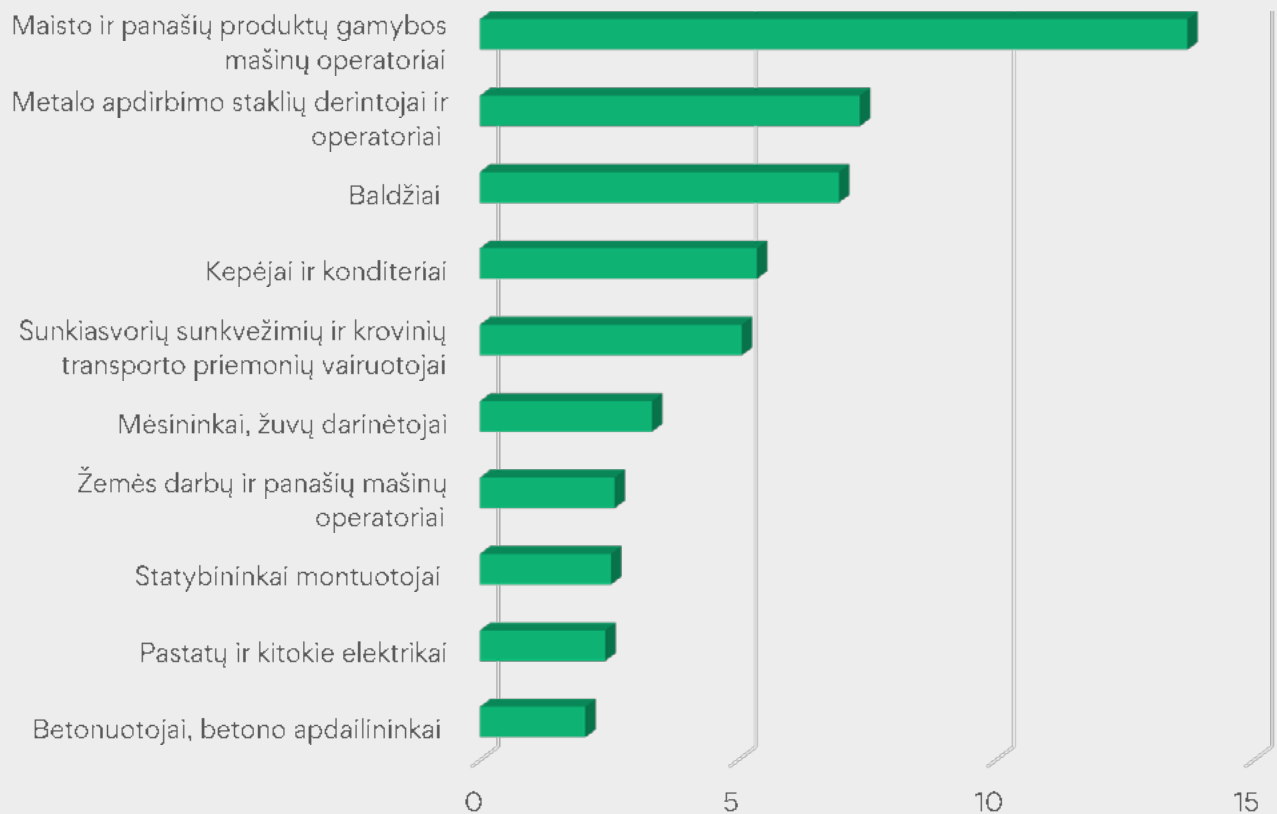
Kauno

Klaipėdos

Marijampolės

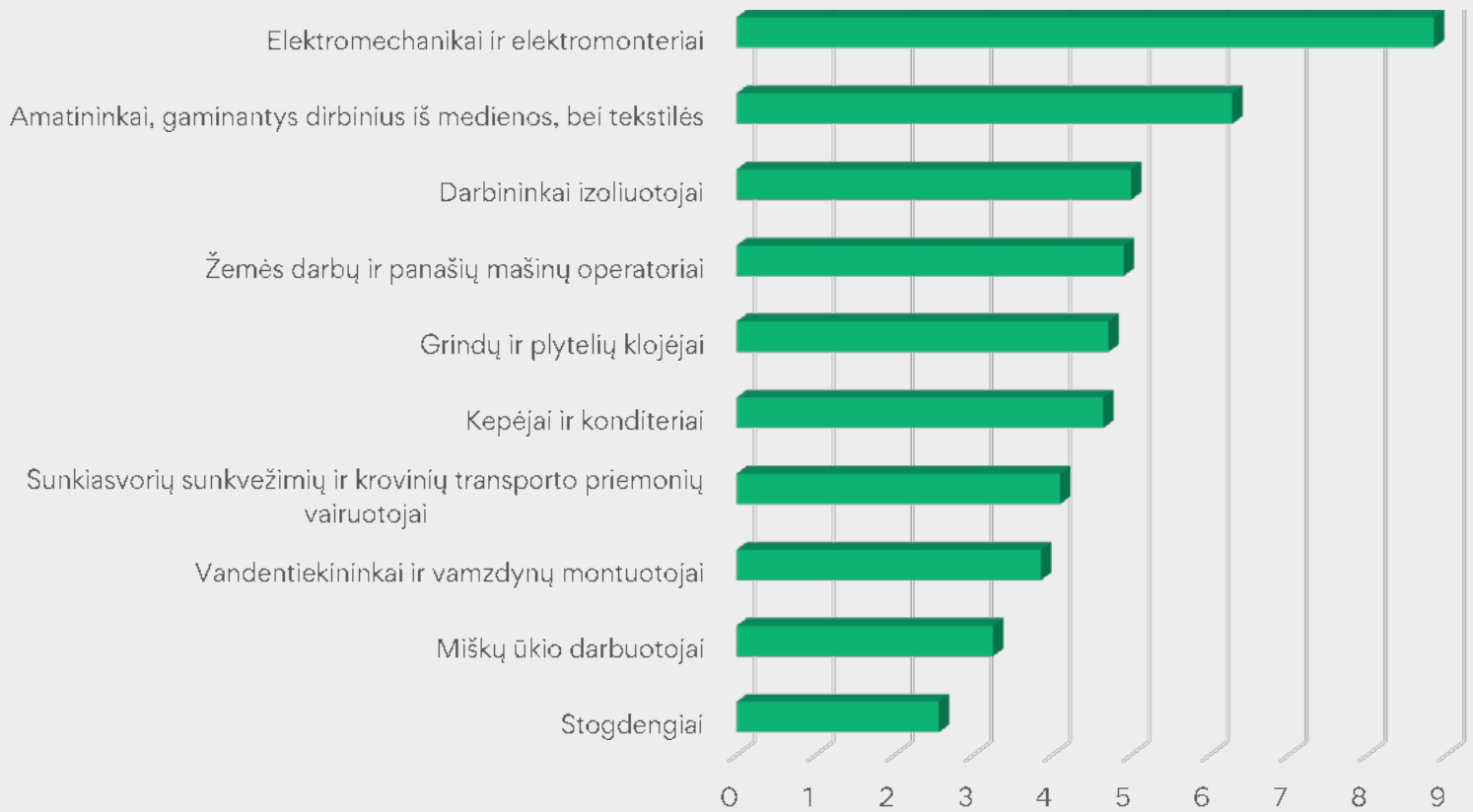
Panevėžio

Šiaulių

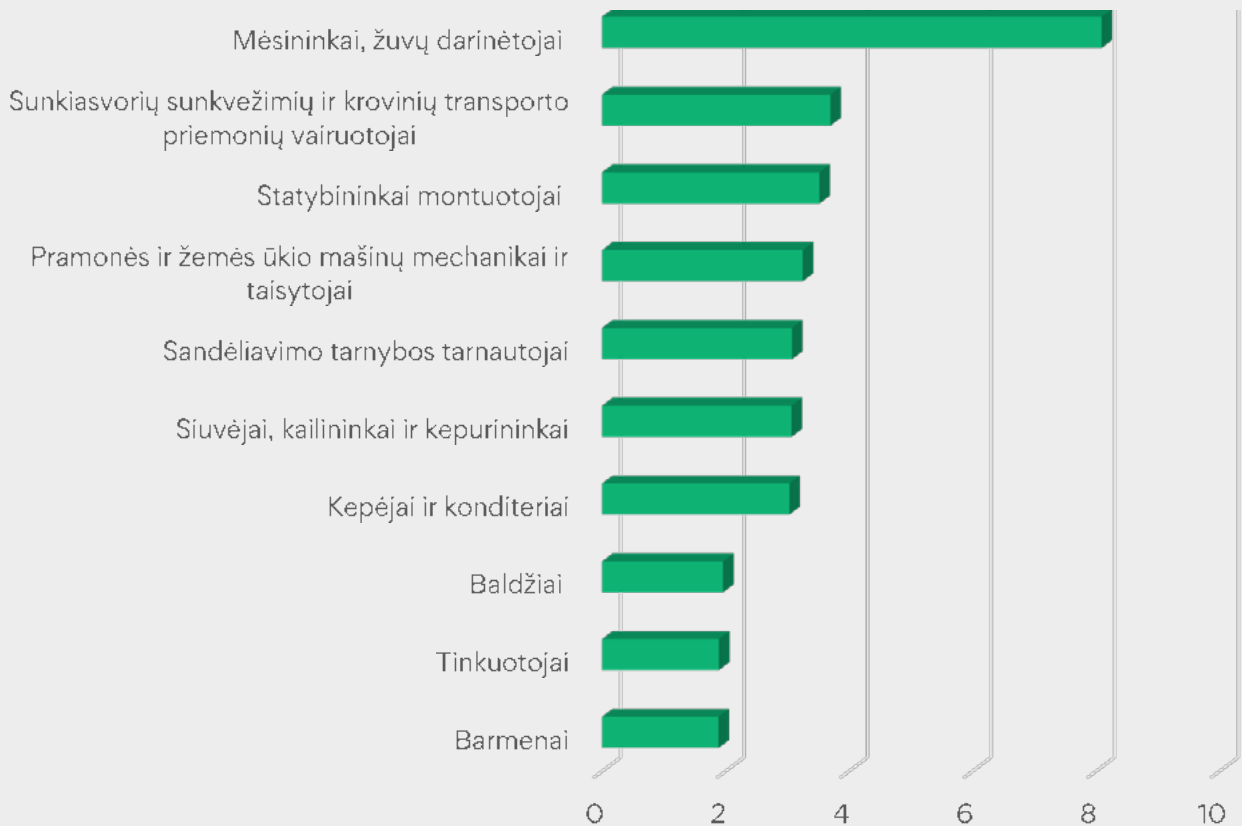
Tauragės

Telšių

Utenos

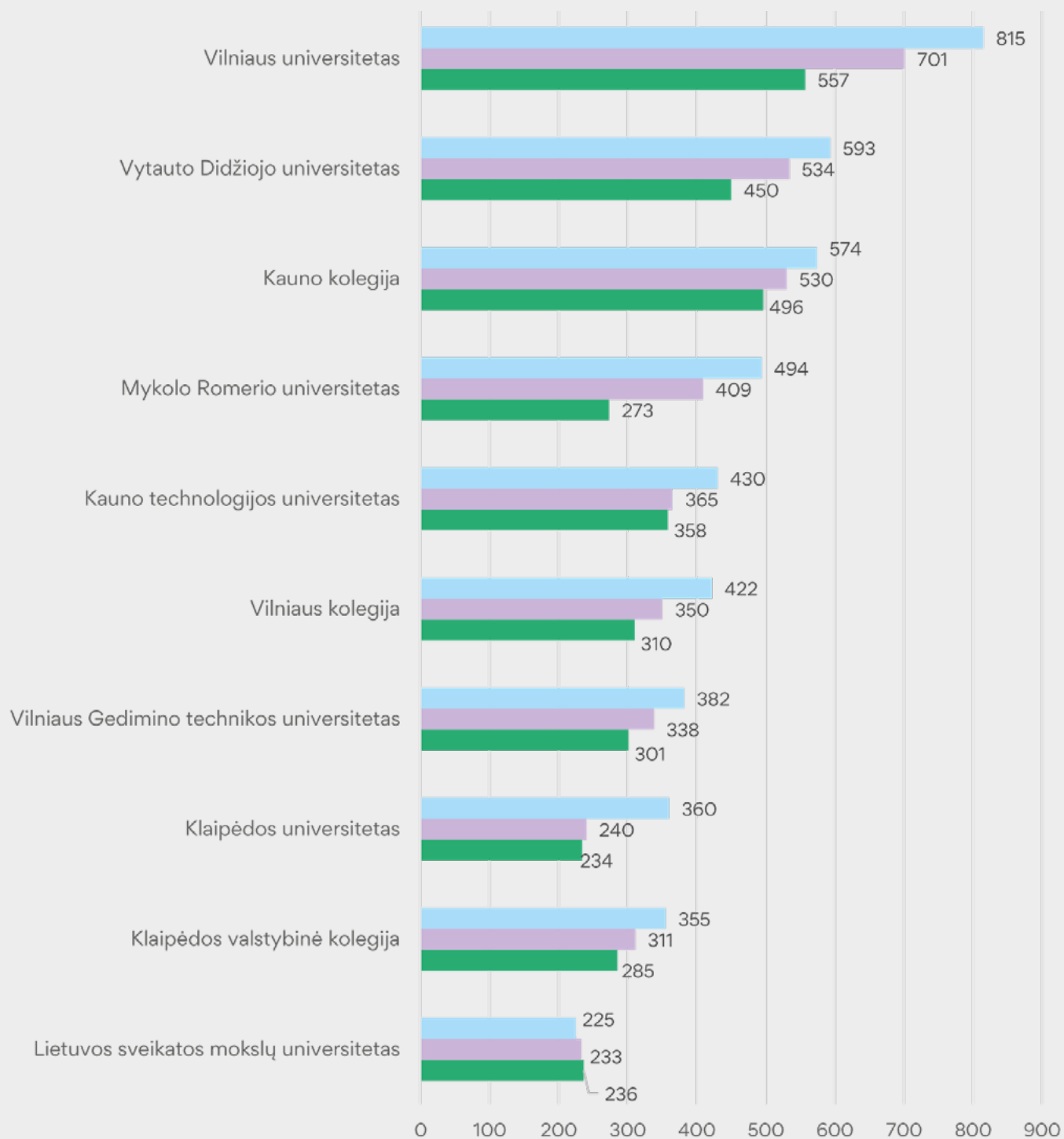
Vilniaus

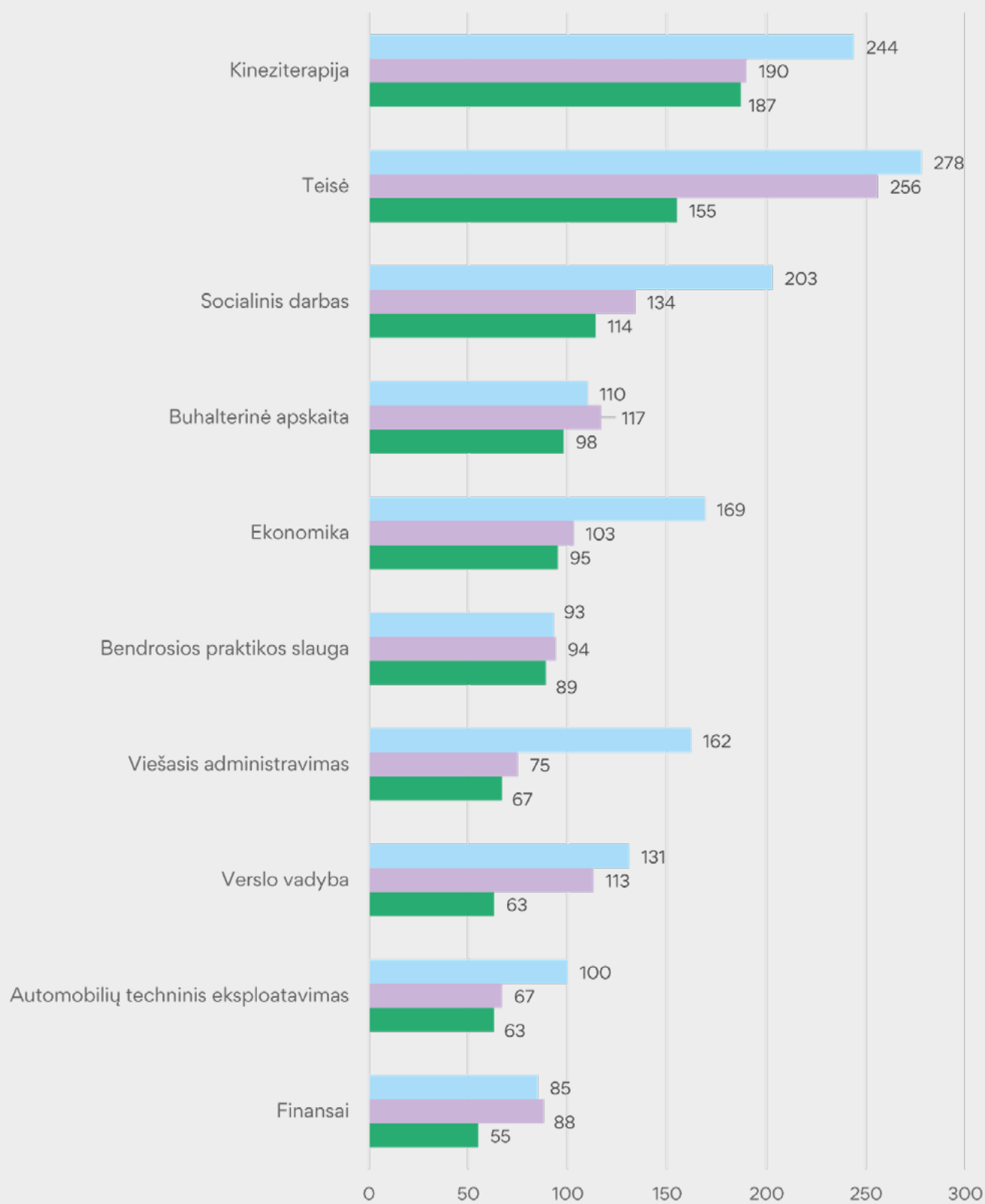

**Absolventai pagal mokymo įstaigas bei
mokymo/studijų programas**

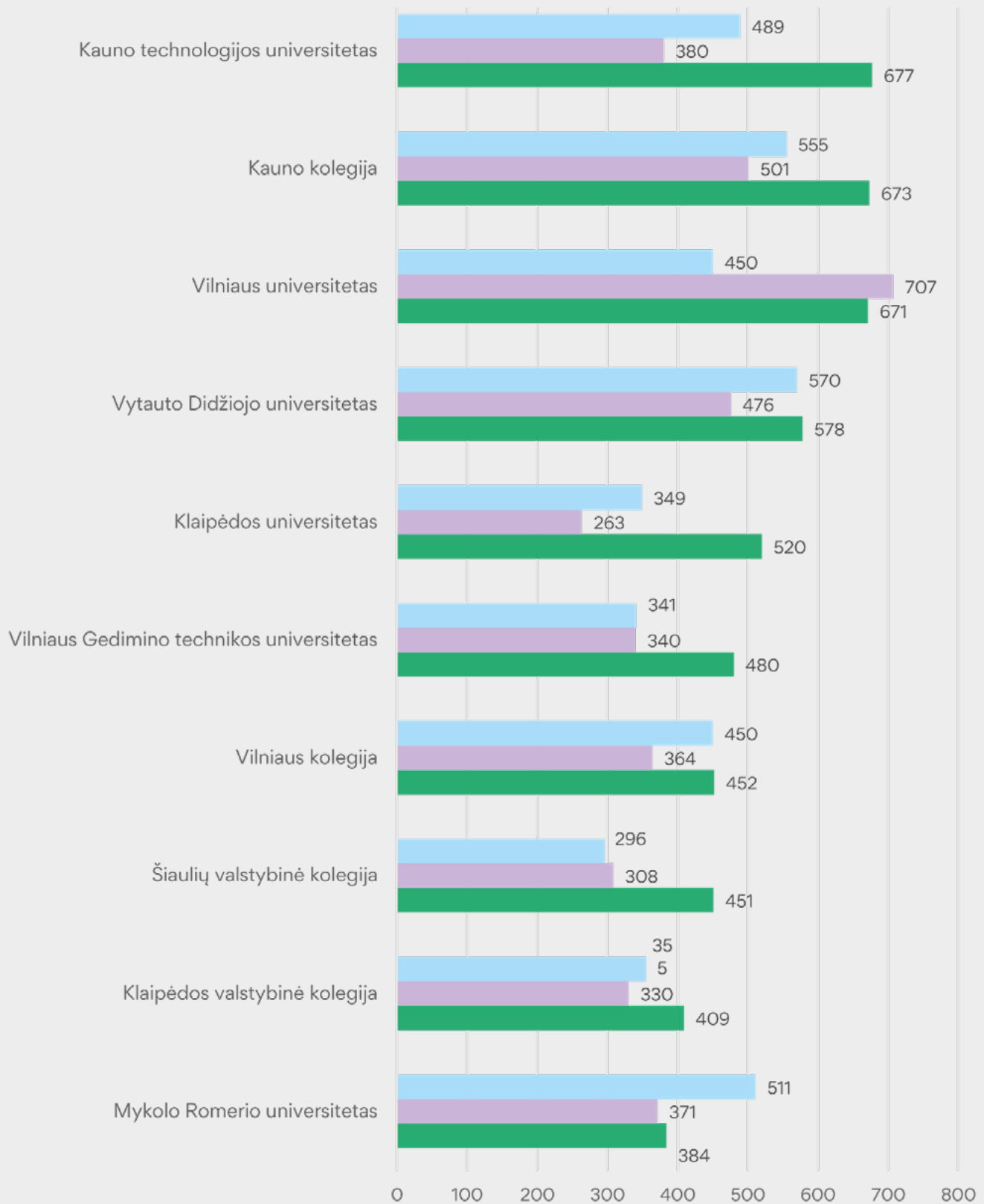
Registruotų daugiausiai aukštųjų mokyklų (universitetų, kolegijų) absolventų skaičiaus dinamika 2016-2018 m.

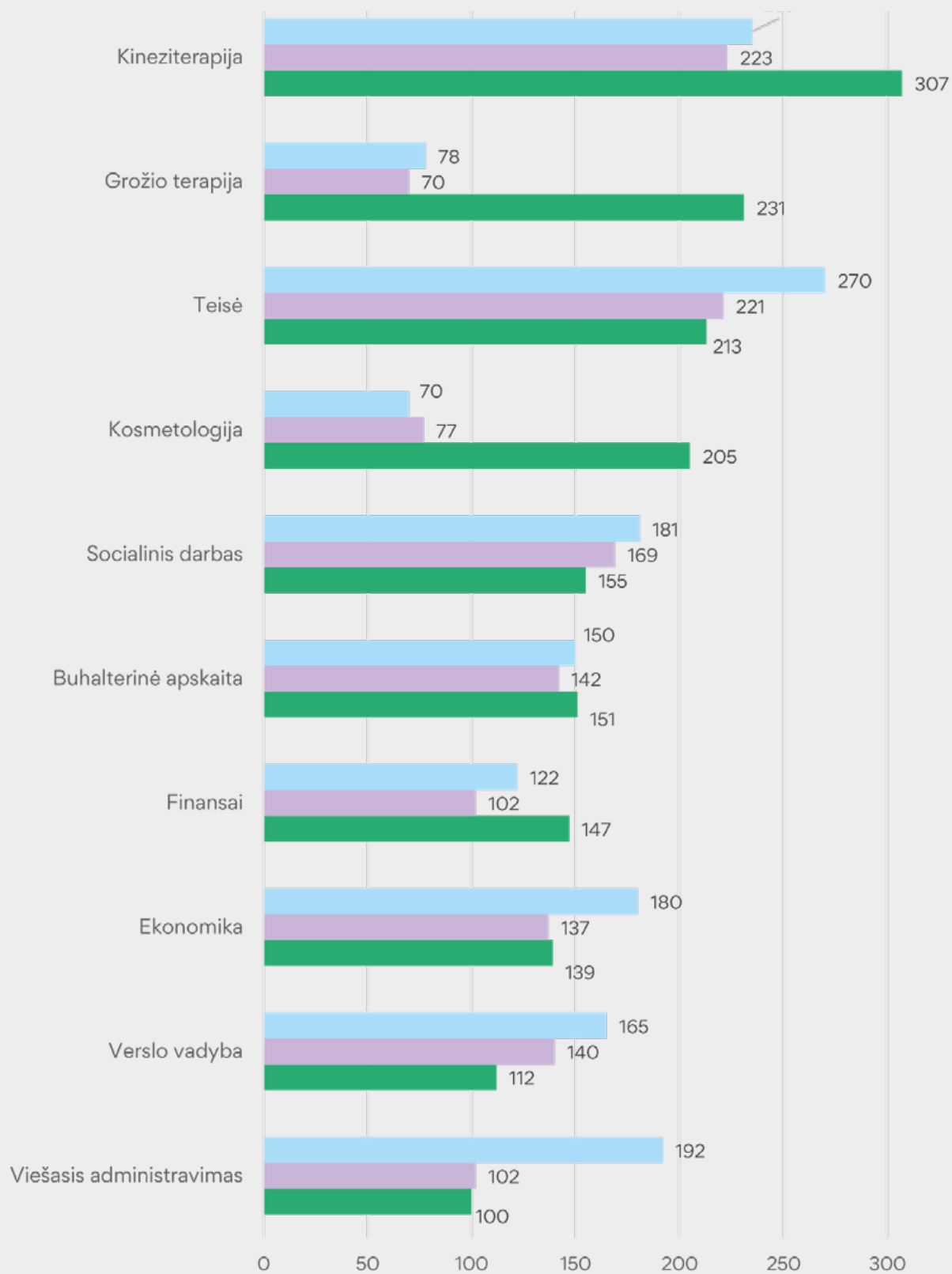
Registruota daugiausiai aukštųjų mokyklų absolventų pagal mokymo programas 2016-2018 m.

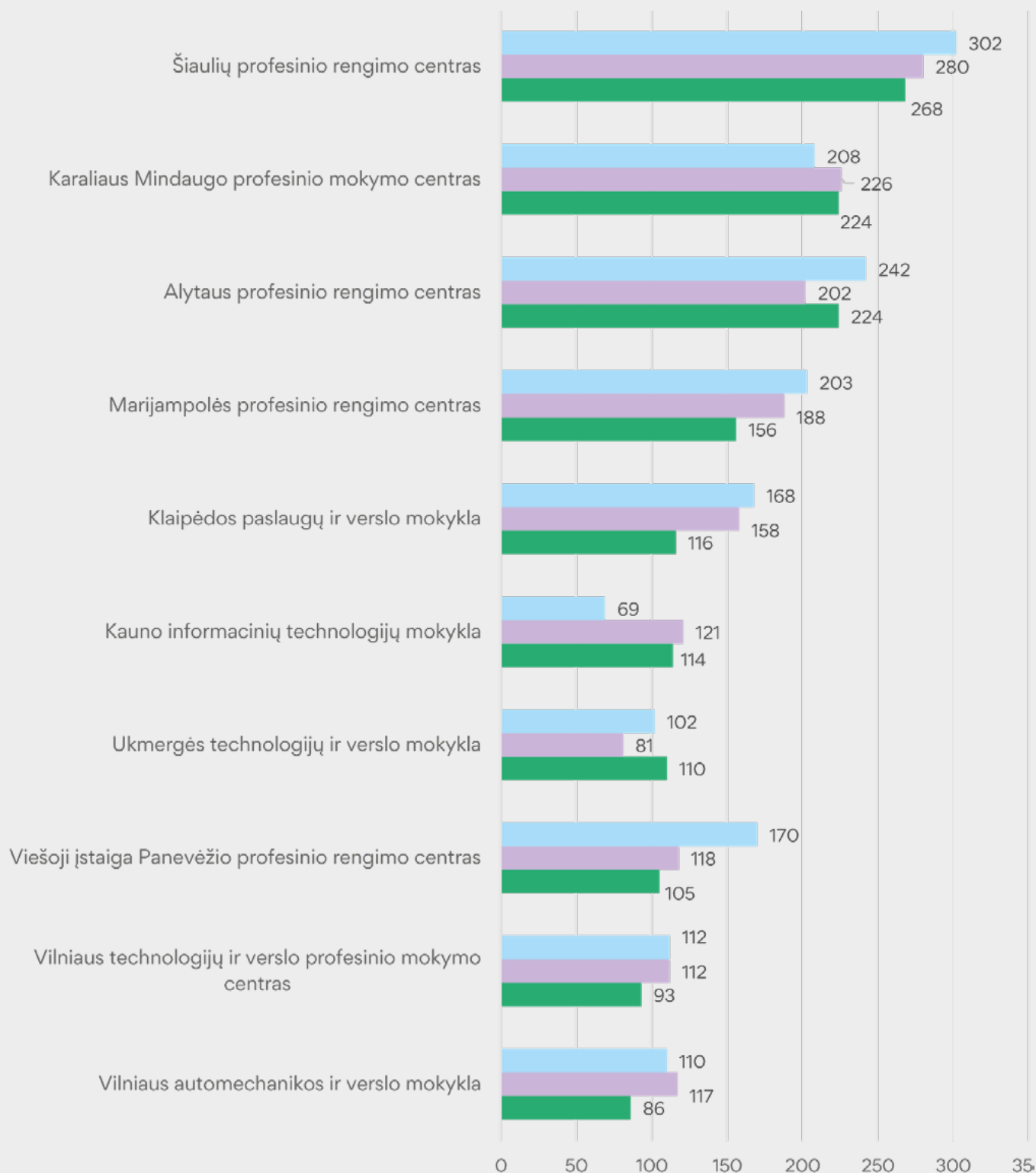
Daugiausiai įdarbintų aukštųjų mokyklų (universitetų, kolegijų) absolventų skaičiaus dinamika 2016-2018 m.

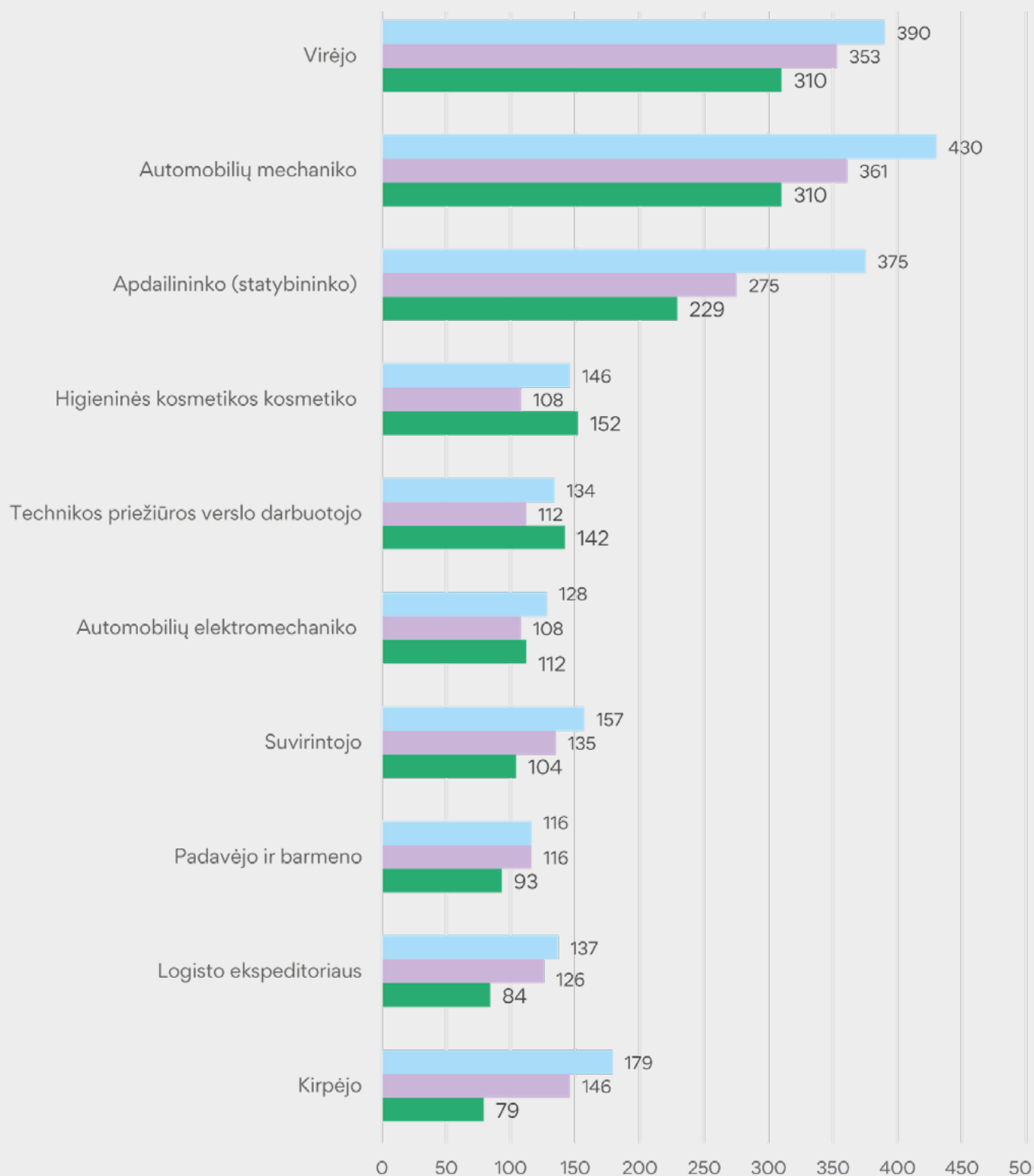
**Įdarbinta daugiausiai aukštųjų mokyklų (universitetų, kolegijų)
absolventų pagal mokymo programas 2016-2018 m.**

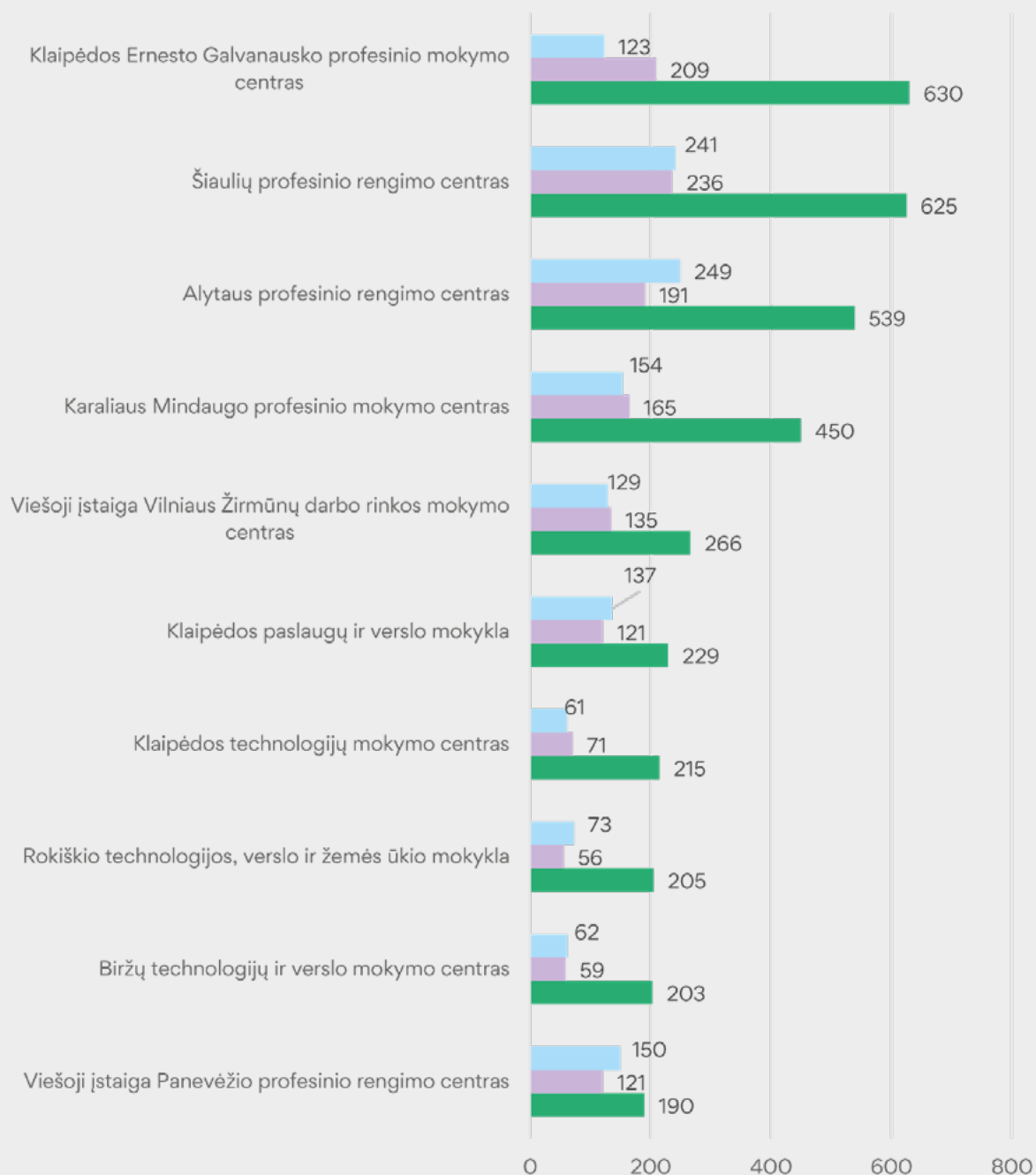
Registruotų daugiausiai profesinio mokymo įstaigų absolventų skaičiaus dinamika 2016-2018 m.

**Registruota daugiausiai profesinio mokymo įstaigų
absolventų pagal mokymo programas 2016-2018 m.**

Daugiausiai įdarbintų profesinio mokymo įstaigų absolventų skaičiaus dinamika 2016-2018 m.

**Daugiausiai įdarbintų profesinio mokymo įstaigų absolventų
skaičiaus dinamika 2016-2018 m.**

